

KLASA: UP/I 034-03/2018-01/002  
URBROJ: 580-09/64-2019-178  
Zagreb, 30. prosinca 2019.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, temeljem članaka 30. točke 2., članka 31. stavka 1. i članka 58. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br.: 79/09 i 80/13), u upravnom postupku utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, pokrenutom po službenoj dužnosti protiv Auto škola Bruno d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Velebitska 33, Antonia Mamuše, vlasnika obrta Auto škola Dalmacija, sa sjedištem u Splitu, Hrvatske mornarice 1H, Auto škola Golf d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 3, Auto škola Hajduk d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Bihaćka 2/a, Auto škola – Princ d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148, Ljube Kuzmića, vlasnika obrta Croatia Start obrt za autoškolu, sa sjedištem u Splitu, Kroz Smrdečac 45, Instruktor d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Šibenska 21, Kružni tok d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Poljička cesta 26 B, Sprint d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 7, Super-Start d.o.o. sa sjedištem u Omišu, Vukovarska 24, Telefax d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Ulica Borisa Papandopula 15, Bul d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Fausta Vrančića 1, Sušić d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Krbavska 1, Vladimira Lasića, vlasnika Classic – R, obrt autoškola, sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148, i Semafor d.o.o. sa sjedištem u Sinju, Vrlička 52/A, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa 39/2019. sjednice, održane 30. prosinca 2019., donosi sljedeće

## R J E Š E N J E

I. Utvrđuje se da su poduzetnici Auto škola Bruno d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Velebitska 33, Antonio Mamuša, vlasnik obrta Auto škola Dalmacija, sa sjedištem u Splitu, Hrvatske mornarice 1H, Auto škola Golf d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 3, Auto škola Hajduk d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Bihaćka 2/a, Auto škola – Princ d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148, Ljubo Kuzmić, vlasnik obrta Croatia Start obrt za autoškolu, sa sjedištem u Splitu, Kroz Smrdečac 45, Instruktor d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Šibenska 21, Kružni tok d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Poljička cesta 26 B, Sprint d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 7, Telefax d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Ulica Borisa Papandopula 15, Bul d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Fausta Vrančića 1, Sušić d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Krbavska 1, Vladimir Lasić, vlasnik Classic – R, obrta autoškola, sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148 i Semafor d.o.o. sa sjedištem u Sinju, Vrlička 52/A narušili tržišno natjecanje u razdoblju od 15. prosinca 2017. do 28. svibnja 2019. i to na način da su dogovorom o budućem povećanju cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije koje je u primjeni od 1. siječnja 2018. godine, sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

II. Zabranjeni sporazum iz točke I. izreke ovoga rješenja je *ex lege* ništetan, u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

III. Utvrđuje se da poduzetnik Super-Start d.o.o. sa sjedištem u Omišu, Vukovarska 24, u razdoblju od 15. prosinca 2017. do 28. svibnja 2019. nije narušio tržišno natjecanje sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja jer nisu utvrđeni dokazi o njegovom sudjelovanju u dogovorima s poduzetnicima iz točke I. izreke ovog rješenja o budućem povećanju cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije koje je u primjeni od 1. siječnja 2018. godine.

IV. Poduzetnicima iz točke I. izreke ovog rješenja izriču se sljedeće upravno-kaznene mjere:

- Auto škola Bruno d.o.o. u iznosu od 25.000,00 (slovima: dvadesetpet tisuća) kuna
- Antonio Mamuša, vlasnik obrta Auto škola Dalmacija u iznosu od 60.000,00 (slovima: šezdeset tisuća) kuna
- Auto škola Golf d.o.o. u iznosu od 30.000,00 (slovima: trideset tisuća) kuna
- Auto škola Hajduk d.o.o. u iznosu od 50.000,00 (slovima: pedeset tisuća) kuna
- Auto škola – Princ d.o.o. u iznosu od 10.000,00 kuna (slovima: deset tisuća) kuna
- Ljubo Kuzmić, vlasnik obrta Croatia Start obrt za autoškolu, u iznosu od 50.000,00 (slovima: pedeset tisuća) kuna,
- Instruktor d.o.o. u iznosu od 30.000,00 (slovima: trideset tisuća) kuna
- Kružni tok d.o.o. u iznosu od 50.000,00 (slovima: pedeset tisuća) kuna
- Sprint d.o.o. u iznosu od 10.000,00 (slovima: deset tisuća) kuna
- Telefax d.o.o. u iznosu od 50.000,00 (slovima: pedeset tisuća) kuna
- Bul d.o.o. u iznosu od 30.000,00 (slovima: trideset tisuća) kuna
- Sušić d.o.o. u iznosu od 10.000,00 (slovima: deset tisuća) kuna
- Vladimir Lasić, vlasnik Classic – R u iznosu od 10.000,00 (slovima: deset tisuća) kuna,
- Semafor d.o.o. u iznosu od 50.000,00 (slovima: pedeset tisuća) kuna.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

V. Ako poduzetnici iz točke IV. izreke ovoga rješenja u navedenom roku ne uplate upravno-kaznenu mjeru, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

VI. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“, kao i na mrežnoj stranici Agencije.

## Obrazloženje

### 1. Pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) je zaključkom KLASA: UP/I 034-03/18-01/002, URBROJ: 580-09/64-2018-002, od 24. siječnja 2018., pokrenula postupak protiv poduzetnika Auto škola Bruno d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Velebitska 33 (dalje: AŠ Bruno), Antonia Mamuše, vlasnika obrta Auto škola Dalmacija, sa sjedištem u Splitu, Hrvatske mornarice 1H (dalje: AŠ Dalmacija), Auto škola Golf d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 3 (AŠ Golf), Auto škola Hajduk d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Bihaćka 2/a (AŠ Hajduk), Auto škola – Princ d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148 (AŠ Princ), Ljube Kuzmića, vlasnika obrta Croatia Start obrt za autoškolu, sa sjedištem u Splitu, Kroz Smrdečac 45 (dalje: AŠ Croatia Start), Instruktor d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Šibenska 21 (dalje: AŠ Instruktor), Kružni tok d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Poljička cesta 26 B (AŠ Kružni tok), Sprint d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 7 (AŠ Sprint), Super-Start d.o.o. sa sjedištem u Omišu, Vukovarska 24 (AŠ Super-Start) i Telefax d.o.o. sa sjedištem u Splitu, Ulica Borisa Papandopula 15 (dalje: AŠ Telefax) radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 38. stavka 1. i članka 39., a primjenom članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br.: 79/09 i 80/13, dalje: ZZTN).

Postojanje indicija dostatnih za pokretanje postupka protiv jedanaest autoškola sa splitskog područja AZTN je utvrdio temeljem prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu provedenog u smislu članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN-a u predmetu KLASA: 034-08/18-01/001, u kojemu je 5. siječnja 2018. zaprimio predstavku koji se odnosi na postupanje autoškola u Splitu, a vezano uz pojedine objave u medijima.

Podnositelj predstavke je naveo kako temeljem javne objave člnika Udruženja autoškola pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (dalje: HGK) D.O., u Jutarnjem listu 4. siječnja 2018. u 23:10 smatra kako je skupina autoškola u Splitu dogovorno podigla cijene svojih usluga odnosno sklopila zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a.

Podnositelj predstavke citirao je navedeni članak (<https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/svi-su-ocekivali-drasticno-pojeftinjenje-a-dogada-se-upravo-suprotno-autoskole-diljem-hrvatske-radikalno-poskupljuju-vozacke-postaju-luksuz/6900597/>):

„Kako je početkom ove godine napokon ukinut propisani cjenik za minimalnu cijenu jednog sata, shvatili smo da je to prilika za prilagođavanje uvjetima u kojima poslujemo. Cijene nismo mijenjali od 2008., a sve je poskupilo. Gorivo je gotovo dvostruko skuplje, auti na kojima poučavamo su puno vrijedniji nego prije devet godina, a naši instruktori imaju plaće puno niže od hrvatskog prosjeka. Zato smo se odlučili na nepopularno dizanje cijena u splitskim autoškolama - rekao je O., inače vlasnik autoškole Hajduk.“

Članak objavljen 6. siječnja 2018. u 18:34 na Index.hr „Ništa od pojeftinjenja, autoškole će biti još skuplje“ (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/nista-od-pojeftinjenja-autoskole-ce-bit-i-jos-skuplje/1017787.aspx>) navodi između ostalog i :

„Više će novca kao i mnogim hrvatskim autoškolama, morati izdvojiti i kandidati Autoškole Instruktor iz Splita – umjesto 5820 kuna, sada će platiti 6620 kuna.“

Vijest o višim cijenama usluga autoškola koje će sada iznositi 8000 kuna i više objavila je i Nova TV u Dnevniku 8. siječnja 2018. U Dnevniku je Z. Č., kako je navedeno, kao instruktor i vlasnik autoškole Telefax, izjavio kako će cijene biti oko 8000 kuna, a sukladno dogovoru od prije oko mjesec dana. Izjavu o višim cijenama autoškola dao je i D.O., čelnik Udruženja autoškola HGK.

Iznos od 8000 kuna koji spominje Z.Č. odnosi se na cijenu koja uključuje uz sate obuke u autoškolama i cijenu liječničkog pregleda, prve pomoći i vozačkog ispita. Cijenu sata obuke u autoškolama određuju same autoškole dok je cijena dokumenata i ispita svugdje ista.

U članku objavljenom na tportal.hr 9. siječnja 2018. u 9,00 (<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/autoskole-dizu-cijene-benzin-poskupio-ne-mozemo-protiv-matematike-foto-20180104>) D.O. je izjavio: „Konkretno, ja sam u svojoj autoškoli Hajduk cijenu nastavnog sata podignuo na 128 kuna plus PDV. Prije je ukupna cijena za kategoriju B kod nas iznosila 7500, a sada će biti 600 kuna više“.

Uvidom u internetske stranice autoškola u Splitu, AZTN je utvrdio kako se cijene autoškole za B kategoriju (cijena obuke, bez cijene dokumenata i cijene ispita) jedanaest autoškola sa splitskog područja kreću od 6.590,00 do 6.680,00 kuna.

Temeljem podataka koje je AZTN prikupio tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu u predmetu KLASA: 406-01/18-01/003, zaključeno je da postoje dostatne indicije za pokretanje postupka protiv poduzetnika AŠ Bruno, Antonia Mamuše, vlasnika obrta AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, Ljube Kuzmića, vlasnika obrta Croatia Start, Instruktor, Kružni tok, Sprint, Super-Start i Telefax zbog utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma.

Stoga je Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 30. točke 2. i članka 31. ZZTN-a, na sjednici 1/2018, održanoj 24. siječnja 2018., donijelo odluku o pokretanju postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 39., a primjenom članka 8. ZZTN-a protiv navedenih poduzetnika.

## 2. Stranke u postupku

### 2.1. AŠ Bruno

Poduzetnik Autoškola Bruno društvo s ograničenom odgovornošću za osposobljavanje vozača vozila na motorni pogon, sa sjedištem u Splitu, Velebitska 33, zastupan po zakonskom zastupniku M.P., direktoru, i opunomoćenicima [...] i [...], odvjetnicima u [...], primarno obavlja djelatnosti osposobljavanja vozača za upravljanje cestovnim motornim vozilima.

### 2.2. Antonio Mamuša, vlasnik obrta AŠ Dalmacija

Obrt za usluge Auto škola Dalmacija, vlasnika Antonia Mamuše, sa sjedištem u Splitu, Hrvatske mornarice 1H, zastupan po zakonskom zastupniku Antoniu Mamuši, vlasniku obrta i opunomoćeniku [...], odvjetniku iz [...], kao pretežitou djelatnost obavlja djelatnost vozačkih škola.

### 2.3. AŠ Golf

Auto škola Golf društvo s ograničenom odgovornošću za obuku za upravljanje motornim vozilima i trgovinu, sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 3, zastupana po zakonskom zastupniku J.K., direktoru, i opunomoćenicima [...] i [...], odvjetnicima u [...], primarno obavlja djelatnost osposobljavanja kandidata za vozača vozila na motorni pogon.

#### 2.4. AŠ Hajduk

Auto škola Hajduk društvo s ograničenom odgovornošću za obuku vozača motornih vozila i cestovni prijevoz, sa sjedištem u Splitu, Bihaćka 2/a, zastupana po zakonskom zastupniku D.O., direktoru, i opunomoćenicima [...] i [...], odvjetnicima u [...], primarno obavlja djelatnost osposobljavanja kandidata za vozača vozila na motorni pogon.

#### 2.5. AŠ Princ

Auto škola – Princ društvo s ograničenom odgovornošću za vozačke škole sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148, zastupan po zakonskom zastupniku R.B., direktoru, i opunomoćenicima [...] i [...], odvjetnicima u [...], do 11. studenoga 2019. je primarno obavljao djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače.

#### 2.6. Ljubo Kuzmić, vlasnik obrta Croatia Start

Croatia Start, obrt za autoškole, vlasnika Ljube Kuzmića, sa sjedištem u Splitu, Kroz Smrdečac 45, zastupan po zakonskom zastupniku Ljubi Kuzmiću, vlasniku obrta, i opunomoćenicima [...] i [...], odvjetnicima u [...], kao pretežitu djelatnost obavlja djelatnosti vozačkih škola (autoškola).

#### 2.7. AŠ Instruktor

Instruktor društvo s ograničenom odgovornošću za usluge i trgovinu sa sjedištem u Splitu, Šibenska ulica 21, zastupana po zakonskom zastupniku R.D., članu uprave i opunomoćenicima [...], odvjetnici iz [...], primarno obavlja djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače vozila na motorni pogon.

#### 2.8. AŠ Kružni tok

Kružni tok društvo s ograničenom odgovornošću za osposobljavanje kandidata za vozače vozila na motorni pogon sa sjedištem u Splitu, Poljička cesta 26/B, zastupan po zakonskom zastupniku I.K., direktoru primarno obavlja djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače.

#### 2.9. AŠ Sprint

Sprint auto-škola, trgovina i usluge društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 7, zastupan po zakonskom zastupniku T.S., direktoru, i opunomoćenicima [...] i [...], odvjetnicima u [...], primarno obavlja djelatnost vozačke škole.

#### 2.10. Super-Start

Super-Start društvo s ograničenom odgovornošću, za promet i prometno tehničke usluge, turistička agencija sa sjedištem u Omišu, Vukovarska 24, zastupana po zakonskom zastupniku I.Ž., direktoru i opunomoćenicima [...], odvjetniku u [...], primarno obavlja djelatnost

osposobljavanja kandidata za vozače vozila na motorni pogon, obučavanje kandidata za vozača bicikla s motorom, traktora i motokultivatora, te pouka i provjera znanja vozača.

#### 2.11. AŠ Telefax

Telefax društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge sa sjedištem u Splitu, Ulica Borisa Papandopula 15, zastupan po zakonskom zastupniku Ž.J., prokuristi, i opunomoćenici [...], odvjetnici u [...], primarno obavlja djelatnost autoškola za A,B,C,D i E kategorija vozača.

#### 2.12. AŠ Bul

Bul društvo s ograničenom odgovornošću za usluge i trgovinu sa sjedištem u Splitu, Fausta Vrančića 1, zastupan po zakonskoj zastupnici M.K., direktorici i opunomoćeniku [...], odvjetniku iz [...], prvenstveno obavlja djelatnost osposobljavanja za vozače cestovnih motornih vozila.

#### 2.13. AŠ Sušić

Sušić društvo s ograničenom odgovornošću za obuku u prometu i trgovinu, putnička agencija, sa sjedištem u Splitu, Krbavska 1, zastupana po zakonskom zastupniku I.M., direktoru obavlja djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače vozila na motorni pogon.

#### 2.14. Vladimir Lasić, vlasnik Classic-R, obrt autoškola

Classic-R obrt autoškola, vlasnika Vladimira Lasića, sa sjedištem u Splitu, Vukovarska 148, zastupan po zakonskom zastupniku Vladimiru Lasiću, vlasniku obrta i opunomoćeniku I.L., zaposlenom u AŠ Classic-R, kao pretežitom djelatnost obavlja djelatnosti vozačkih škola.

#### 2.15. AŠ Semafor

Semafor društvo s ograničenom odgovornošću za osposobljavanje kandidata za vozače vozila na motorni pogon, trgovinu motornim vozilima i proizvodnju proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo, sa sjedištem u Sinju, Vrlička 52/A, zastupan po zakonskom zastupniku Ž.P. i opunomoćeniku I.M., zaposleniku u AŠ Semafor, obavlja djelatnost (između ostalog) osposobljavanje kandidata za vozače vozila na motorni pogon prema posebnom propisu.

### 3. Primijenjeni propisi

AZTN je u provedbi predmetnog upravnog postupka primijenio odredbe ZZTN-a, Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine“, br. 9/11.; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), Uredbe o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika („Narodne novine“, br. 72/2011.; dalje: Uredba o horizontalnim sporazumima) i Uredbe o sporazumima male vrijednosti („Narodne novine“, br. 9/11.).

U dijelu kojim se uređuju pitanja provedbe postupka pred AZTN-om koji nije propisan odredbama ZZTN-a, kao posebnog zakona, u smislu članka 35. stavka 1. ZZTN-a te članka 3. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09.; dalje: ZUP), AZTN je primijenio odredbe ZUP-a.

Člankom 74. ZZTN-a propisano je kako se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, br. 2/12 i 9/13), primjenjuju na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Sukladno navedenom, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Suda EU, važan je interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa.

Stoga je AZTN izvršio uvid u Priopćenje Europske komisije Smjernice o primjeni članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na horizontalne sporazume o suradnji (Službeni list C 11, od 14. siječnja 2011; dalje: Smjernice o horizontalnim sporazumima) i Priopćenje Europske komisije – Obavijest – Smjernice za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora o osnivanju EZ (koji odgovara članku 101. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije; Službeni list C 101, od 27 siječnja 2004.; dalje: Smjernice). Prijevodi navedenih smjernica na hrvatski jezik nalaze se na internetskim stranicama AZTN-a: [www.aztn.hr](http://www.aztn.hr), pod naslovom Tržišno natjecanje, podnaslov Izvori prava EU – Prijevodi na hrvatski.

AZTN je izvršio uvid u primjere iz poredbene prakse, i to u sljedeće presude Suda Europske unije:

- Presuda Suda EU od 7. lipnja 1983. u predmetu *Musique Diffusion française* i dr. protiv Komisije, spojeni predmeti 100/80 do 103/80 (EU:C:1983:158), točka 97., (dalje: *Musique Diffusion française*),
- Presuda Suda EU od 7. veljače 2013. u predmetu *Protimonopolny urad Slovenskej republiky protiv Slovenska sporitel'na a.s.*, C-68/12, EU:C:2013:71, točke 25., 26. i 28. (dalje: *Slovenska sporitel'na*),
- Presuda Suda EU od 21. srpnja 2016. u predmetu *SIA „VM Remonts“*, *SIA „Ausma grupa“* protiv *Konkurences padome* i *Konkurences padome* protiv *SIA „Partikas kompanija“*, C-542/14 (ECLI:EU:C:2016:578), točka 24. (dalje: *VM Remonts*),

Presude su dostupne na mrežnim stranicama <https://curia.europa.eu/> i <https://eur-lex.europa.eu/>.

#### 4. Mjerodavno tržište

Sukladno odredbi članka 7. ZZTN-a, mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Prema članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

Budući da se predmetni postupak odnosi na sklapanje zabranjenog sporazuma između 14 autoškola na splitskom području na način da su navedene autoškole sudjelovale u dogovorima o povećanju cijena svojih usluga i to obuke kandidata za B kategoriju, AZTN je u smislu članka 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavnim tržištem u proizvodnom smislu odredio tržište pružanja usluga obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije od strane autoškola.

Vezano za utvrđenje mjerodavnog tržišta u zemljopisnom smislu, AZTN je utvrdio da većina autoškola protiv kojih se vodi postupak pruža svoje usluge na području grada Splita, ali ne i sve. Naime, od ukupno 14 autoškola, njih 10 pružaju usluge isključivo na području grada Splita dok ostale pružaju svoje usluge i u okolici Splita. Tako AŠ Sušić pruža usluge obuke kandidata, osim u Splitu, i na području grada Omiša, AŠ Bruno pruža usluge obuke kandidata i na području grada Supetra, AŠ Bul na području grada Solina, dok AŠ Semafor pruža usluge i na području grada Sinja, Solina i Trilja.

Uzevši u obzir činjenicu da neke autoškole koje su sudjelovale u dogovoru oko povećanja cijena svojih usluga pružaju svoje usluge i u ostalim manjim mjestima u okolici Splita te činjenicu da gradu Splitu gravitiraju i ostala manja mjesta na području Splitsko-dalmatinske županije, AZTN smatra da se u ovom slučaju zemljopisna dimenzija tržišta ne može ograničiti samo na grad Split.

Stoga je AZTN, u smislu članka 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavnim tržištem u zemljopisnom smislu, utvrdila grad Split te šire splitsko područje i to slijedeće gradove u okolici grada Splita: Omiš, Supetar, Solin, Sinj i Trilj.

AŠ Telefax je tijekom postupka iznijela stajalište kako bi u predmetnoj stvari mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu trebao biti teritorij Republike Hrvatske jer je izvjesno kako su i autoškole u drugim gradovima i županijama podigle cijene početkom 2018. godine. AZTN ovakvo shvaćanje mjerodavnog tržišta smatra neosnovanim, a budući da se u predmetnoj stvari vodi postupak vezan uz postupanje 14 autoškola koje djelatnost obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima obavljaju na području grada Splita i širem splitskom području koje obuhvaća gradove Omiš, Supetar, Solin, Sinj i Trilj, a ne i u drugim dijelovima Republike Hrvatske. Stoga je sukladno odredbi članka 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavnim tržištem u zemljopisnom smislu, AZTN utvrdio zemljopisno područje na kojem isti poduzetnici pružaju svoje usluge.

S obzirom na to da je u konkretnom predmetu vodio postupak radi utvrđivanja zabranjenog horizontalnog sporazuma koji ima za cilj ograničenje tržišnog natjecanja, precizno utvrđivanje mjerodavnog tržišta i tržišne snage poduzetnika nije od odlučne važnosti budući da njihovi tržišni udjeli ne utječu na činjenicu je li došlo do povrede odredbi ZZTN-a. Stoga AZTN nije ulazio u detaljnu analizu tržišne snage poduzetnika na promatranom tržištu.

## 5. Nenajavljene pretrage poslovnih prostorija

Temeljem članka 42. ZZTN-a, AZTN ima ovlast provođenja nenajavljenih pretraga poslovnih prostorija, zemljišta i prijevoznih sredstava, dokumenata, isprava i stvari koje se tamo nalaze,

kao i pečačenje te privremeno oduzimanje predmeta, osobito ako postoji opasnost od skrivanja ili uništenja dokaza, a koji su nužni za utvrđivanje narušavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 8. ZZTN-a i/ili članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115 od 9.5.2008., dalje: UFEU), a razumno je pretpostaviti da se oni nalaze u određenom prostoru ili kod određene osobe. Prije provođenja nenajavljene pretrage, AZTN je dužan od Visokog upravnog suda Republike Hrvatske zatražiti nalog za njenu provedbu.

S obzirom na informacije objavljene u medijima, a osobito ranije navedene izjave D.O., direktora AŠ Hajduk, i Z.Ć., instruktora u AŠ Telefax, te usporedbom tih informacija s podacima o cijenama objavljenim na internetskim stranicama autoškola, bilo je izvjesno da stranke posjeduju dokumentaciju u elektroničkom i materijaliziranom obliku koja ukazuje na postojanje mogućeg zabranjenog sporazuma, te da je riječ o dokumentaciji koja bi mogla teretiti stranke u ovom postupku. Stoga je postojala opasnost, u slučaju da stranke unaprijed budu obaviještene o provođenju pretrage ili kad bi AZTN zatražio dokumentaciju pisanim putem, da bi postojeći dokazi, a koji bi mogli upućivati na postojanje teškog ograničenja tržišnog natjecanja, mogli biti skriveni ili uništeni. Štoviše, već bi samo saznanje da AZTN vodi predmetni postupak predstavljalo stvarnu opasnost da stranke sakriju ili unište dokaze.

Stoga je AZTN, temeljem članka 42. stavka 1. i članka 58. stavka 2. točke 4. ZZTN-a, od Visokog upravnog suda Republike Hrvatske zatražio izdavanje naloga za provedbu nenajavljenih pretraga poslovnih prostorija AŠ Telefax i AŠ Hajduk.

Rješenjem poslovni broj: UrII-32/18-2 od 6. veljače 2018. Visoki upravni sud Republike Hrvatske je naložio provedbu nenajavljene pretrage poslovnih prostorija AŠ Hajduk, a rješenjem poslovni broj: UrII-33/18-2 od 6. veljače 2018. provedbu nenajavljene pretrage poslovnih prostorija AŠ Telefax.

AZTN je nenajavljene pretrage poslovnih prostorija AŠ Telefax i AŠ Hajduk proveo 8. veljače 2018., tijekom kojih je preslikana značajna količina dokumentacije u materijalnom i elektroničkom obliku.

Također su, prilikom pretrage AŠ Telefax uzete izjave Ž.J., zakonskog zastupnika navedene autoškole, i Z.Ć., instruktora zaposlenog u AŠ Telefax.

Ž.J., zakonski zastupnik AŠ Telefax, izjavio je kako nije sudjelovao u nikakvom zabranjenom sporazumu o cijenama. Prvenstveno je istaknuo kako se u prosincu 2017. godine liječio u bolnici [...], te stoga ni da je htio nije bio u mogućnosti dogovarati cijene s drugima. Kao dokaz je priložio otpusno pismo u kojem se navodi da je liječen u toj ustanovi od 4. do 6. prosinca 2017. Naveo je kako je nakon otpuštanja s liječenja morao mirovati, te se nije bavio poslom u autoškoli. Poznato mu je da instruktori različitih autoškola razgovaraju na poligonima i moguće je da razgovaraju i o cijenama. Međutim, naveo je kako je u AŠ Telefax on taj koji donosi odluke i odluke o cijenama donosi samostalno.

Ž.J. je također pokazao svoj mobitel, koji nema mogućnosti smartphonea, te je naveo kako se ne služi računalom u poslovanju. Računala u učionici služe isključivo u svrhe predavanja učenicima, a računala na prijamnom pultu za upis učenika i uplate kako AŠ Telefax tako i škole stranih jezika koja posluje na istoj adresi.

Nakon izjave instruktora vožnje u AŠ Telefax, Z.Ć. za Dnevnik Nove TV, istaknuo je kako je donio odluku koju je priopćio svojim zaposlenicima kako isti više ne mogu davati informacije za medije u ime AŠ Telefax. Istaknuo je kako svakog ponedjeljka održava sastanak sa zaposlenicima u autoškoli, a vezano uz tekuću problematiku.

Tijekom provođenja nenajavljene pretrage u AŠ Telefax, uzeta je i izjava Z.Ć. vezano uz navode o cijenama autoškola koje je dao za Dnevnik Nove TV emitiran 8. siječnja 2018. Isti je izjavio na zapisnik kako mu nije poznato postojanje dogovora o cijenama među autoškolama u Splitu, već je bila riječ o razgovorima u gradu. Poznato mu je da su vođeni razgovori o povišenju cijena autoškola unutar AŠ Telefax, gdje je zaposlen, međutim on nije ovlašten donositi odluke o cijenama. Izjavio je kako mu nije poznato postoje li i kakve su odluke drugih autoškola u Splitu o povišenju cijena nakon liberalizacije tržišta odnosno od 1. siječnja 2018. kada je prestao važiti Pravilnik o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli. Naveo je kako se na poligonu vode razni razgovori među instruktorima pa se dogodi i da netko spomene kako će mijenjati cijenu. Međutim, nije mu poznat nikakav konkretan dogovor o tome među autoškolama. Izjavio je kako je predmetni razgovor za Dnevnik Nove TV trajao više od pola sata, međutim iz istog su razgovora izvučene dvije rečenice iz konteksta. Napomenuo je kako je navedeni intervju dao dok je vježbao s kandidatkom autoškole, te stoga nije bio koncentriran na izjave koje je dao.

Prilikom provođenja nenajavljene pretrage AŠ Hajduk, uzeta je izjava D.O. zakonskog zastupnika AŠ Hajduk, koji je naveo kako odgovorno tvrdi da nije sklapan nikakav zabranjeni sporazum ili dogovor o cijenama autoškola.

Vezano uz objave u medijima kako su se splitske autoškole odlučile za dizanje cijena, D.O. je naveo kako nije izjavio navedeno, odnosno kako nije ni vidio članak pod nazivom „Svi su očekivali drastično pojeftinjenje, a događa se upravo suprotno" objavljenom na internetskom portalu Jutarnjeg lista 4. siječnja 2018. Istaknuo je kako je netočno navedena njegova izjava, jer je izjavio kako može govoriti samo za svoju autoškolu. Navedeni članak nije demantirao jer isti nije ni vidio kad je objavljen. Naveo je kako svaka autoškola za sebe izrađuje cjenike svojih usluga.

## 6. Pokretanje postupka protiv četiri autoškole i spajanje postupaka

Podaci i dokumentacija koje je AZTN prikupio u predmetnom postupku KLASA: UP/I 034-03/18-01/002 ukazivali su na to da su u predmetnom sporazumu o povišenju cijena autoškola, uz poduzetnike AŠ Bruno, Antonia Mamuše, vlasnika obrta AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, Ljube Kuzmića, vlasnika obrta Croatia Start, Instruktor, Kružni tok, Sprint, Super-Start i Telefax sudjelovali i poduzetnici Bul d.o.o. tada sa sjedištem u Mravincama (Grad Solin), Tonči Petrasov Marović 8 A (dalje: AŠ Bul), Sušić d.o.o. tada sa sjedištem u Omišu, Put Ribnjaka 4/II (dalje: AŠ Sušić), Vladimir Lasić, vlasnik Classic-R, obrta autoškola, tada sa sjedištem u Splitu, Domovinskog rata 57 (dalje: AŠ Classic-R) i Semafor d.o.o. sa sjedištem u Sinju, Vrlička 52/A (dalje: AŠ Semafor).

Naime, tijekom provedene nenajavljene pretrage u AŠ Hajduk, s mobilnog telefona D.O., direktora navedene autoškole, izuzeti su pojedini razgovori unutar aplikacije WhatsApp u kojima su sudjelovali predstavnici i/ili djelatnici AŠ Bruno, AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia Start, AŠ Instruktor, AŠ Kružni tok, AŠ Sprint, i AŠ Telefax, protiv kojih je već pokrenut predmetni postupak, te predstavnici i/ili djelatnici AŠ Bul, AŠ Sušić, AŠ Classic-R i AŠ Semafor. Sadržaj razgovora se odnosi na povećanje cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije s primjenom počevši od 1. siječnja 2018.

Slijedom navedenog, a temeljem podataka i dokumentacije prikupljene u predmetnoj upravnoj stvari KLASA: UP/I 034-03/18-01/002, zaključeno je da postoje dostatne indicije za pokretanje postupka protiv poduzetnika AŠ Bul, AŠ Sušić, Vladimira Lasića, vlasnika AŠ Classic-R, i AŠ Semafor, radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma. Stoga je Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće), sukladno ovlastima iz članaka 30. točke 2. i članka 31. ZZTN-a, na 14/2018. sjednici,

održanoj 12. srpnja 2018., donijelo odluku o pokretanju postupka u kojem je potrebno utvrditi jesu li i AŠ Bul, AŠ Sušić, AŠ Classic-R, i AŠ Semafor sudjelovali u predmetnom sporazumu na tržištu usluga autoškola na splitskom području.

Temeljem navedene odluke Vijeća, AZTN je u smislu članka 39., a primjenom članka 8. ZZTN-a, zaključkom KLASA: UP/I 034-03/18-01/012, URBROJ: 580-09/74-2018-002, od 12. srpnja 2018. pokrenuo postupak protiv navedena četiri poduzetnika kako bi se utvrdilo jesu li i ti poduzetnici narušili tržišno natjecanje sklapanjem zabranjenog sporazuma.

Zaključkom KLASA: UP/I 034-03/18-01/002, URBROJ: 580-09/74-2018-050 od 12. srpnja 2018. spojeni su postupci KLASA: UP/I 034-03/18-01/002 i postupak KLASA: UP/I 034-03/18-01/012, u smislu članka 44. stavka 1. ZUP-a, radi vođenja jedinstvenog upravnog postupka, pod nazivom AZTN protiv petnaest autoškola sa splitskog područja, narušavanje tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, KLASA: UP/I 034-03/18-01/002.

#### 7. Očitovanja stranaka i trećih osoba zaprimljena prije donošenja Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku

Kako bi utvrdila sve relevantne činjenice, AZTN je dopisima od 13. veljače 2018. od autoškola stranaka u predmetnom postupku zatražio sve cjenike važeće od 1. siječnja 2017. do dana dostave istog dopisa.

Navedeni dopis nije upućen AŠ Telefax budući da su preslike starog i novog cjenika navedene autoškole načinjene tijekom nenajavljene pretrage te čine sastavni dio zapisnika o nenajavljenoj pretrazi.

Dopisima od 16. veljače 2018. AZTN je od AŠ Bul, AŠ Classic-R, i AŠ Sušić zatražio dostavu svih cjenika važećih od 1. siječnja 2017. do dana dostave dopisa.

Dopisom od 25. srpnja 2018. u predmetu KLASA: UP/I 034-03/18-01/012, koji je spojen u jedinstveni postupak s predmetom KLASA: UP/I 034-03/18-01/002, AZTN je zatražio od AŠ Semafor sve cjenike te autoškole važeće od 1. siječnja 2017. do dana dostave istog dopisa.

Dopisom od 2. ožujka 2018. AZTN je zatražio od Hrvatskog autokluba sa sjedištem u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 44 (dalje: HAK) popis autoškola sa sjedištem u Splitsko-dalmatinskoj županiji, detaljno očitovanje o tome jesu li autoškole obvezne HAK-u dostavljati svoje cjenike i promjene istih, preslike cjenika autoškola sa sjedištem u Splitsko-dalmatinskoj županiji koje su iste dostavile HAK-u, a koji su bili važeći u razdoblju od 1. siječnja 2017. do dana zaprimanja dopisa, te detaljno očitovanje o tome tko su korisnici portala <https://autoskole.hak.hr/>, koje podatke o autoškolama navedeni portal prikuplja, kao i u koje podatke autoškola, korisnici navedenog portala imaju uvid.

Dopisom od 2. ožujka 2018. AZTN je od Hrvatske gospodarske komore, Sektora za promet i veze, sa sjedištem u Zagrebu, Draškovićeve 45 (dalje: HGK) zatražio sve zapisnike sa sjednica Udruženja autoškola HGK od 1. siječnja 2017. do dana zaprimanja predmetnog dopisa, sve zapisnike sa sjednica Udruženja autoškola HGK na razini županijskih komora HGK od 1. siječnja 2017. do dana zaprimanja dopisa, te popis autoškola članica Udruženja autoškola HGK na području Splitsko-dalmatinske županije.

U razdoblju od 23. veljače 2018. do 24. kolovoza 2018. AZTN je zaprimio zatražena očitovanja.

Podneskom od 27. ožujka 2018. HGK je dostavila sve zapisnike sa sjednica Udruženja autoškola HGK od 1. siječnja 2017. godine do dana predmetnog podneska, sve zapisnike sa sjednica Udruženja autoškola HGK na razini županijskih komora HGK (Strukovne grupacije autoškola pri ŽK Split, ŽK Pula, ŽK Osijek, ŽK Slavonski Brod, ŽK Krapina, ŽK Čakovec i Komori Zagreb) od 1. siječnja 2017. godine do dana predmetnog podneska, popis autoškola, članica Udruženja autoškola HGK na području Splitsko-dalmatinske županije, te Uputu o radu strukovnih udruženja pri HGK - aktivnosti koje se odnose na promicanje znanja o tržišnom natjecanju i stvaranju kulture tržišnog natjecanja koja se nalazi u svim prostorijama HGK namijenjenim za održavanje sastanaka sa članicama.

### 7.1. Očitovanja autoškola

Podneskom od 23. veljače 2018. AŠ Hajduk je dostavila očitovanje HGK Sektora za promet i veze, od 16. veljače 2018. godine sa popratnom dokumentacijom (dopisi Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, Hrvatskom saboru te zapisnike sa Osnivačke skupštine Udruženja autoškola HGK održane 27. veljače 2017., prve sjednice Vijeća Udruženja autoškola HGK održane 27. veljače 2017., te sastanka Vijeća Udruženja autoškola HGK održane 14. studenoga 2017.).

U očitovanju se navodi kako je 27. veljače 2017. pri HGK osnovano Udruženje autoškola, za čijeg predsjednika je izabran D.O., član uprave AŠ Hajduk. Medijsku pozornost na autoškole skrenula je tadašnja ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta kao i neki zaposlenici Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta. Ministrica je u medijima počela najavljivati smanjenja cijena autoškola (npr. u Slobodnoj Dalmaciji, dana 14. veljače 2017., pod naslovom "Smanjit ćemo namete za 30 posto", najavljuje pojeftinjenje cijena usluga autoškola). Kako je navedeno u podnesku, takve izjave, bile su neprimjerene i štetno su djelovale na rad autoškola, koje su zahtijevale demanti. Dana 15. veljače 2017. u ime Strukovne grupacije autoškola, Županijske komore Split, uputili su dopis Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, na zahtjev članica Udruženja autoškola, kao reakciju na izrečeno, koji je dostavljen u prilogu navedenog podneska. Novinari su iskazali interes za autoškole, te su se u pravilu obraćali HGK, a D.O. je kao predsjednik udruženja nastupio u medijima s uvijek istom osnovnom porukom kako svaka autoškola od 1. siječnja 2018. samostalno izrađuje svoj cjenik. Što je zastupalo Udruženje autoškola HGK, vidljivo je iz podneska kojeg su uputili Hrvatskom saboru, Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, Odboru za zakonodavstvo i Uredu predsjednika Hrvatskog sabora, dana 3. studenoga 2017. Da će se cijena autoškole povećati izjavio je i obrazložio isključivo za svoju autoškolu, temeljem svoje kalkulacije. Naime, od 2009. godine cijena osposobljavanja za B kategoriju je bila nepromijenjena - 115,00 kuna po nastavnom satu iz predmeta Upravljanje vozilom (UV). Taj iznos je tada bio dovoljan za podmirenje amortizacije ili najma vozila, održavanja vozila, obveznog osiguranja, kasko osiguranje, pneumatike, tehničkog pregleda vozila, parkirališta, cestarine, goriva, bruto plaće instruktora vožnje, bruto plaće predavača u autoškoli, bruto plaće administrativnih radnika, računovodstva, amortizacije poslovnog prostora, komunalnih troškova, plaćanje prometnog vježbališta, struje, vode, i drugog. Danas taj iznos ne pokriva postojeće troškove. Smatra kako se ne treba opravdavati što je povećao cijenu u svojoj autoškoli na 128,00 kuna po nastavnom satu od 2. siječnja 2018., te je napomenuo kako nikakvi zabranjeni sporazumi ili dogovori o cijenama autoškole ne postoje.

Podneskom od 12. ožujka 2018. AŠ Hajduk je dostavila zatražene cjenike, te je dopunila svoje očitovanje od 23. veljače 2018. na način da je dostavila u prilogu Plan i okvirni program osposobljavanja kandidata za vozače, radi dodatnog pojašnjenja zašto su bili obvezni mijenjati cjenik, kojeg su formirali 2. siječnja 2018., kao i utvrđivanja činjeničnog stanja u predmetnoj stvari. Također se pozvala na članak 2. Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozače („Narodne novine“ br. 132/17) koji uređuje kako se osposobljavanje iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila (dalje: PPSP), Pružanje prve

pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći (dalje: PPP) i Upravljanje vozilom (dalje: UV) provodi na temelju Plana i okvirnog programa osposobljavanja kandidata za vozače koji proizlazi iz Programa vozačkog ispita i prema cjeniku za uslugu osposobljavanja kandidata za vozače za pojedinu kategoriju vozila kojeg samostalno izrađuje pravna osoba ili fizička osoba (obrtnik) - autoškola.

Podneskom od 26. veljače 2018. AŠ Princ se očitovala na zaključak o pokretanju postupka navodeći kako svoje cijene nije mijenjala od 2008. godine, te je ista bila na granici opstanka. Na osnovu kalkulacije zbog štete koju su prouzrokovali mediji od početka 2017., a najviše krajem godine, u studenom i prosincu se dogodio drastičan pad upisa kandidata pri čemu je AŠ Princ dovedena na rub opstanka. Istaknula je kako su zbog navedenog morali podići cijenu obuke B kategorije kako bi mogli vratiti gubitak. Kroz vrijeme kada su mediji izdavali informacije o smanjenju cijena autoškole, upozoravala je svoje sadašnje i buduće kandidate o povećanju cijene, a što se, kako navodi, može provjeriti na njihovim društvenim mrežama. Tako su po prvi put 28. studenoga 2017. na svojim društvenim mrežama pokušavali demantirati izjave u medijima, 6. prosinca 2017. upozoravali su opet i pozivali na upis B kategorije po minimalnoj zakonskoj cijeni, jer će autoškola poskupiti za cca 1.500,00 kuna, 11. prosinca 2017. pozivali su na zadnji upis po staroj cijeni, a 18. prosinca 2017. objavljen je novi cjenik AŠ Princ koji je stupio na snagu 2. siječnja 2018.

Kao još jedan razlog poskupljenja, AŠ Princ je navela potplaćenost svojih instruktora, a to se na kraju odražava na kvalitetu obuke kandidata i sigurnost u prometu. Plan za 2018. godinu bio je podizanje plaće djelatnicima autoškole zbog motivacije da što kvalitetnije obnašaju svoj posao. Krajem rujna 2017. AŠ Princ je poslala zahtjev Hrvatskom zavodu za zapošljavanje za odobrenje dvije djelatnice u svrhu stručnog usavršavanja, što je i odobreno, a u cilju da iste ostanu raditi na neodređeno u AŠ Princ, koja trenutno ima sedam zaposlenih.

AŠ Princ smatra da je na vrijeme upoznala javnost i buduće kandidate s novim cjenikom koji je stupio na snagu 2. siječnja 2018. i tako istima pružila priliku da se upišu do kraja 2017. po sada već starom cjeniku obuke za B kategoriju. Dostavljenu dokumentaciju dopunila je 22. ožujka 2018. dostavom cjenika važećeg od 1. siječnja 2018.

Podneskom od 1. ožujka 2018. AŠ Golf se očitovala kako osposobljava kandidate za vozače A1, A2, A i B kategorije od 2001. godine. Od osnutka pa do 2005. godine, AŠ Golf je samostalno određivala cijene koje su se primjenjivale u istoj. Od 2005. sukladno odredbi članka 202. stavka 4. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine", br.: 67/08,48/10,74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15 i 108/17, dalje: ZSPC), AŠ Golf je uskladila cijene sa jedinstvenim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata za nastavni predmet PPSP i UV, za pojedinu kategoriju vozila koje je propisao ministar nadležan za unutarnje poslove.

Kako je člankom 15. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine", br.: 108/17, dalje: Zakon o izmjenama i dopunama ZSPC-a), izmijenjen članak 202. ZSPC-a i čije odredbe su stupile na snagu 1. siječnja 2018. prema kojem autoškole samostalno izrađuju cjenik za usluge osposobljavanja kandidata za vozače iz nastavnih predmeta PPSP i UV za pojedinu kategoriju vozila, tako je i AŠ Golf samostalno donijela odluku o formiranju novih cijena. Slijedom navedenog, AŠ Golf odbija tvrdnju da je dogovarala cijene osposobljavanja kandidata za upravljanje vozilima B kategorije.

Podneskom od 7. ožujka 2018. AŠ Bruno se očitovala na zaključak o pokretanju postupka navodeći kako u potpunosti odbacuje bilo kakve insinacije o dogovorima, udruživanjima i sporazumima o povećanju cijena s drugim autoškolama. AŠ Bruno isključivo vodi brigu o svome poslovanju i shodno tome povećava ili snižava cijene isključivo i radi svojih potreba. Cijena nastavnog sata u autoškoli nije se mijenjala zadnjih 10 godina, iako je standard života u tih zadnjih godina itekako porastao, a osobito cijena goriva. AŠ Bruno je već par puta

razmišljala o povećanju te cijene, ali su ipak nekako uspijevali godinu završiti na pozitivnoj nuli. Godina 2017. je za AŠ Bruno bila teška, jedva je pokrivala svoje obveze, pa se je pri kraju iste, odlučila na povećanje cijene nastavnog sata. U međuvremenu, AŠ Bruno je odlučila povećati plaće svojih zaposlenih, a koja se već par godina nije povećavala. S obzirom na sve navedeno jedini način je bio povećanje minimalne cijene sata.

Podneskom od 7. ožujka 2018. AŠ Bul je dostavila cjenike te se očitovala kako se od početka poslovanja 18. ožujka 2013. pa do kraja 2017., cjenik AŠ Bul nije mijenjao jer su cijene bile zakonski minimalno određene. Od 1. siječnja 2018. do dana predmetnog očitovanja cijena u autoškoli je nešto veća, a do iste je AŠ Bul došla tako što je većina autoškola na području Dalmacije podigla cijene (koje je AŠ Bul provjeravala telefonski, putem oglašavanja i internetskih stranica drugih autoškola i slično). Stoga je i AŠ Bul u dogovoru pet svojih suvlasnika podignula cijenu. Kao razloge podizanja cijene AŠ Bul je navela kako je ista mala škola u kojoj rade samo njezini suvlasnici, velike troškove, te želju za povećanjem plaća i preseljenja na drugu lokaciju zbog kandidata koji odabiru autoškole temeljem lokacije, najam vozila za A1 i A2 - kategoriju od drugih autoškola jer nije u mogućnosti kupiti svoja vozila, te kupnju tableta, simulatora vožnje. Zbog svega navedenoga AŠ Bul je podigla cijenu nastavnih sati iz PPSP-a i UV-a u 2018., a za još veće povećanje cijena se nije mogla odlučiti jer je konkurencija prejaka.

Podneskom od 24. kolovoza 2018. AŠ Bul se očitovala kako nije sudjelovala u nikakvim dogovorima o cijeni, dopisivanjima putem poruka ili sastanaka, te ne zna temeljem čega je Agencija zaključila kako je ista sudjelovala u nekim dogovorima oko cijene autoškola. Navela je kako je autoškolama zakonski omogućeno slobodno formiranje cijena, a cijenu tečaja u autoškoli je podigla jer cijena koja je bila minimalna 5.885,00 kuna, nije dovoljna za pokrivanje svih troškova, dok je novih polaznika sve manje, a broj novoootvorenih autoškola sve veći. Navela je kako je provjerila cijene u drugim autoškolama preko njihovih stranica i na temelju toga podigla cijene nastavnih sati.

Zakonska zastupnica AŠ Bul u vrijeme navedenog očitovanja, Lj.N. je navela kako je istoj WhatsApp grupa koja se navodi u zaključku o pokretanju postupka u potpunosti nepoznata, te je naglasila kako je službeni broj AŠ Bul [...], kako radi isključivo s tim brojem preko svih ponuđenih aplikacija i poziva, te tvrdi kako nikada nije bila u kontaktu s drugim vlasnicima ili djelatnicima autoškola osim AŠ Golf s kojom ima sklopljene ugovore o najmu vozila motocikl i najmu vozila BMW za svibanj i dio lipnja 2018. Dalje je navela kako AŠ Bul ima još nekoliko telefonskih brojeva instruktora i voditelja-predavača, 4 broja preko operatera [...] i 1 broj preko [...], međutim na upit iste jesu li isti bili u kontaktu s vlasnicima autoškola protiv kojih se vodi predmetni postupak, korisnici navedenih telefonskih brojeva u AŠ Bul su se očitovali kako nisu.

AŠ Super-Start je podneskom od 7. ožujka 2018. dostavila cjenike te Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 3. siječnja 2013. godine, kao i Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 25. travnja 2016. godine, iz kojih je, kako je navela, vidljivo da su do svibnja 2016. troškovi zakupa poslovnog prostora mjesečno iznosili [...] EUR (bez pripadajućeg poreza), dok od svibnja 2016. nadalje, troškovi zakupa poslovnog prostora mjesečno iznose [...] EUR (bez pripadajućeg poreza). Također je dostavila popis troškova za uređenje poslovnog prostora u kojem se nalazi od svibnja 2016. godine sa pripadajućim računima.

AŠ Super-Start je navela kako su glavni razlozi povećanja cijene autoškole za B kategoriju, povećani troškovi mjesečnog zakupa i troškovi uređenja poslovnog prostora koji su značajno povećali rashode na godišnjoj razini, a ne dogovor između autoškola o povećanju postojeće cijene svojih usluga. Očitovala se kako takav dogovor što se tiče AŠ Super-Start ne postoji te da AŠ Super-Start nema baš nikakvog kontakta s drugim autoškolama navedenim u zaključku o pokretanju predmetnog postupka.

AŠ Sprint je podneskom od 12. ožujka 2018. dostavila tražene cjenike te se očitovala kako je cijene koje se trenutno primjenjuju donijela isključivo samostalno nakon analize poslovanja 2017. godine, a sve sukladno odredbi članka 202. stavka 6. ZSPC. Dalje je navela kako je u 2017. došlo do znatnijeg pada broja kandidata kao i obujma posla te je bila prinuđena napraviti novi izračun cijena koji bi opravdao tržišno poslovanje, egzistenciju tvrtke i njenih djelatnika, kao i kvalitetu obuke kandidata. Nova kalkulacija cijena u osnovi se temelji na prethodno ukinutom Pravilniku o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima u koji je uvrstila stvarne troškove, broj kandidata te količinu nastavnih sati (UV i PPSP) iz 2017. Bez obzira na ukidanje spomenutog pravilnika, AŠ Sprint je bila spremna na povećanje cijena u 2018. upravo zbog ekonomske održivosti te održavanja visokog standarda obuke kandidata. U potpunosti se ogradila od mišljenja Agencije da su u dogovoru sa drugim konkurentskim autoškolama postigli sporazum o cijenama. Zbog specifičnosti poslovanja i prije su autoškole imale gotovo slične cijene. Slaže se sa tvrdnjom da su i prije ukidanja navedenog Pravilnika u autoškoli bili u mogućnosti povisiti cijene, međutim, u tom slučaju bila bi u potpuno nekonkurentnom položaju u odnosu na druge autoškole te bi vjerojatno dodatnim padom broja kandidata došla u financijske probleme. Ono što je bitno je da se donošenjem novog ZSPC-a ukida mreža autoškola koja je bila propisana prethodnim zakonom. Na taj način je omogućeno, a što prije nije bilo, otvaranje neograničenog broja novih autoškola te svatko tko smatra da može poslovati s nižim cijenama i time konkurirati nema nikakve prepreke da to i učini.

AŠ Sprint se u potpunosti ogradila od izjava D.O. kao i Z.Ć. koji u istima nisu predstavljali niti govorili u ime AŠ Sprint niti su ikada dobili dopuštenje za to te su istoj time nanijeli veliku medijsku štetu. Napomenula je da ni u kom slučaju nije s bilo kojim predstavnicima drugih autoškola dogovarala ili usklađivala cijene već se one isključivo temelje na financijskim pokazateljima.

Podneskom od 14. ožujka 2018. AŠ Sušić se očitovala kako je u vrijeme stupanja na snagu Pravilnika o jedinstvenim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata, cijena nafte iznosila oko 4 kune, a i troškovi su bili dosta manji. Što se tiče cjenika, nikada se s nikim nije dogovarala, već ga je isključivo sama radila. Što se tiče cjenika za 2018. godinu kad su se cijene podigle u drugim školama, i AŠ Sušić je podigla cijene, jer je već duže vrijeme knjigovođa upozoravao da je na granici negativnog poslovanja. Usporedila je svoje cijene nastavnog sata sa HAK-ovim cijenama. Cijena nastavnog sata PPSP u AŠ Sušić iznosi 28,00 kuna, a HAK-ova je 147,00 kuna, UV u AŠ Sušić je 145,00 kuna, a u HAK-u iznosi 236,00 kuna.

S obzirom da je u cijeni AŠ Sušić i vozilo, gorivo i instruktor, smatra kako je njihova cijena niska te je zato na granici isplativosti. Napomenula je kako autoškole rapidno propadaju, te od nekadašnjih 580 autoškola sad ima 320, a bit će ih uskoro i manje jer je stupio na snagu novi pravilnik sukladno čijim odredbama se mogu otvarati autoškole koje nisu u sustavu PDV-a. Zahvaljujući tome će, sukladno navodima AŠ Sušić, doći do nerealnog tržišnog natjecanja, jer će takve autoškole moći imati cijene niže za cijeli iznos PDV-a i time će činiti štetu državnom proračunu i AŠ Sušić, a rezultat će biti i niža kvaliteta obuke.

Podneskom od 14. travnja 2018. J.K. očitovao se kao odgovorna osoba u AŠ Golf, a ujedno i predsjednik Udruge autoškole Dalmacije sa sjedištem u Sinju, Vrlička 52a. Udruga autoškole Dalmacije upisana je u Registar udruga Republike Hrvatske pod brojem 17003568 dana 26. kolovoza 2009. Naveo je kako smatra potrebnim izjaviti da članice Udruge nisu dogovarale ni potpisivale nikakav zabranjeni sporazum o cijenama autoškole. Svaka autoškola za sebe izrađuje svoj cjenik. Sastanci Udruge su se intenzivirali krajem 2017. i početkom 2018. godine prvenstveno zbog izmjena zakonskih i podzakonskih propisa, koji su otvorili nerazjašnjena pitanja autoškolama. U pravitku podneska je dostavio skraćene zabilješke sa svih održanih sastanaka Udruge autoškole Dalmacije od 30. prosinca 2017., 18. siječnja 2018., 23. siječnja 2018. i 5. veljače 2018.

Podneskom od 13. kolovoza 2018. AŠ Semafor je osporila navode Agencije o sklapanju zabranjenog sporazuma s drugim autoškolama sa splitskog područja. Istaknula je kako je riječ o djelatnosti od posebnog društvenog interesa koja je u značajnoj mjeri odgovorna za sigurno protjecanje cestovnog prometa. AŠ Semafor je istaknula kako svojim radom teži slobodnom tržištu na svim razinama, te ima želju da svojim radom, znanjem, zalaganjem i upornošću privuče buduće polaznike za vozače, a ne spuštanjem cijena koje je prekriveno neradom na neprimjereno niskim satnicama djelatnika. Pri tome je naglasila kako stručni djelatnici, učitelji vožnje, ne mogu živjeti ako im je naknada ispod 30,00 kuna neto po satu, i stoga napuštaju navedenu djelatnost i zemlju, te odlaze raditi u inozemstvo. Rukovodeći se time, 1. prosinca 2017. u hotelu Alkar u Sinju, organiziran je sastanak djelatnika autoškola Dalmacije kojemu je prisustvovalo preko 140 djelatnika autoškola s jednom točkom Dnevnog reda : Refleksija pojedinih odredbi Novog zakona o sigurnosti cestovnog prometa na djelatnost, sprječavanje negativnih refleksija na obuku, osiguravanje održivosti djelatnosti na višoj razini. Sastanak je organiziran transparentno, a istom su nazočili i novinari HIT radija Sinj. AŠ Semafor je naglasila kako niti u jednom kontekstu nije bilo rasprave o krajnjoj cijeni osposobljavanja, već isključivo o minimalnim naknadama za rad stručnih djelatnika autoškola. Navela je kako su se prije desetak godina autoškole borile za minimalne izračunske elemente cijene nastavnog sata, što su i ostvarile uvođenjem takvih odredbi u ZSCP. Kao problem je istaknula činjenicu da djelatnost autoškola nije zaštićena kao djelatnost posebnog interesa, već je izjednačena sa zanatskim zanimanjima. Vezano uz navedeno AŠ Semafor je također dostavila i odgovor Matice hrvatskih sindikata, od 30. studenog 2017. kojim ista dostavlja Ž.P., zakonskom zastupniku AŠ Semafor, na njegovo traženje, informacije o osnivanju sindikata, proceduri i pravilima za sklapanje kolektivnih ugovora.

Dalje je naveo kako je cjenik AŠ Semafor područnih odjeljenja javno istaknut na dva mjesta u svakoj školi, kao i na oglasnim pločama ispred ulaza u svaku školu, te na internetskim stranicama autoškole i na portalu HAK-a. Zastupnik AŠ Semafor je naveo kako nije ni sa kim pričao o krajnjoj cijeni obuke, ali s obzirom kako je sve transparentno i samim time dostupno svima, vodio se načelom: "Kako njima moj cjenik, tako i meni cjenik ostalih škola."

## 7.2. Očitovanje HAK-a

Podneskom od 26. ožujka 2018. HAK je pojasnio kako trenutno na području Splitsko-dalmatinske županije poslove osposobljavanja kandidata za vozače temeljem važećih rješenja Ministarstva unutarnjih poslova (dalje: MUP) provode ukupno 33 autoškole, čiji popis je dostavio u privitku. Kako autoškole same po sebi nemaju pravnu osobnost nego je taj naziv izveden iz oblika djelatnosti koja predstavlja određenu vrstu usvajanja znanja i vještina odraslih, u ovom slučaju osposobljavanja za upravljanje motornim vozilima, HAK napominje kako zakonodavac ne ograničava pravne oblike subjekata kojima dodjeljuje ovlaštenje ukoliko ispunjavaju propisane uvjete i minimalne standarde. U kontekstu navedenog broja autoškola, MUP je ovlastio 19 trgovačkih društava, 6 fizičkih osoba (obrta), 3 obrazovne ustanove i 2 udruge građana za obavljanje djelatnosti osposobljavanja kandidata za vozače u svojim autoškolama.

Broj ovlaštenih pravnih subjekata nije jednak broju autoškola, a budući da je zakonodavac omogućio da jedan pravni subjekt, uz prethodno udovoljavanje propisanih uvjeta, može imati i više od jedne autoškole, na način da ima registrirane podružnice ukoliko se radi o trgovačkom društvu ili izdvojeni pogon ukoliko je u pitanju obrt. Tako, kad je u pitanju splitsko područje, Semafor d.o.o. iz Sinja, Vrlička 52a vodi poslovanje u tri autoškole (Sinj, Trilj i Solin), dok Autoškola Bruno d.o.o. iz Splita, Velebitska 33 vodi poslovanje u dvije autoškole (Split i Supetar). Jedan pravni subjekt koji je ovlašten za poslove osposobljavanja kandidata za vozače u autoškoli sa splitskog područja (autoškola Žabac u Vrgorcu), ima sjedište na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Kako bi objasnio formalni položaj HAK-a kao ovlaštene stručne organizacije iz članka 206. ZSPC-a, HAK je objasnio tehnološka rješenja koja egzistiraju duže od pet godina te omogućavaju efikasan način koordinacije s autoškolama te MUP-om kao nadležnim tijelom, uz značajno skraćanje vremena protoka informacija i racionalizaciju troškova. HAK je vlastitim resursima izradio informacijsku aplikaciju koja predstavlja jedinstvenu bazu podataka - Portal autoškola, s prvenstvenim ciljem omogućavanja visoke razine aktivne međusobne komunikacije i razmjene podataka s autoškolama. Informatička baza podataka data je na korištenje i MUP-u s ciljem svakodnevnog uvida u stanje sustava s naslova upravnog i inspekcijskog nadzora nad radom autoškola temeljenog na odredbama članka 213. ZSPC-a. Time je Portal autoškola postao središnje mjesto elektroničke razmjene svih potrebnih informacija i podataka unutar cjelokupnog sustava osposobljavanja kandidata za vozače. HAK putem Portala autoškola redovno objavljuje najznačajnije informacije svim subjektima unutar sustava, čime ispunjava svoju preventivnu zadaću u okviru poslova stručnog nadzora nad radom autoškola. Informatička baza podataka strukturirana je na način da se svi podaci na jednostavan način unose u predviđene module te se mogu ciljno pretraživati, ovisno o potrebama korisnika.

Najznačajniji dio Portala autoškola je informatički oblik Pravilnika o organizaciji i uvjetima rada autoškola, kao obvezujućeg akta temeljem kojeg autoškola dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta za osposobljavanje kandidata za vozače onih kategorija za koje ima ovlaštenje. Svaka autoškola koja ima važeće rješenje MUP-a i koja je upisana u registar autoškola automatizmom je i korisnik portala te za potrebe obavljanja poslova osposobljavanja kandidata za vozače ima nesmetan pristup te mogućnost uvida i uređivanja podataka koji su vezani isključivo uz njenu organizaciju i uvjete rada. Kad je u pitanju cijena osposobljavanja koju autoškole ugovaraju s kandidatima, Portal autoškola je od samog početka njegove primjene početkom 2012. godine, omogućio unos tog podatka, odnosno njegovo ažuriranje prilikom svake promjene. HAK je naglasio kako je cijena osposobljavanja kandidata za vozače bila zaštićena minimalnom vrijednošću do 31. prosinca 2017., jer je bila propisana Pravilnikom o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli.

Međutim, u odredbi članka 202. stavku 6. ZSPC-a, pored uvjeta koje mora ispunjavati autoškola da bi bila ovlaštena osposobljavati kandidate za vozače, naznačeno je kako cjenik osposobljavanja autoškola izrađuje samostalno te da je cijena osposobljavanja sastavni dio ugovora kojeg sklapa s kandidatom za vozača. Stavljanjem izvan snage spomenutog pravilnika, samo je tehnički izmijenjeno pitanje cijene osposobljavanja kandidata za vozače, na način da cijenu određuju autoškole u cijelosti i samostalno. Cjenik za pružanje usluga osposobljavanja kandidata za vozače mora biti istaknut u poslovnim prostorijama autoškole, a cijena osposobljavanja kandidata za pojedinu kategoriju vozila mora svojom izračunskom vrijednošću odgovarati stavkama cjenika koji je važeći na dan sklapanja ugovora. U tom smislu, HAK je izvršio reviziju dijela portala koji se odnosi na unos jediničnih cijena nastavnih sati iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, Upravljanje vozilom te automatski izračun ukupne cijene osposobljavanja koje autoškole mogu mijenjati prema samostalnoj odluci. HAK na taj način raspolaže s podacima o cjenicima autoškola koje posluju na području Splitsko-dalmatinske županije te je za svaku pojedinu autoškolu dostavio sve cjenike koji su bili važeći od 1. siječnja 2017. zaključno s danom izrade predmetnog podneska.

Nadalje, podaci koje HAK temeljem članka 3. i 4. Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozače („Narodne novine“, broj 132/2017 i 6/2018), prikuplja i potvrđuje putem portala, predstavljaju elektronski oblik akta o organizaciji i načinu rada autoškole te predstavlja vjerodostojan dokument kojim autoškola dokazuje da ispunjava sve propisane uvjete za rad. Navedeni podaci predstavljaju podatke o svakoj pojedinoj autoškoli te se ažuriraju svakom izmjenom koju autoškola prijavi HAK-u, pri čemu prijava predstavlja odgovarajući status

elektronskog Pravilnika o organizaciji i uvjetima rada autoškola kojeg je potom potrebno potvrditi kao važećeg ukoliko su izmjene u skladu s važećim propisima. Pored tih podataka, u Portalu autoškola se arhiviraju podaci o cjenicima svake autoškole, podaci o vremenima provođenja nastavnog procesa i broju kandidata koje je autoškola planirala osposobiti te podaci koji se mogu u obliku potvrda izdavati na zahtjev autoškola u svrhu dokazivanja obavljanja djelatnosti (vozila) te sklapanja ugovora o pravu korištenja javnih površina (prometna vježbališta). Također, Portal autoškola u posebnom modulu strukturira sve tehničke pokazatelje temeljem kojih se oblikuju izvješća i analize u svrhu donošenja ocjene stanja sustava te planiranja i usmjeravanja aktivnosti HAK-a, a u okviru poslova stručnog nadzora.

## 8. Analiza prikupljenih podataka

### 8.1. Pregled cijena autoškola

Tablica 1.: Pregled cijena 15 autoškola prije i poslije 1. siječnja 2018.

Autoškola	Cijena u HRK za B kategoriju (sa PDV-om)		porast cijene	porast cijene (%)
	Stari cjenik (do 01.01.2018.)	Novi cjenik (od 01.01.2018.)		
Kružni Tok	5.980,00	6.680,00	700,00	11,71%
Dalmacija	5.996,05	6.645,00	648,95	10,82%
Hajduk	5.997,25	6.600,00	602,75	10,05%
Telefax	5.875,10	6.611,50	736,40	12,53%
Instruktor	5.820,00	6.620,00	800,00	13,75%
Croatia Start	5.843,60	6.625,00	781,40	13,37%
Golf Split	5.880,00	6.615,00	735,00	12,50%
Super Start	5.897,50	6.590,00	692,50	11,74%
Princ	5.880,00	6.650,00	770,00	13,10%
Classic-R	5.885,00	6.650,00	765,00	13,00%
Sprint	5.990,00	6.630,00	640,00	10,68%
Sušić	5.915,00	6.620,00	705,00	11,92%
Bruno Split	5.915,00	6.620,00	705,00	11,92%
Bul	5.885,00	6.605,00	720,00	12,23%
Semafor	5.915,00	6.620,00	705,00	11,92%

Izvor: Očitovanja autoškola i HAK-a zaprimljena u razdoblju od 26.02.2018. do 24. kolovoza 2018.

Obrada: AZTN

Uvidom u cjenike autoškola iz Portala autoškola, koje je dostavio HAK, AZTN je utvrdio kako je novi cjenik prva unijela AŠ Princ 29. prosinca 2017., a zatim su 2. siječnja 2018. nove cjenike u Portal unijele AŠ Instruktor, AŠ Sprint, AŠ Hajduk, AŠ Bul, AŠ Dalmacija, AŠ Kružni tok, AŠ Golf i AŠ Classic-R. AŠ Croatia Start i AŠ Bruno unijele su svoje nove cjenike 3. siječnja 2018., a AŠ Telefax 4. siječnja 2018. AŠ Super-Start unijela je svoj novi cjenik 8. siječnja 2018., AŠ Semafor svoje nove cjenike za područja Sinj i Trilj unijela je 11. siječnja 2018., a za područje Solin 13. siječnja 2018. AŠ Sušić unijela je svoj novi cjenik 15. siječnja 2018.

Iz tablice 1. vidljivo je kako je do povećanja cijena došlo u svim autoškolama i to za približan iznos. Porast cijene kretao se u rasponu od 10,05 posto do 13,75 posto. Analizom cijena autoškola od 1. siječnja 2018. godine vidljivo je da se cijene po pojedinim autoškolama razlikuju čime je na prvi pogled stvoren privid tržišnog natjecanja.

Međutim, gledajući u apsolutnom iznosu, razlike u cijenama među pojedinim autoškolama su minimalne. Naime, razlika između najviše i najniže cijene autoškole, nakon 1. siječnja 2018. godine iznosi svega 90 kuna. Iz toga se jasno može zaključiti kako ne postoji natjecanje u pogledu cijena među autoškolama na mjerodavnom tržištu.

## 8.2. Podaci prikupljeni s mobilnog telefona D.O.

S mobilnog telefona D.O. marke [...], model: [...], serijski broj: [...], IMEI: [...], izuzeti su pojedini razgovori unutar aplikacija WhatsApp i Viber koji su potom komprimirani u RAR datoteku i snimljeni na optički medij (DVD).

Uvidom u imenik mobilnog telefona D.O. te prema očitovanju samog D.O. prilikom provođenja nenajavljene pretrage u AŠ Hajduk, utvrđeno je kako pojedini telefonski brojevi pripadaju osobama i autoškolama kako slijedi:

Tablica 2.: Popis telefonskih brojeva članova WhatsApp grupe J.O.K.S. i J.O.K.S. 2 s mobilnog telefona D.O. (AŠ Hajduk)

Ime i prezime	Telefonski broj	Autoškola
I.J.	[...]	AŠ Telefax
B.V.*	[...]	AŠ Bul
L.j.K.	[...]	AŠ Croatia Start
T.S.	[...]	AŠ Sprint
A.M.	[...];[...]	AŠ Dalmacija
I.K.	[...]	AŠ Kružni tok
Ž.S.	[...];[...]	AŠ Sušić
M.G.	[...]	AŠ Classic R
Ž.P.	[...];[...]	AŠ Semafor Sinj
Z.D.	[...]	AŠ Instruktor
J.K.	[...]	AŠ Golf
R.B.	[...]	AŠ Princ
M.P.	[...];[...];[...]	AŠ Bruno
R.D.	[...]	AŠ Instruktor

Izvor: podaci prikupljeni prilikom provođenja nenajavljene pretrage u AŠ Hajduk

\*nije se nalazio u telefonskom WhatsApp imeniku D.O., nego je ime navedeno uz telefonski broj u aplikaciji

Pretragom razgovora unutar aplikacije WhatsApp utvrđene su dvije grupe naziva „J.O.K.S.“ i „J.O.K.S. 2“ u kojima su sudjelovali prethodno navedeni predstavnici autoškola.

Iz razgovora u obje grupe razvidni su razgovori o cijenama, dogovor o povišenju cijena, razmjena cjenika slanjem fotografija cjenika u grupu, dogovaranje sastanaka, međusobno poticanje članova grupe kako ne smiju popustiti klijentima i pritisku da snize cijene te svijest o protupravnosti opisanog postupanja.

Prepiska također ukazuje na postojanje prethodnog dogovora o povišenju cijena, odnosno da je dogovor o povišenju cijena koje će se primjenjivati od 1. siječnja 2018. postignut prije 15. prosinca 2017. otkada je grupa J.O.K.S. stvorena, odnosno prije 20. prosinca kada je D.O. (AŠ Hajduk) dodan u grupu.

### 8.2.1. Grupa J.O.K.S.

Grupu J.O.K.S. kreirao je Lj.K. (AŠ Croatia Start) 15. prosinca 2017. u 23:53:25, a 20. prosinca 2017. u 15:02:49 je u istu dodao D.O., te je od tog datuma moguće pratiti razgovor članova grupe. D.O. napustio je grupu J.O.K.S. 23. siječnja 2018. u 22:10:56.

Primjeri komunikacije koja ukazuje na postojanje zabranjenog sporazuma među autoškolama navedeni su kako slijedi:

"[20.12.2017. 15:50:31] R.B.: Lj. objavi vise te cijene"

"[20.12.2017. 15:54:16] R.B.: Znas sta sam primjetio, za one nase sastanke svi su culi po gradu, al za onu veceru niko nista 😊😊😊"

"[20.12.2017. 16:20:24] [...]: Evo vidim i Z. je objavlja."

"[22.12.2017. 11:38:03] Lj.K.: mislim da bi bilo ok da svi slikamo cijenik prijavljen u haka kada objavimo nove cijene te se tu takoder mislim vidi datum zadnje izmjene cijenika..."

[22.12.2017. 11:39:17] [...]: Moze no problem"

"[22.12.2017. 13:43:42] A.M.: N.Gradiška i Požega 6400 kn iza nove godine.

[22.12.2017. 13:43:50] A.M.: Osijek isto

[22.12.2017. 13:44:22] A.M.: U sl brodu njih 9 zeli dic a 1 najavlja 4700 iza n godine.

[22.12.2017. 13:44:53] A.M.: U zg- jucer sastanak 19 skola

[22.12.2017. 13:45:14] A.M.: Svi se polako organiziraju"

"[02.01.2018. 12:57:32] D.O.: Bio sam na Radio Split cca 30 min u programu. Cijene ne idu dole!

[02.01.2018. 12:58:26] [...]: Pa jesi prica o poskupljenju

[02.01.2018. 12:58:51] D.O.: Naravno."

„[02.01.2018. 12:59:48] D.O.: i Šibenik je na 6500 kn

[02.01.2018. 13:00:18] A.M.: I novinarka slobodne je razgovarala sa d., d. i sad zvala i mene. Svatila je da cijene ne mogu dole i tako ce i napisat.

[02.01.2018. 13:00:50] [...]: Jesmo ih

[02.01.2018. 13:01:32] D.O.: samo oprezno!"

"[03.01.2018. 09:33:39] R.B.: Jel tko zna sta je sa ovima iz Kastela i Trogira, jesu li oni izbacili nove cijene??

[03.01.2018. 09:35:59] A.M.: Zvat cu i provjerit"

"[03.01.2018. 12:27:50] A.M.: A di su ostali sa cjenicama ?

[03.01.2018. 12:28:34] A.M.: Ajde ekipa, zovite tajnice neka vam slikaju portal i posaljite u grupu.

[03.01.2018. 12:29:17] A.M.: Od nas 15, poslala 4-ica."

"[03.01.2018. 12:43:38] Lj.K.: ajmo saljite cjenike iz vica dobro je t. reka"

„[03.01.2018. 12:44:24] Lj.K.: t. zovni z. i p. neka posalju"

„[03.01.2018. 15:13:48] Z.P.: Sad svi vidite da je skup u Sinju bio opravdan, kako opravdati povecanje cijena autoškola, ali ako vec radimo sve pod „krinkom,, EZ razumljivo je da i nase stručno osoblje ima barem četvrtinu/4/ plaće prosjeka u EZ."

"[03.01.2018. 15:28:27] Lj.K.: molim skole koje jos nisu slikale cijene u vicu da posalju ovde u grupu slike, hvala"

„[03.01.2018. 23:40:04] [...]: Svakog cuda za tri dana dosta posli nas vise niko nece spominjat a mi nastavimo radit po svome“

„[03.01.2018. 23:44:00] Lj.K.: molim slike cjenika (vic cjenik) onih koji ih nisu poslali u grupu, hvala“

"[07.01.2018. 21:01:16] A.M.: Pise  
Z. c.

Suvlasnik autoskole instruktor

[07.01.2018. 21:02:21] A.M.: Kad je pametnjakovic ovo napravija, dovea nas je u priliku za kazne i po nekoliko stotina tisuca kuna

[07.01.2018. 21:02:31] M.G.: Dobru izjavu dade,dogovorili smo se

[07.01.2018. 21:03:57] A.M.: Imamo dva nacina za rijesit.

1. Da d. da demant da kod njih nema nikakvog c. ili

2. Da j. da demant da on nije nikakav suvlasnik"

"[07.01.2018. 21:05:32] A.M.: Nisam tija nikog tlicit pitanjima za sastanak tokom vikenda, pa razmislite i da se dogovorimo kad je sljedeci. Ne znam jesu li svi ovi tjedan nazad sa godisnjih."

"[07.01.2018. 21:09:14] Lj.K.: sa kim se uopce dogovaraju ove izjave u medijima i odakle ikom pravo da prica opcenito?????"

[07.01.2018. 21:11:47] A.M.: I ja i d. i d. smo govorili u izjavama za sebe. I dobro pazili sta cemo rec. I onda se nadje ovaj. Pokopa nas je sve."

"[07.01.2018. 21:22:07] A.M.: Mislim da se demant se mora napraviti. I to sta prije. On je instruktor i ne radi u instruktora, pa da bar malo demantom ublazimo situaciju.Raspraviti cemo to na sastanku"

„[07.01.2018. 22:24:11] R.D.: Mislim da sad trebamo biti jako pametni i smirit ovu hajku preko medija ,neka samo jedna osoba razgovara sa medijima.bitno je da prodje desetak dana da se sve normalizira,a onoj budali u sb triba poslat financijsku.“

"[07.01.2018. 22:31:52] I.J.: Al ovo je opomena svima nama, a pogotovo nama u telefaksa da instruktorima isto naglasimo da izbjegavaju novinare."

"[07.01.2018. 22:36:12] R.D.: Treba vidit oce li ta izjava dignit prasinu pa bi onda trebalo demantirat.

[07.01.2018. 22:36:55] R.B.: Dosta je toga izjavljeno u medijima ovih dana, tako da bi ovo trebalo proci lišo

[07.01.2018. 22:38:49] R.B.: A opet cijena se skoro podigla u cijeloj hrv, tako da je malo nemoguće dokazati da smo to mi sve dog,“

„[07.01.2018. 22:40:09] Z.P.: Radi ovakve situacije Riječke škole su naj....! Ali mi ćemo se dogovoriti što ćemo i kako možemo ovo riješiti!"

"[07.01.2018. 22:42:44] A.M.: R. neće dignuti prasinu među kandidatima. To nam nije problem. To je samo negativna slika. Problem je AZTN. Ima si 200 kandidata po 6000 kn je 1200 000 kn. Kazna je do 10 % prometa. To ti je kazna do 120 000 kn. A di je onome ko je ima jos vise kandidata. Pa ti gledaj. Autoskola je u rijeci prije nekoliko godina i kaznjena od aztn-a ne od kandidata."

"[07.01.2018. 22:44:50] Z.P.: Ti na poligonu nisu trebali nista znati, a kamoli pričati!"

"[08.01.2018. 14:23:52] A.M.: Za sastanak se izjasnili : princ, instruktor, c start, bull. Telefax me je zvao. Ekipe di ste ostali ?"

"[08.01.2018. 18:08:24] R.B.: Znaci po AZTNU, ovo je uredu sta smo napravili  
[08.01.2018. 18:12:18] [...]: Ovo je dobra vijest koliko sam shvatija da AZTN odobrava dogovor  
[08.01.2018. 18:13:40] Lj.K.: ne odobrava dogovor nego povecanje cijena jer cijenu određuje vlasnik bez uvjeta drzave, to ne znaci da odobravaju dogovor"

"[08.01.2018. 18:25:03] Lj.K.: pazite puno roditelja zove (vjerojatno onih sta su cekali pojeftinjenje) i sad su ogorceni. Komentiraju i vi str poskupili neka neka ima ih koji nisu pa poklapaju bestimaju... sigurno love u mutnom pa ne nasjedajte neka poklapaju i zovu okolo jer samo ako smo cvrsti i zajedno mozemo ovo izgurati."

"[09.01.2018. 14:47:49] A.M.: Sastanak onda u petak za 3 dana. 13.00 mozemo opet u mene."

"[15.01.2018. 13:58:25] A.M.: Evo podsjetnik opet za sastanak u cetvrtak u 13.00  
[15.01.2018. 13:58:51] Lj.K.: moze"

"[16.01.2018. 10:29:32] Lj.K.: mislim da su to samo oni koji su cekali novu god da bi se upisali jer su mislili da ce pojeftiniti i sad su bisni na sebe i sve oko sebe i glavinjaju od skole do skole nebi im li di upalilo... takvih ima masu jer znamo da je i masa cekala pojeftinjenje stoga ne nasjedajte i ne nervirajte se, drzite se cijena i radite svoj posa jedino tako mozemo uspit!!!  
[16.01.2018. 10:30:37] R.B.: Tako je Lj., samo drzat cijenu"

"[16.01.2018. 10:47:58] A.M.: Jasno mi je da vas ovo iznervira, isto ko i mene. Sastanak je u cetvrtak u 13.00 opet. Ovako ne vridi nista. Zapisimo sve sta imamo rec, da ne zaboravimo i onda lipo iznesemo na sastanku."

„[16.01.2018. 10:54:35] I.K.: Ovi navedeni levati nisu kod mene niti cu bit 'negativac' kao sta me se do prije nekog vremena prikazivalo. Nema ispod cijene i gotovo. Imamo mi puno tema za sastanak ."

"[16.01.2018. 10:58:33] [...]: Moramo ustrajat jer bi nam se svi nasladivali i gustali da popustimo u cijeni"

"[18.01.2018. 23:37:50] Lj.K.: ohldimo glave i vidimo se na sastanku dogovoriti ponasanje za dobrobit svih"

"[20.01.2018. 15:40:05] Lj.K.: mislim da smo barem sta se cijene tice završili i dogovorili sve.  
[20.01.2018. 15:43:28] Z.P.: Neki nisu jos uvijek A kat se moze naci za 2.500,00  
[20.01.2018. 15:43:54] Lj.K.: gdje???  
[20.01.2018. 15:54:59] A.M.: 2018-01-20-PHOTO-00000626.jpg <

"[23.01.2018. 09:47:43] A.M.: Evo ga jedan veci problem : Uciliste u trogiru nije diglo cijene, nego je izlipilo trogir i kastela plakatima. Sa ovakvom njihovom reklamom je problem sta ni ostale 2 skole u trogiru nisu digle digle cijene. Kandidati iz kastela ce isto otic tamo. I vec sad idu. Meni se jucer ispisala 2 kandidata. I mi svi imamo dosta kandidata iz kastela pa nece dolaziti ni nama. I eto lancane reakcije. Sa ovakvom

reklamom i kandidati dobijaju krivu sliku o nama, kako može tamo bit jeftinije a ne može u Splitu, opet nas krađu....

[23.01.2018. 09:47:52] A.M.: 2018-01-23-PHOTO-00000633.jpg <priloženo>

[23.01.2018. 09:48:19] A.M.: Pod hitno nam treba sastanak. Možete li danas ?

[23.01.2018. 09:48:24] Lj.K.: ja mogu

[23.01.2018. 09:49:30] A.M.: Molim ocitovanje svih"

[23.01.2018. 12:33:02] Z.P.: Bitno je

[23.01.2018. 12:33:48] Z.P.: Pozovite ove druge dvije škole iz Trogira!"

[23.01.2018. 13:07:51] A.M.: Ja mislim da je čekanje do petka dugo. Ja bi intervenira da se plakati maknu sta prije. Tija san ic tamo vec jutros, ali kasno sam se dogovori sa v. pa smo dogovorili za sutra. A i bilo bi dobro da svi dogovorimo strategiju sta i kako napraviti da mu se to može iznijeti a ne da ja govorim za sebe.

[23.01.2018. 13:10:35] Lj.K.: slazem se

[23.01.2018. 13:45:16] A.M.: Veceras u 8 ? Ocitujte se svi."

"[23.01.2018. 22:01:35] A.M.: Dogovor na sastanku je da izbrisemo svu konverzaciju i ugasimo grupu. Sutra ćemo opet otvoriti novu i tako opet i opet. Da ne bude nikakvih pisanih tragova bar koliko toliko."

### 8.2.2. Grupa J.O.K.S. 2

Grupu J.O.K.S. 2 kreirao je A.M. 24. siječnja 2018. u 13:51:36. D.O. dodao je u grupu 24. siječnja 2018. u 13:51:36.

Primjeri sporne komunikacije:

"[25.01.2018. 11:18:46] A.M.: Dobro sta je sad vama veci problem ? Skola koja jos nije ni otvorena ili skola koja ima nizu cijenu od nase 1700 kn ???"

"[25.01.2018. 11:26:07] Z.S.: Ja sam bio u njega i vidio u portalu novu cijenu 6.590.00

[25.01.2018. 11:26:36] Z.S.: Sad sam ga zva jeli lud a on kaze da je stari plakat da ga skinemo"

[25.01.2018. 12:35:49] Z.P.: Evo za Satur i Grant promet neka nazovu gradonačelnika direktno na njegov mobitel, N. se s njim dogovorila da ih primi [...]"

[25.01.2018. 12:42:39] A.M.: V. iz grant prometa nema vocap pa san mu posla sms-om

"[26.01.2018. 10:54:06] Lj.K.: problem je reakcije javnosti i jos veci problem je ako dode do lancane reakcije spustanja cijena

[26.01.2018. 10:54:28] R.B.: On joj je reka da se vise neće oglašavati"

"[30.01.2018. 20:26:05] [...]: Nama ko se upisa ovih dana nijednom riječju nisu prigovorili zbog cijene sve ok samo da ovako ostane

[30.01.2018. 20:26:46] Lj.K.: tako je i kod nas

[30.01.2018. 20:28:03] [...]: Čak i ovi dopunski sati nakon 35 meni svi uzimaju po 4 ili 5 po cijeni od 163 kn i meni super

[30.01.2018. 20:53:54] J.K.: Nova cijena je stara stvar"

[05.02.2018. 21:13:03] D.O.: Od danas i Zagreb digao cijene B kat od 6.500 do 6.600 kn.

[05.02.2018. 22:02:17] Z.P.: D. molim te ti samo trebaš odustati od namjere da sad otvoriš novu školu, to neće biti dobro za nikog. Razbit će se kohezija koja je prisutna između naših škola. S novima ćemo lako svi zajedno, ali ako bude najezda novih idemo svi u strelce pa kako bude!"

"[06.02.2018. 11:31:51] I.K.: Moja taktika se zove 'spaljena zemlja'  
Kredita nema, lizinga jako malo, posla dosta.  
Jeste gospodo bili za dizanje cijena JESTE-zvali ste me nakon 3 godine i iskreno digao sam zbog vas da ne budem crna ovca.  
Sada ste kazali necemo otvarat druge skole-Ok necemo otvarat skole.  
Sad ce opet skole a prva u komsiluku.  
Sad cu ja otvorit na 1. [...] ceka prostor  
2. [...] ceka prostor  
3. [...] trazim prostor  
4. [...] ceka prostor  
Evo i ja imam poslovnu politiku firme.  
Nesto sto jucer nisam kazao a to je da bi se svi vlasnici sta imaju ucilista trebali zamisliti sta cemo nas 7-8 skola koje smo samo autoskole i nemamo dodatnih prihoda. Sta ce se dogodit kad na moju inicijativu mi autoskole sad otvorimo i ucilista. Koliki dio kolaca ce onda dobivat ucilista.  
Sad cu ja sazvat sastanak samo onih skola koje su autoskole pa cemo i mi imat sve i svasta."

"[06.02.2018. 12:16:45] [...]: Pa javnost se obavjestavala da ce vozacki ispit pojeftinit racunajuci na nase svađe i neslogu al smo ih šokirali svojim jedinstvom"

[06.02.2018. 12:29:19] Lj.K.: formula je jednostavna, ili smo zajedno i borimo se zajedno za mirne vode, ukoliko neko se netko hoce izdignuti u ovoj dijelatnosti između nas preko spustanja cijene ili otvaranja NOVIH skola toga trenu automatski mirne vode postaju bujice i kreće natjecanje a svak ce htjeti biti prvi na postolju i to je normalno..."

"[07.02.2018. 14:42:57] Z.P.: Drage kolege,  
molim Vas sastanite se, popričajte, dogovorite se, nemojte odmah u strelce, uvijek smo pametniji sutra nego danas. Mi smo već dokazali zajedništvo i slogu. Uvjeren sam da je to jedini ispravn put.  
Rađe ću obučiti 10 polaznika i imati zaradu od 10.000,00 kuna nego 30 polaznika i imati zaradu od 12.000,00 kuna."

Dana 8. veljače 2018. u vremenu od 09:36:34 do 12:29:10 sati I.j., B. V. (AŠ Bul), Lj.K., T.S., A.M., I.K., Z.S., M.G., Z.P., Z.D., J.K., R.B. i M.P. su napustili grupu J.O.K.S. 2.

## 9. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku

Sukladno članku 48. stavku 1. ZZTN-a, AZTN je dužan strankama u postupku prije zakazivanja usmene rasprave dostaviti pisanu Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim relevantnim činjenicama i okolnostima.

Na temelju preliminarno utvrđenih činjenica, Vijeće je na 3/19. sjednici, održanoj 7. veljače. 2019. godine, sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, zaključilo kako do tada utvrđene činjenice ukazuju da su petnaest (15) autoškola sa splitskog područja AŠ Bruno, AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia Start, AŠ Instruktor, AŠ Kružni tok, AŠ Sprint, AŠ Super-Start, AŠ Telefax, AŠ Bul, AŠ Sušić, AŠ Classic-R i AŠ Semafor sklopile

zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a, na način da su dogovorili povećanje cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije od 1. siječnja 2018.

Stoga je AZTN dostavio strankama Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku KLASA: UP/I 034-03/2018-01/002, URBROJ: 580-09/64-2019-068 od 7. veljače 2019., kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim preliminarno utvrđenim činjenicama i okolnostima te je pozvala stranke da u roku od mjesec dana od dana primitka iste u pisanom obliku dostave svoje primjedbe, kao i da predlože eventualno saslušanje dodatnih svjedoka i izvođenje dodatnih dokaza.

AZTN je u vremenskom razdoblju od 25. veljače 2019. do 27. ožujka 2019. zaprimio očitovanja AŠ Classic-R, AŠ Semafor, AŠ Kružni tok, AŠ Telefax, AŠ Instruktor, AŠ Croatia Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint, AŠ Hajduk, AŠ Super-Start i AŠ Sušić na predmetnu Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

### 9.1. Očitovanje AŠ Classic-R

Podneskom od 25. veljače 2019. AŠ Classic-R se očitovala kako u cijelosti pobija navode Agencije o mogućem dogovaranju ili udruživanju u kartel radi dogovora o cijenama autoškola na splitskom području, pritom navodeći kako za takve tvrdnje AZTN-a nema nikakvih dokaza. Istaknula je kako broj mobitela koji se spominje jednom u korespondenciji ne pripada AŠ Classic-R, već pretpostavlja kako je riječ o privatnom broju bivšeg djelatnika te autoškole (instruktoru M.G.). Navodnim dogovorima između autoškola nikada nije sudjelovao nitko iz AŠ Classic-R, a prema saznanjima iste, M.G. je planirao otvarati svoju vlastitu školu tijekom 2018.

AŠ Classic –R dalje je istaknula kako kontinuirano prati stanje na tržištu autoškola vezano uz moguće promjene cijena, jer i druge autoškole provjeravaju što i kako radi konkurencija, te kada je shvatila da većina škola podiže cijene, tada je i AŠ Classic-R odlučila učiniti isto.

Iako dotadašnja cijena nije omogućavala da AŠ Classic-R radi sa primjerenim profitom, nikada se nisu odlučili podići cijene jer ako bi konkurencija imala bitno niže cijene od AŠ Classic-R, nitko se ne bi upisao u istu. Postojeća cijena je taman dostatna da pokrije troškove poslovanja i omogući najminimalniji mogući profit. Unatoč tome, kada bi većina autoškola u Splitu odlučila smanjiti cijenu za cca 500-600 kuna, isto bi napravila i AŠ Classic-R, iako bi s takvom cijenom jedva bili na pozitivnoj nuli.

AŠ Classic-R zaključuje kako je povezivanje njihovog bivšeg djelatnika i vjerojatno njegovog privatnog broja mobitela s AŠ Classic-R u cijelosti promašeno i ne odgovara činjenicama, a budući da u ime AŠ Classic-R nitko nikad nije sudjelovao u nikakvim dogovorima, niti su u zadnjih desetak godina sudjelovali bilo kakvim sastancima s kolegama iz drugih autoškola u Splitu (ukoliko ih je bilo).

### 9.2. Očitovanje AŠ Semafor

Podneskom od 12. ožujka 2019. kojim se AŠ Semafor očitovala na Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, zakonski zastupnik iste Ž.P. istaknuo je kako je uvijek poštovao zakone Republike Hrvatske te se osobito zalagao za sigurnost na cestama, pri čemu je osobito istaknuo besplatnu edukaciju naziva Pomozimo djeci u prometu koji AŠ Semafor provodi na početku svake školske godine već osamnaest godina, i kojom su obuhvaćeni svi prvašići, te besplatnu edukaciju biciklista djece od 9 do 14 godina za 60 djece

godišnje koju provodi krajem školske godine. AŠ Semafor je naglasila da su na inicijativu iste autoškole riješene mnoge crne točke u prometu odnosno mjesta na kojima se često događaju prometne nezgode. U lipnju 2009. stručna organizacija - HAK je pokrenula Pilot projekt kako bi se polaznici škola za vozače obučavali na vozilima autoškola, a ispite je trebala provoditi stručna organizacija na svojim vozilima. Potaknuti tako lošom inicijativom, AŠ Semafor navodi kako su bili prisiljeni suprotstaviti se istoj, te su stoga osnovali Udrugu autoškola Dalmacije. Između raznih aktivnosti koje je Udruga provodila kroz poticanje prometne preventive i davanja prijedloga za izradu zakonskih i podzakonskih pravilnika za članove udruge, izrađivala je nastavne planove i programe kako za nastavu iz PPSP tako i za UV i PP. AŠ Semafor dalje je naglasila kako se uvijek zalagala za visoke standarde u obuci i provođenju ispita, s ciljem što veće sigurnosti na cestama. Bila je jedna od inicijatora mreže autoškola i minimalnih cijena moto sata što je i ugrađeno u zakon.

Ž.P., dalje je naveo kako je Udrugu autoškola Dalmacije nakon dva mandata prepustio J.K. (AŠ Golf), ali se u udruzi uvijek tražio njegov stav za rješavanje problema bilo koje naravi. Prije otprilike dvije godine pri HGK-a formirala se granska udruga autoškola pri županijskim središtima, te je inercijom postao član te udruge. U to vrijeme pojavila se teza mnogih promjena u ZSPC, među kojima je ukidanje mreže autoškola i minimalnih cijena obuke. Naveo je kako je s ciljem zaštite djelatnosti autoškola samoinicijativno i o svom vlastitom trošku 1. prosinca 2017., organizirao sastanak svih stručnih djelatnika, njih 320, autoškola Dalmacije s jednom točkom dnevnog reda: Refleksija pojedinih odredbi Novog ZSCP na djelatnost, sprječavanje negativnih refleksija na obuku, te osiguravanje održivosti djelatnosti na višoj razini. Padanjem cijena najprije bi bili ugroženi upravo djelatnici - direktni izvršitelji obuke što bi zasigurno utjecalo na krajnji proizvod, a to je vozač. Naglasio je kako niti u jednom trenutku nije dopustio da se priča o krajnjim cijenama osposobljavanja.

AŠ Semafor je dalje obrazložila razloge povećanja cijene osposobljavanja za B kategoriju sa 5.915,00 kuna na 6.620,00 kuna. Sukladno novom zakonu, polaznik se može prijaviti za ispit iz upravljanja motornim vozilom tek kad odvozi cjelokupni program obuke, odnosno svih 35 sati. Kada se ispit prijavi stručnoj organizaciji, obično se čeka za ispit oko 20 dana, a koje vrijeme čekanja, prema mišljenju AŠ Semafor, polaznika vraća unazad. Stoga AŠ Semafor svakom svom polazniku da bi znanje i prolaznost bili što bolji, daje gratis 3 do 5 sati obuke, i to radi transparentno jedina u Hrvatskoj. AŠ Semafor je instruktorima podigla naknade, a tajnicama i predavačima propisa osnovice plaća. Kao razloge povećanja cijena još su istaknuto ulaganje u opremu za polaznike i instruktore (laptopi i tableti), te preseljenje na novu adresu u Solinu i opremanje iste.

Zakonski zastupnik AŠ Semafor Ž.P. dalje je objasnio svoje sudjelovanje u WhatsApp prepisci, te je naveo kako je što se tiče osobnog prisustva u spornom razdoblju sudjelovao samo jednom. Naglasio je kako istima nikada nije bilo u cilju dogovor o cijenama, niti je riječ o sklapanju zabranjenog sporazuma.

U bitnome je obrazložio kako je uključivanjem 3. siječnja 2018. u 15:13 samo naglasio zbog čega je organizirao skup u Sinju, te kako bi pad cijena ugrozio sustav osposobljavanja i degradirao rad stručnih djelatnika. Vezano za svoja uključivanja 7. siječnja 2018. u 22:40 i 22:44, u kojima navodi „Radi ovakve situacije Riječke škole su naj....! Ali mi ćemo se dogovoriti što ćemo i kako možemo ovo riješiti!“ i " Ti na poligonu nisu trebali nista znati, a kamoli pričati!" tvrdi kako je to naveo samo s ciljem da se dogovore da nitko ne smije potplatiti stručno osoblje, te kako ne treba pričati na mjestima gdje nije primjereno, a posebno da priče proizlaze od ljudi koji ne bi uopće trebali dolaziti s istim u doticaj.

Uključivanje od 20. siječnja 2018. u kojemu navodi kako neke škole imaju cijenu A kategorije 2.500,00 kuna, objasnio je problemom nejasnog izračuna A kategorije koja proizlazi iz propisa. Komentare od 23. i 25. siječnja 2018. koji se odnose na autoškole u Trogiru pojasnio je kako u Trogiru trenutno egzistiraju tri škole, dvije privatne i jedna državna. Ne

posluju na istim osnovama i smatra kako to nije u redu. Državna autoškola ima poslovne prostorije i poligon Grada Trogira, dok dvije privatne imaju svoje ili u najmu. Smatra da ako Grad ima takvu djelatnost, ona se treba samofinancirati, bez ikakvih tereta koji idu na trošak poreznih obveznika. Naveo je kako je ovaj problem spomenuo nekim osobama iz društvenopolitičkog života, te su iste stupile u kontakt s gradonačelnikom Trogira.

Iznoseći sve navedeno istaknuo je kako je vidljivo da nije bilo namjere sklapanja bilo kakvog zabranjenog sporazuma. Također je naveo kako je 28. veljače 2019. sa svojim autoškolama Semafor Sinj, Solin i Trilj neopozivo napustio Udrugu pri HGK.

### 9.3. AŠ Kružni tok

Podneskom od 15. ožujka 2019. AŠ Kružni tok se očitovala kako nikada nije sklopila nikakav zabranjeni sporazum, te kako je cijena AŠ Kružni tok 60,00 kuna viša od cijena pojedinih autoškola protiv kojih se vodi predmetni postupak. U Splitu i Trogiru postoje državne autoškole koje imaju cijenu i do 1000,00 kuna nižu od cijena AŠ Kružni tok. Svaki kandidat za svoj novac može izabrati ono što je najbolje za njega pa tako i cijenu autoškole te kvalitetu obuke.

Istaknula je kako je s prvim danom 2018. ukinuta mreža autoškola i minimalno zaštićena cijena koja je formirana 2007. godine, a cijena goriva dizela 2007. je iznosila 7,00 kuna, dok danas iznosi 9,78 kuna. Cijene vozila, servisa i amortizacije također su narasle. U 2017. AŠ Kružni tok zapošljava 27 djelatnika i za bruto plaće izdvaja [...] kuna, plaće koje se isplaćuju u cijelosti sjedaju na račune radnika bez malverzacija u vidu isplate dijela na račun, a dijela na ruke. U 2019. AŠ Kružni tok ima 27 djelatnika i za bruto plaće izdvaja [...] kuna. Svojim djelatnicima na vrijeme isplaćuje plaće, božićnice, darove za djecu, darove za sv. Nikolu, te državi uredno plaća poreze i doprinose. AŠ Kružni tok također otplaćuje kredit, te [...] leasinga za razna vozila.

Zakonski zastupnik AŠ Kružni tok je istaknuo kako je sve ove godine pratio rad Ž.P. iz AŠ Semafor iz Sinja, te sve svoje argumente veže uz njegove smjernice, koje ujedno smatra i svojim. Naveo je kako je Ž.P. organizirao na zahtjev instruktora skup u Sinju, na kojem su instruktori i djelatnici autoškola izrazili nezadovoljstvo naknadama za rad.

### 9.4. AŠ Telefax

Podneskom od 18. ožujka 2019. AŠ Telefax, zastupana po opunomoćenici [...], odvjetnici u [...], dostavila je svoje očitovanje na Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u kojem je u bitnome navela kako slijedi:

- U sporno vrijeme, 2017. i 2018. godine, jedini vlasnik i direktor AŠ Telefax, i jedina osoba ovlaštena zastupati AŠ Telefax bio je Ž.J. koji je AŠ Telefax zastupao samostalno i pojedinačno. U to vrijeme AŠ Telefax nije imala drugih osoba koje su bile ovlaštene zastupati istu, niti su je zastupale. Ž.J. je dužnost direktora obnašao od 27. studenoga 2014. do odlaska u mirovinu 31. listopada 2018., i to nakon 41 godine rada u autoškolama, a od 31. listopada 2018., isti je prokurist AŠ Telefax. Ž.J. je teški srčani bolesnik, [...], te se u periodu od 4. prosinca 2017. do 7. prosinca 2017., [...], liječio u [...], a navedeno potkrijepljuje opsežnom medicinskom dokumentacijom dostavljenom u spis. Imajući u vidu [...] iz prosinca 2017., istome je bila potrebna poštuda od tjelesnog napora i rada u trajanju od 3 mjeseca.

- U odnosu na korespondenciju u WhatsApp grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2, Ž.J. nikada nije pristupio bilo kakvoj WhatsApp grupi. Prvenstveno iz razloga što nikada nije sudjelovao u bilo

kakvim dogovorima o cijenama s osobama koje su bili članovi WhatsApp grupe, kao što nije ni razgovarao o temama koje su bile predmet WhatsApp grupe, a podredno iz razloga što nema smartphone koji bi mu omogućavao pristup takvim aplikacijama.

- U odnosu na sudjelovanje zaposlenika AŠ Telefax, instruktora I.J. u WhatsApp grupi J.O.K.S., ističe se da isti nije uključen u grupu na svoj zahtjev, te da se jedini komentar koji je I.J. dao 7. siječnja 2018. (cit: „*Al ovo je opomena svima nama, a pogotovo nama u telefaxu da instruktorima isto naglasimo da izbjegavaju novinare*“) odnosi na Izjavu njegovog kolege i zaposlenika AŠ Telefax Z.Ć. koji je 5-6 dana prije objave kratke Izjave, pred kamerama Nove TV dao intervju objavljen u Dnevniku Nove TV 8. siječnja 2018. Navodi kako je nakon intervjua Z.Ć. „*imao loš osjećaj*“, ističući da su pitanja novinara bila sugestivna i kaptiozna, da su ga zatekli na poligonu dok je uvježbavao kandidata, da su bili ustrajni i naporni. Od intervjua koji je s prekidima trajao oko 30 minuta, u Dnevniku je objavljeno smo par rečenica, izvučenih iz konteksta, kojima se nastojao postići dojam zavjere i malicioznosti, pri čemu je Z.Ć. prikazan kao suvlasnik AŠ Instruktor, dok je isti zaposlenik/instruktor u AŠ Telefax. S obzirom da je navedeno nastupanje u Dnevniku Nove TV stvorilo loš publicitet za AŠ Telefax, te je sugeriralo da AŠ Telefax sudjeluje u nekim zabranjenim dogovorima, Z.Ć. je 9. siječnja 2018. izrečeno Upozorenje zbog povrede obveze iz radnog odnosa s mogućnošću otkaza Ugovora o radu (tzv. opomena pred otkaz).

- Komentar I.J. u grupi J.O.K.S. odnosio se na kontakte sa medijima, a ne na cijene ili dogovore o istima. Inicijalni kontakt prema I.J. je bio jednostran jer ga je osoba koja je otvorila grupu samoinicijativno uključila u istu.

- U spornom periodu I.J. je bio zaposlenik AŠ Telefax temeljem Ugovora o radu od 17. kolovoza 2007., na radnom mjestu stručnog voditelja i predavača, a Z.Ć. temeljem Ugovora o radu od 1. rujna 1994. godine na radnom mjestu instruktora, te niti jedan od njih dvojice nije bio ovlašten zastupati AŠ Telefax.

- Cjenici AŠ Telefax pokazuju kako je ista povećavala cijene 15. siječnja 2013., 1. siječnja 2017. i 2. siječnja 2018. godine, iz čega je razvidna poslovna praksa AŠ Telefax da cijene povećava početkom poslovne godine, a činjenica povećanja cijena ostalih autoškola u istom razdoblju predstavlja koincidenciju, i mogući rezultat stupanja na snagu novih propisa i medijske pažnje uzrokovane najavljenim promjenama zakona.

- Ističe kako je do 1. siječnja 2018. razlika između najniže i najviše cijene predmetnih 15 autoškola bila 177,00 kuna, dok je nakon 1. siječnja 2018. razlika između najniže i najviše cijene 15 autoškola bila 90,00 kuna, odnosno cijene autoškola su uvijek bile približne, bez obzira gdje se nalazile. Zaključuje kako su stare cijene bile odraz ekonomije, kao što su i nove, te nisu odraz sklapanja bilo kakvog zabranjenog sporazuma.

- Za nastanak zabranjenog sporazuma potrebno je da su poduzetnici očitovali zajedničku namjeru ponašati se na tržištu na određeni način te je potrebno postojanje suglasnosti volja. Iz spisa predmeta nije razvidna namjera AŠ Telefax da se ponaša na opisani način niti je razvidna suglasnost volje za sklapanje bilo kakvog zabranjenog sporazuma sa bilo kime, niti se ista ponašala na opisani način.

- U konkretnom slučaju, povećanje cijena AŠ Telefax je isključivo odraz i rezultat samostalne poslovne odluke direktora, Ž.J. AZTN u odnosu na AŠ Telefax nije dokazao zajedničku namjeru da se na tržištu ponaša na određeni način, niti je dokazao postojanje suglasnosti volje AŠ Telefax sa voljom ostalih pravnih ili fizičkih osoba, kao niti da bi AŠ Telefax prihvatila bilo čije smjernice u ponašanju te se obvezala ponašati u skladu sa njima. Naglasila je kako nije u prirodi Ž.J. da se o svojem poslovanju dogovara sa bilo kime, a pogotovo ne na opisani način. U prilog navedenoj tvrdnji istaknula je kako sasvim netipično

za hrvatske prilike, ovo društvo uspješno posluje 27 godina, i to isključivo zahvaljujući dobrim i samostalnim poslovnim odlukama Ž.J.. Stoga je sasvim nevjerojatno da bi Ž.J. najednom svoje poslovne odluke počeo donositi temeljem nekakvih grupnih instrukcija, planova ili sugestija. Zaključuje kako unatoč navodima AZTN-a iz Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku kako nije nužno da u zabranjenom sporazumu sudjeluje zakonski zastupnik poduzetnika, ističe se da to možda može biti primjenjivo na druge poduzetnike, ali ne na AŠ Telefax.

- Sporazum ne postoji ako je riječ o jednostranoj politici (poslovnoj odluci) jedne ugovorne strane koja se može provoditi bez angažiranja drugih, što se u konkretnom slučaju odnosi na AŠ Telefax s obzirom da ne postoji očitovanje volje AŠ Telefax čija namjera bi bila ostvarenje protukonkurentskog cilja (odluke EU suda C-2/01P i C-3/01P, te T-41/96).

- Kod AŠ Telefax nedostaje svijest da bi povećanje cijena u siječnju 2018. bilo dio protukonkurentskog dogovora radi ostvarenja nekog protukonkurentskog cilja. U konkretnom slučaju se eventualno može raditi o paralelnom ponašanju AŠ Telefax (što nije zabranjeno niti to ponašanje čini zabranjeni sporazum). Navodi kako je u odlukama Europskog suda zauzet stav da se najava cijene krajnjim korisnicima usluga ne može sama po sebi smatrati povredom članka 8. ZZTN-a s obzirom da u trenutku najave cijena poduzetnik ne može biti siguran kako će se drugi poduzetnici ponašati u budućnosti. Poduzetnicima se ne smije uskratiti mogućnost „inteligentnog prilagođavanja" sadašnjem i očekivanom budućem ponašanju njihovih konkurenata. Simultanost najava cijena je u stvari bila posljedica vrlo visokog stupnja transparentnosti tržišta, odnosno velikog pritiska medija da se cijene snize, a sve je krenulo senzacionalističkom i sasvim neosnovanom izjavom bivše ministricе gospodarstva o drastičnom smanjenju cijena autoškola. Transparentnost je dodatno povećana zbog postojanja zajedničkih udruga/udruženja kao i zbog aktivnosti medija. Stoga je normalno funkcioniranje tržišta vjerojatnije objašnjenje za uniformnost cijena (koja je postojala i prije 1. siječnja 2018.) od postojanja koluzivnog ponašanja poduzetnika.

- U predmetnoj stvari ne postoji uzajamnost, a ako nema uzajamnosti, nema niti povrede navedene odredbe od strane AŠ Telefax. Iz ponašanja AŠ Telefax je razvidna pasivnost, odnosno zadržka, prvenstveno jer Ž.J. zbog zdravstvenog stanja nije bio u mogućnosti aktivno sudjelovati u bilo čemu, a pogotovo ne na sastancima, druženjima, skupljanjima, a niti tehnički s obzirom da nema smartphone.

- Opreza radi, AŠ Telefax je istaknula kako iz Obavijesti nije razvidno da je AZTN dokazao da bi cilj eventualnog sporazuma bio ograničiti tržišno natjecanje niti da je takav eventualni sporazum kao učinak imao ograničenje tržišnog natjecanja. Smatra kako bi se o eventualnom ograničenju konkurencije moglo pričati da je navedena skupina od 15 autoškola smanjila svoje cijene.

- AŠ Telefax smatra kako je utvrđivanje mjerodavnog tržišta (u proizvodnom i zemljopisnom smislu) bitno radi utvrđenja postojanja povrede članka 8 ZZTN-a, te bez obzira što se u konkretnom slučaju prijava odnosila na autoškole u Splitu, smatra kako je mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu Republika Hrvatska, a imajući u vidu činjenicu da su sve Županijske komore HGK (Split, Pula, Osijek, Slavonski Brod, Krapina, Čakovec i Zagreb), sudjelovale u razgovorima o promjeni legislative koja se odnosi na cijene autoškola te da su i ostale autoškole u Republici Hrvatskoj reagirale na najavljene promjene legislative. AŠ Telefax smatra kako je AZTN radi pravilnog utvrđenja činjeničnog stanja, trebao utvrditi je li do povećanja cijena došlo i u drugim autoškolama koje nisu u Splitu i gradovima u okolici Splita, kao i u drugim kategorijama, a ne samo B. Navedeno je bitno radi utvrđivanja ima li se konkretnom slučaju primijeniti Uredba o sporazumima male vrijednosti, a budući da u Republici Hrvatskoj posluje oko 337 autoškola, te stoga tržišni udio 15 autoškola iz ovog predmeta čini 4,5% na mjerodavnom tržištu, a za očekivati je da je do porasta cijena

autoškola došlo na teritoriju cijele Republike Hrvatske i u svim kategorijama, a ne samo u navedenim gradovima i samo u B kategoriji.

- AŠ Telefax je također ukazala na predmet 5/69, Volk, (1969.) ECR 295, paragraf 7: *Sporazumi, koji ne potpadaju pod obuhvat de minimis obavijesti, nemaju nužno ograničavajuće učinke. Potrebna je pojedinačna ocjena.* U konkretnom slučaju, eventualno postojanje zabranjenog sporazuma ne bi utjecalo na tržišno ponašanje učesnika odnosno sporazum ne ograničava stvarno ili potencijalno tržišno natjecanje koje bi postojalo i bez sporazuma. Naime, ako sporazum po svom cilju ne ograničava tržišno natjecanje, treba ispitati ima li ograničavajuće učinke na tržišno natjecanje, a što je prema navodima AŠ Telefax AZTN propustio učiniti.

- Slijedom svega navedenog, AŠ Telefax je predložila AZTN-u donošenje rješenja o obustavi postupka u odnosu na AŠ Telefax, odnosno rješenje kojim se utvrđuje da AŠ Telefax nije sklopila zabranjeni sporazum iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

### 9.5. AŠ Instruktor

Podneskom od 18. ožujka 2019. AŠ Instruktor, zastupana po opunomoćenici [...], odvjetnici iz [...], se u bitnome očitovala kako je zaključak AZTN-a o postojanju zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a u predmetnoj stvari netočan, nepravilan i neutemeljen na objektivnim činjenicama. Između autoškola protiv kojih se vodi predmetni postupak nije sklopljen nikakav zabranjeni sporazum niti je AŠ Instruktor sudjelovala u sklapanju takvog sporazuma kojim bi se sprječavalo, ograničavalo ili narušavalo tržišno natjecanje, a nije niti postojala intencija sklapanja takvog sporazuma.

AŠ Instruktor je navela kako od ranije postoji goruća problematika održivosti visokog standarda obuke kandidata u autoškolama s obzirom na povećanje troškova i standarda, posebno najavom bivše ministrice gospodarstva koja je putem medija u veljači 2017. najavila pad cijena autoškola, pa je svaka škola samostalno i u nikakvoj ovisnosti o drugim školama izradila svoju stvarnu i osnovanu kalkulaciju i cjenik sukladno relevantnim, mjerljivim i opravdanim troškovima.

Cijena osposobljavanja kandidata za B kategoriju u AŠ Instruktor od 2009. do početka 2018. nije promijenjena unatoč činjenici da su troškovi koji se odnose na amortizaciju, održavanje vozila, cijene novih vozila, gorivo, obvezno i kasko osiguranja vozila, bruto plaća zaposlenih, računovodstva, tehničkog pregleda vozila, cestarine, komunalnih troškova i ostalog znatno narasli. Povećanje cijene do koje je došlo početkom 2018., uslijedilo je po stupanju na snagu članka 15. Zakona o izmjenama i dopunama ZSPC sukladno kojem se mijenja članak 202. stavak 6. ZSPC na način da sada autoškola samostalno izrađuje cjenik za uslugu osposobljavanja kandidata za vozača iz nastavnih predmeta PPSP i UV u autoškoli za pojedinu kategoriju vozila, a sve radi rentabilnog poslovanja i poboljšanja usluge, a nikako ograničavanja tržišnog natjecanja.

Navedenim podneskom je dostavljena Kalkulacija moto sata B kategorije PPSP iz koje je, kako navodi AŠ Instruktor, razvidna opravdanost promjene cijene radi održivosti i opstanka iste. Upravo radi potrebe održavanja visokog standarda obuke kandidata, uvjeta u kojima se isti obučavaju, odgovarajućih vozila, opreme za obuku te pozitivne motivacije djelatnika kada se otkloni njihova potplaćenost, bilo je nužno izmijeniti cjenik i uskladiti ga sa stvarnim troškovima i potrebama. Takva odluka AŠ Instruktor nije bila uvjetovana ikakvim izvanjskim utjecajima već isključivo internom potrebom u cilju pozitivne rentabilnosti poslovanja i opstanka tog trgovačkog društva. Iz analize prikupljenih podataka - Pregleda cijena

autoškola, vidljivo je kako se cjenici pojedinih autoškola za B kategoriju razlikuju, dakle cijene nisu jednake niti dogovorene.

U odnosu na WhatsApp prepisku među autoškolama, AŠ Instruktor ističe kako je korespondencija vezana uz cjenike imala isključivo informativni karakter s obzirom da je svaka autoškola radila svoju kalkulaciju stvarnih troškova i potreba te je rezultate svoje kalkulacije objavljivala, uzimajući u obzir da je na snagu stupila odredba prema kojoj autoškola samostalno izrađuje cjenik za uslugu osposobljavanja kandidata za vozača.

Za slučaj ustrajanja AZTN-a u zauzetom stavu da je sklopljen zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, za koji AŠ Instruktor ponovno ističe da nije sklopljen niti je postojala namjera sklapanja istog, ukazuje se na odredbe članka 8. stavka 3 ZZTN-a, prema kojima se izuzimaju od opće zabrane sporazumi ako kumulativno, za vrijeme njihova trajanja, ispunjavaju uvjete iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a, te navodi kako se iz Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku može utvrditi da AŠ Instruktor ispunjava iste.

Zaključno, AŠ Instruktor je istaknula kako do sklapanja zabranjenog sporazuma nije došlo, cjenik za B kategoriju od 1. siječnja 2018. godine uskladila je s realnim, dokazivim i stvarnim potrebama i troškovima, a riječ je o samostalnoj odluci te autoškole.

#### 9.6. AŠ Croatia Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint, AŠ Hajduk

Dana 18. ožujka 2019. Agencija je zaprimila pojedinačna očitovanja AŠ Croatia Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk. Navedene autoškole zastupa isti opunomoćenik, [...] iz [...], te su sve dale ista očitovanja, osim dijela koji se odnosi na posebnosti svake od navedenih autoškola.

Navedene autoškole istaknule su iste primjedbe na Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, koje su u bitnome kako slijedi:

- U predmetnoj stvari nije bilo nikakvog sklapanja zabranjenog sporazuma između autoškola protiv koji se vodi postupak, već je predmetno povećanje cijene tečaja za B kategoriju nakon 1. siječnja 2018. rezultat spontane reakcije poduzetnika na specifičnosti uslužne djelatnosti koju pružaju, a imajuću u vidu konkretne okolnosti datog trenutka.

- Istaknule su zahtjev za izuzećem nezakonito pribavljenih dokaza kao procesno pitanje, navodeći kako nalog Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (dalje: VUSRH) broj: Url-32/18-2 (nalog za provođenje nenajavljene pretrage u AŠ Hajduk) od 6. veljače 2018., ne sadrži sva obilježja potrebna i opisana u članku 42. stavku 2. ZZTN-a da bi se po istome zakonito postupalo, te da bi - posljedično tome - i dokazi koje se pribave takvom pretragom bili zakoniti. Autoškole navode kako je pravna praksa zauzela stav kako nije dovoljno ispuniti formalna obilježja ove (ili ovakvih) norme/normi, pa da u izreci rješenja o nalogu budu prividno ispunjene citirane pretpostavke, već je bitno i da se u obrazloženju rješenja izričito elaboriraju razlozi donošenja ovakvog invazivnog rješenja - rješenja koje samo po sebi krši niz prava stranke prema kojoj se primjenjuju - čemu ovdje nije udovoljeno. Navode kako se iz obrazloženja predmetnog rješenja Visokog upravnog suda jasno vidi kako sud uopće meritorno nije ulazio u navedeni razlog AZTN-a zbog kojeg bi se ovakva mjera trebala donijeti, već ga je - gotovo bez obrazloženja - usvojio, paušalno se pozivajući na članak 42. stavak 2. ZZTN-a. Navele su kako VUSRH nije dužan udovoljiti svakom zahtjevu AZTN-a po članku 42. ZZTN-a i izdati nalog za nenajavljenju pretragu poslovnih prostorija, već je dužan isti zahtjev zaprimiti i u roku od dva dana odlučiti o opravdanosti odnosno neopravdanosti istog - a koje svoje razloge je dužan elaborirati. Svako drugo tumačenje odredbi članku 42 ZZTN-a, prema mišljenju šest autoškola, značilo bi arbitrarnost u odlučivanju kako VUSRH,

tako i mogućnost zlouporabe istog instituta od strane AZTN-a. Slijedom navedenog, navedene autoškole smatraju kako je potrebno u cijelosti izuzeti iz dokazne građe sveukupnu međusobnu korespondenciju iz WhatsApp grupe J.O.K.S. te grupe J.O.K.S. 2 kao nezakonito pribavljenih dokaza.

- Navode kako je AZTN uzeo samo parcijalne dijelove tih razgovora, bez da su sagledani cjelokupan kontekst tih razgovora, razloge osnivanja tih grupa, način komunikacije, nivo ozbiljnosti istih i druge komponente, a što je vrlo važno za ocjenu važnosti ovog dokaza u ukupnosti dokazne građe.

- Za slučaj da se prethodne tvrdnje ne ocijene točnima, dužnost je AZTN-a bila da izuzeta digitalna građa s mobitela u vlasništvu D.O. (AŠ Hajduk) ne bude pregledavana bez prisutnosti predstavnika autoškola na taj način oduzeta mogućnost obrane i pronalaska dokaza koje istima idu u prilog.

- Mišljenja su kako AZTN, prilikom ocjene dokazne građe nije potpuno i točno utvrdio činjenično stanje, posebno nije vodila o načelu utvrđivanja materijalne istine zajamčenog člankom 8. ZUP-a. Prikupljeni dokazi su selektivno interpretirani te je stoga pogrešno primijenjeno i materijalno pravo. Naglasili su kako AZTN svoje mišljenje u najvećoj mjeri temelji na, prema mišljenju ovih šest autoškola, nezakonitom dokazu - sadržaju elektroničkih poruka - WhatsApp razgovora unutar grupe J.O.K.S. i grupe J.O.K.S. 2 koristeći indicije iz tih razgovora kao dokaz o sklapanju zabranjenog sporazuma i primjene teških ograničenja tržišnog natjecanja, iako sukladno navodima ovih šest autoškola postoje dokazi i tumačenja, koji navode na potpuno drugačiji zaključak. Naime, elektroničke poruke skinute s mobitela D.O. potrebno je uzeti u svoj svojoj ukupnosti, a ne djelomično, te potom promatrati iste u kontekstu vremena u kojem su nastale.

- Sukladno članku 200. stavcima 1. i 2. ZSPC-a osposobljavanje kandidata za vozače je djelatnost koja se obavlja u općem interesu, a pretpostavlja jedinstveni nastavni proces koji se provodi prema propisanom programu, odnosno riječ je o djelatnosti od općeg interesa građana Republike Hrvatske. Autoškole ističu kako je do ukidanja Pravilnika o minimalnim izračunskim elementima, cijena sata bila normirana u minimalnom iznosu, i to od 2004.

- Navode kako je AZTN propustio navesti i cijeliti napor koji su navedene i ostale autoškole, kao članice Udruženja autoškola HGK, kako na nacionalnoj tako i na županijskoj razini, te kao članice Udruge AŠ Dalmacije, napravile kako bi razjasnile specifičnu problematiku djelatnosti kojom se bave i razloge zbog kojih minimalno propisanu cijenu sata u autoškoli ne bi trebalo ukidati upravo radi zaštite tržišta.

- Posljedično tom naporu, a zbog činjenice što je tijekom javne rasprave o prijedlogu nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama ZSCP-a ukinut Pravilnik o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli, čime je ostavljeno niz nelogičnosti i nepoznanica oko količine satnice propisane za uspješno osposobljavanje kandidata (što direktno utječe na formiranje cijene sata) - spomenute autoškole, održale su niz sastanaka i u konačnici formirale grupe „J.O.K.S.“ i „J.O.K.S. 2“ - ne da se sporazumno odredi konačna cijena usluge pružanja osposobljavanja kandidata B kategorije - već da se razradi metodologija izračuna cijene koštanja. Citirana udruženja autoškola imaju pravni legitimitet i dužnost da se bore za prava svojih članica, pa su kao takvi bili pozvani i od strane MUP-a da sudjeluju u izradi prijedloga nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama ZSPC. U sklopu javne rasprave o prijedlogu navedenog zakona, a koja se vodila tijekom cijele 2017., održano je više sastanaka, razmijenjen niz e-mailova, dano više očitovanja, a postoji i transkript Bilješke o sastanku hrvatske delegacije i predstavnika Europske komisije 9. veljače 2017. u Bruxellesu vezano za temu liberalizacije tržišta autoškola, gdje se među

ostalim postavilo i pitanje određivanja minimalne tarife sata u Republici Hrvatskoj, a koju su navedene autoškole dostavile u spis.

- U točki 3. navedene Bilješke, razvidno je kako predstavnici Republike Hrvatske, iz MUP-a, zagovaraju zadržavanje minimalne tarife vidjevši ovu odredbu kao zaštitnu u ovom području. Hrvatski predstavnici su obrazložili kako bi ukidanje iste minimalne cijene bilo diskriminirajuće za pojedine autoškole, objašnjavajući predstavnicima Europske komisije kako Republika Hrvatska nema precizan sustav koji prati rad autoškola i instruktora pa bi ukidanje minimalne tarife bilo kontraproduktivno - smanjilo bi razinu kvalitete usluge. Predstavnici Republike Hrvatske su spomenuli kako u obzir treba uzeti i "hrvatski mentalitet", jer je u Hrvatskoj kandidatu u autoškoli važno samo dobiti vozačku dozvolu, a manje mu je važna kvaliteta obuke koju će dobiti u istoj. Kao prilog ovom argumentu spominje se i smanjenje broja nezgoda u kojim su sudjelovali mladi vozači od 2004. do 2017. (vrijeme primjene Pravilnika o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli).

- Navedenih šest autoškola dalje su izložile niz sastanaka u MUP-u i radnji na temu prijedloga nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama ZSPC-a u kojima je D.O. kao predstavnik Udruge autoškola HGK sudjelovao u MUP-u tijekom 2017. Dana 17. kolovoza 2017. D.O. zaprimio je opet izmijenjen prijedlog ZSPC koji je izbacio tri bitne stavke za koju su se Udruženja autoškola zalagala, među kojima su i elementi za određivanje cijene i pravilnik kojeg mora donijeti ministar. Na navedeno je D.O. odgovorio kako Udruženje autoškola HGK ne može podržati zaprimljeni Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZSPC, s Konačnim prijedlogom Zakona, jer su u njemu izbačene navedene stavke. Naglasili su kako je stanje psihoze i neizvjesnosti za autoškole, stanje gdje struka tvrdi jedno, a politika drugo, trajalo cijelu 2017. godinu. Dana 27. listopada 2017. u Narodnim novinama broj 108/2017 izašao je Zakon o izmjenama i dopunama ZSPC, a 29. prosinca 2017. godine u Narodnim novinama broj 132/2017 objavljen je Pravilnik o osposobljavanju kandidata za vozače.

- Kako su u tom Pravilniku o osposobljavanju kandidata za vozače bile netočnosti u dijelu koji je direktno utjecao na izradu novog cjenika (nelogičnosti oko količine satnica), autoškole su bile primorane obratiti se Udruzi Autoškole Dalmacije za pomoć pri izradi istog.

- Tako je 17. siječnja 2018 objavljen je Ispravak Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozače, a u istome je D.O. pronašao još 9 pogrešaka i o tome e-mailom 21. siječnja 2019. obavijestio nadležne u MUP-u. Međutim ovakav pravilnik ostao je na snazi i nakon toga.

- U opisanom okruženju koje je kulminiralo objavom i stupanjem na snagu obvezujućih pravilnika temeljem kojih je vrlo teško detektirati konstitutivne elemente za određivanje cijene sata, formirane su grupe J.O.K.S. i J.O.K.S.2 - kako bi se spomenute autoškole, kao članice Udruženja autoškola HGK, kako na nacionalnoj tako i na županijskoj razini, te posebno kao članice Udruge AŠ Dalmacije informirale o načinu i metodologiji formiranja cijena B kategorije, a u svrhu izrade novog obligatornog cjenika.

- Cilj formiranja ovih grupa nikada nije bio da bi se postigao tajni - kartelni - horizontalni zabranjeni sporazum o cijeni koštanja usluge osposobljavanja za upravljanje vozilima B kategorije, već da se na tim grupama objave cijene do kojih su došle pojedine autoškole, a nakon što su primijenile metodologiju izračuna koju su ranije usuglasile - s obzirom na nejasnoće u normativnim aktima (pravilnicima) koji su imali stupiti na snagu, odnosno jesu stupili na snagu. To je isključivi razlog zašto su pojedine autoškole u rečenim grupama objavljivale svoje cjenike - da se provjeri je li metodologija izračuna svima bila korektna i kako nitko od auto škola - članica spomenutih udruženja - ne bi bio zakinut / oštećen.

- U tom kontekstu su spomenute članice Udruge AŠ Dalmacije održavale u Splitu i sastanke 30. prosinca 2017., 18. siječnja 2018., 23. siječnja 2018. i 5. veljače 2018. - na kojima se raspravljalo samo o metodologiji izračuna, a nikada o konačnoj cijeni koštanja sata.

- Iz cjelokupne građe WhatsApp poruka koje se mogu naći u mobitelu D.O. razvidan je u velikoj mjeri neozbiljni ton komunikacije između sudionika, ton prožet velikom količinom nedoličnih slika i poruka te satiričnog izričaja, što ukazuje na to da se radilo o neslužbenoj i ne baš vjerodostojnoj komunikaciji i kao takvoj joj, čak i kada bi se pokazala zakonito pribavljena, ne treba pridavati velika važnost kao što to radi AZTN.

- Šest autoškola osobito je naglasilo kako bi AZTN trebao uzeti u obzir i pravilno cijeliti spomenuti hrvatski mentalitet, obvezu izrade novog cjenika i činjenicu postojanja udruženja Udruge AŠ Dalmacije i HGK kroz koji djeluju ove autoškole, a koje zastupa njihova prava i kroz kojeg se one informiraju o relevantnostima, te konačno činjenicu ekonomski neisplative cijene koštanja sata koja je do tada bila na snazi (po starom cjeniku).

- Vezano uz analizu cijena nakon 1. siječnja 2018., a koje nove cijene se sada kreću unutar 90,00 kuna razlike, navode kako su prije 1. siječnja 2018. cijene navedenih autoškola bile manje-više slične, odnosno kretale su se u rasponu od 5.820,00 kuna do 5.996,05 kuna, odnosno u rasponu od 176,05 kuna, jer je tržište to koje nameće nužnost ujednačavanja cijene robe i usluga poduzetnika.

- Proteklih 13 godina prije ukidanja Pravilnika o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima cijene nastavnog sata u autoškoli s danom 31. prosinca 2017., autoškole su radile po modelu jedinstvenih minimalnih cijena u autoškoli, a njihov broj je k tome bio i ograničen. Cijelo to vrijeme njihove cijene usluga osposobljavanja B kategorije bile su slične - na granici minimalno propisanih odnosno na granici isplativosti. Autoškole postavljaju pitanje zašto netko od njih nije dignuo cijene i prije 1. siječnja 2018., te zaključuju kako je glavni razlog „hrvatski mentalitet“.

- Do tog trenutka 1. siječnja 2018. (kao i danas) osposobljavanje kandidata za vozača je bila djelatnost od općeg interesa i svaka stavka koja utječe na cijenu koštanja sata je bila do u detalje normirana, a postavljena je i najniža granica iste cijene (za razliku od danas). Do tog trenutka radilo se o djelomično reguliranom tržištu. Autoškole su zakonski normirane: vozila koja se koriste za osposobljavanje kandidata moraju biti do određene starosti, mora postojati poligon, licencirani stručni zaposlenici (voditelji, predavači i instruktori), administracija, prostorni uvjeti, računalo s internetskom mrežom, dokumentacija, standardizirani ugovori s kandidatima za vozače i drugo.

- Do 1. siječnja 2018. instruktori vožnje u pravilu su bili potplaćeni, ispod prosječne plaće u Republici Hrvatskoj, te su postojeći instruktori vožnje postavljali zahtjeve za većom cijenom rada. Autoškole su zadnjih godina očekivale porast propisanih cijena, no dogodilo se suprotno - počele su se kroz medije od strane Ministarstva gospodarstva i tadašnje ministrice (npr: <http://www.novolist.hr/lavout/set/print/Viiesti/Hrvatsl%a/Vladin-akciiski-plan-Evo-stodonose-miere-koiima-bi-poduzetnici-treballiustedieti-i-5-miliardi-kuna>) neosnovano širiti propagande da će autoškole pojeftiniti svoje usluge, zaboravljajući pritom činjenicu da je tržište živući organizam i da ista nema pravo na taj način utjecati na slobodno tržište.

- Navedene autoškole zaključuju kako u predmetnoj stvari nije riječ o zabranjenom sporazumu već o logici tržišta (onaj tko digne cijene izgubit će klijente) koje je u tom trenutku bilo normirano kako jest. Kod činjenice da je odjednom prekinuta 13-godišnja praksa propisivanja cijena minimalnog koštanja sata obuke kod autoškola, i činjenice da su se te iste autoškole i do tog trenutka držale upravo starog hrvatskog principa : „*Gdje svi turci tu i mali Mujo*“ u smislu formiranja cijene (stari i novi cjenici nesporno javni i objavljuju se na web

stranicama autoškola i Portalu HAK-a), te da nisu varirale - odskakale u svojim cijenama, potpuno je bilo normalno za očekivati kako neće doći do pada cijena. Slijedom navedenog, obrazlažu povećanje cijena do kojega je došlo od 1. siječnja 2018. objašnjavajući trenutak obveznog izdavanja novog cjenika idealnim za usklađivanje nove cijene s već odavno naraslim troškovima. Bilo je pitanje samo vremena kada to prvi napravi - da će napraviti i ostali - jer je postalo neodrživo raditi po starim cijenama.

- Slijedom svega iznijetog, navedenih šest autoškola zaključuju kako u predmetnoj stvari nije riječ o dogovoru autoškola, već o rezultatu spontane reakcije poduzetnika na specifičnosti uslužne djelatnosti koju pružaju, a imajuću u vidu konkretne okolnosti tog trenutka, uz naglasak na to kako jedna neodgovorna izjava visokog političkog dužnosnika (bivše ministricе gospodarstva) može prouzročiti velike štetne posljedice za „male“ ljude.

- U prilog njihovima tvrdnjama kako je riječ prilagodbi stanju na tržištu navode činjenicu koju u Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku utvrđuje Agencija, kako AŠ Nino iz Splita, koja nije obuhvaćena ovim postupkom, od 6. ožujka 2018. primjenjuje novi cjenik u kojem je cijenu koštanja B kategorije povišala s 4.965,00 kuna na iznos od 6.590,00 kuna. Ova autoškola imala je u prosjeku istu cijenu B kategorije prije 1. siječnja 2018., te je sukladno navodima AŠ Croatia Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk sačekala s identičnim povišenjem do početka ožujka 2018., za razliku od ostalih autoškola protiv koji se vodi predmetni postupak. Međutim, zaključuju kako je i AŠ Nino shvatila kako se istoj također ne isplati raditi po starim cijenama - već da je ekonomski i tržišno nužno da podigne cijenu usluga.

- Dalje su naveli kako je u lipnju 2018. osnovana je još jedna - nova - autoškola na području grada Splita i to Auto škola Marušić j.d.o.o. na adresi Benkovačka 10a, koja svoju uslugu osposobljavanja vozača B kategorije po cijeni od 6.650,00 kuna, a koja cijena ulazi u raspon cijena po kojoj istu obuku nude i autoškole protiv kojih se vodi predmetni postupak, te zaključuju da je to tako jer tržište tako nalaže. Slijedom navedenog, šest autoškola je predložilo saslušanja voditelja AŠ Nino iz Splita i AŠ Marušić iz Splita.

- Pučko otvoreno učilište Trogir i Srednja tehničko-prometna škola Split, koje nisu digle cijene obuke upravljanja vozilom B kategorije, dijelom se financiraju iz proračuna Grada Trogira, odnosno Splita, te stoga predstavljaju neloyalnu konkurenciju privatnim autoškolama.

- Šest autoškola je navelo kako je u predmetu Europskog suda br. C - 67/13 P Groupement des Cartes Bancaires (CBI) protiv Europske komisije, odlukom od 11. rujna 2014. zauzet stav prema kojem više nije dovoljno samo ustanoviti postojanje sporazuma ili prakse koji inače predstavljaju ograničenje tržišnog natjecanja po cilju već isti po svojoj prirodi moraju biti dovoljno štetni za pravilno funkcioniranje normalnog tržišnog natjecanja. Smatraju kako bi Agencija prvo morala dokazati da su poslovni postupci autoškola za cilj imali zajedničko utvrđivanje prodajnih cijena, a zatim kako je isto dovoljno štetno za tržišno natjecanje. Stoga su naglasili kako spontano povećanje cijena usluge osposobljavanja B kategorije koje se dogodilo nakon 1. siječnja 2018. je sve samo ne štetno za pravilno funkcioniranje normalnog tržišnog natjecanja, a ide isključivo u smjeru unaprjeđenja usluga i promicanju tehnološkog i gospodarskog razvoja tržišta te koristi potrošača - kandidata, te održivog ekonomskog razvoja samih autoškola.

- Mišljenja su kako je zaključak AZTN-a o postojanju zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a koji izvlači iz dostavljenih cjenika, vremenskom „tajmingu“ kada se povećanje usluge dogodilo, te transkripta WhatsApp razgovora pronađenog na mobitelu jednog od predstavnika autoškola, izuzet iz konteksta životnih okolnosti u Republici Hrvatskoj, nije utemeljen na konvencionalnom hrvatskom modelu razmišljanja o principima

ekonomije (prethodno opisani „hrvatski mentalitet“), kao ni činjenicama, niti je primjenjivo na konkretni slučaj.

- WhatsApp poruke u grupama J.O.K.S. i J.O.K.S. 2 ne mogu biti jedini (i najvažniji) dokaz zabranjenog postupanja navedenih autoškola.

- Zaključuju kako AZTN nije pružio niti jedan konkluzivan dokaz da postoji ili da je ikada postojala suglasnost volja između citiranih autoškola da se fiksiraju cijene B - kategorije obuke kandidata. Pojedini dokazi interpretirani su paušalno i izvan konteksta vremena i prave volje i namjere stranaka. Sve autoškole su bile slobodne da formiraju svoje vlastiti cijene u svoje vlastito vrijeme nakon 1. siječnja 2018., što ponajbolje dokazuje i primjer Autoškole Nino i Autoškole Marušić, obje iz Splita.

- Slijedom navedenog, predložili su da AZTN donese rješenje sukladno čl. 58. st. 1. t. 13. ZZTN-a kojim se utvrđuje da nije narušeno tržišno natjecanje u smislu član ZZTN-a ili odredaba čl. 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju EU-a.

- Svih šest autoškola je ostalo pri svim svojim dosadašnjim navodima, te su istaknule kako osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, obavljaju i djelatnosti koje nisu obuhvaćene ovim postupkom.

#### 9.6.1. AŠ Croatia Start

AŠ Croatia Start je istaknula kako osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, osposobljava kandidate i za AM, A1, A2, A, BE, DI, D i G kategoriju, te kako je počela s radom u rujnu 2013. i tada je posjedovala tek dva vozila za obuku kandidata. U to vrijeme cijene rada bile su fiksirane u minimalnim iznosima od strane poslodavca, i kako navodi AŠ Croatia Start, nije bilo razloga, ekonomskog ili drugog, da se intervenira u iste, odnosno da ih se povećava. U 2019. AŠ Croatia Start posjeduje preko 20 vozila, i zapošljava preko 12 instruktora.

Da između sudionika korisnika spomenutih WhatsApp grupa nije bilo dogovaranja oko konačnih cijena B kategorije govori i zapisnik s redovnog mjesečnog sastanka svih djelatnika AŠ Croatia Start održanog dana 20. listopada 2017. u prostorima iste u kojoj je jedna od točaka i bila povećanje cijene koštanja usluge osposobljavanja za B kategoriju gdje je jednoglasno zaključeno da će ista autoškola u 2018. godini startati s novim cijenama za B kategoriju. Napomenula je kako je i na službenim stranicama ove autoškole <https://www.croatiastart.com/> još u 2017. najavljeno kako će cijena obuke kandidata B kategorije u 2018. godini poskupjeti.

AŠ Croatia Start je istaknula kako se svake godine broj upisanih kandidata povećava, a ista zapošljava iznimno dobar kadar s najboljim voznim parkom (koji podrazumijeva znatno veće troškove održavanja vozila kao i njihove potrošnje, sredstva uložena u osobna vozila, kamion, prikolicu, autobus), potpuno digitalizirala učionicu za teoretsku nastavu s aplikacijom za kandidate te je ista opremljena s preko 20 tablet uređaja, otvorila je još jednu autoškolu (Kuzmić logistika d.o.o. Solin - Croatia start osnovana 2. kolovoza 2017.), uvedena je obuka svih kategorija (B, AM, AI, A2, A, BE, DI, D i G), ciljana je kvaliteta koju su roditelji i kandidati prepoznali, te je time formirana cijena prema gornjim parametrima za koju AŠ Croatia Start smatra kako je u omjeru onog što kandidat dobije u istoj autoškoli u odnosu na ono što plati. Naglasila je i kako potrošači - kandidati i nakon 3. siječnja 2018. na internetu daju ovoj autoškoli najbolje - maksimalne ocjene za kvalitetu usluge, očito ne smatrajući povećanje cijene dvojbene.

AŠ Croatia Start zaključuje kako je nedvojbeno imala ispunjene sve ekonomske preduvjete - razloge za podizanje cijene svojih usluga i to upravo u visini koja je iskazana u njegovom cjeniku od 3. siječnja 2018., a povod tome je isključivo bila izmjena zakonodavstva početkom 2018. i ekonomski održivi razvoj ovog poduzetnika, a nikakvi zabranjeni sporazumi s drugim autoškolama i slično.

### 9.6.2. AŠ Bruno

Poduzetnik osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, osposobljava kandidate i za A, A1 i A2. Kalkulativni elementi za izračun ukupne cijene koštanja jednog sata osposobljavanja za B kategoriju su u zadnjih 10 godina od kada AŠ Bruno nije mijenjao svoj cjenik uvelike narasli (od 2007. do 2017. trošak goriva porastao za [...] kune, dok ukupno povećanje s naslova troškova rada iznosi [...] kuna). Upravo zbog navedenih pokazatelja s jedne strane i nisko iskazane cijene svojih usluga s druge strane, AŠ Bruno je, a kako bi održavala likvidnost i tako servisirala svoje obveze, morala uzimati pozajmice, pa je tako u 15. siječnja 2013. primila pozajmicu u visini od [...] kuna, dana 20. studenoga 2013. pozajmicu u visini od [...] kuna, te 20. prosinca 2013. pozajmicu u visini od [...] kuna, 9. lipnja 2015. pozajmicu u visini od [...] kuna, te 28. lipnja 2017. pozajmicu u visini od [...] kuna.

Navedeni podaci bili su baza AŠ Bruno za novi izračun nove cijene na temelju, s obzirom da je bilo jasno kako nije ekonomski isplativo i ekonomski održivo dugoročno ne mijenjati cijenu, odnosno ista se morala povećati. To je bila poslovna odluka AŠ Bruno, odluka utemeljena na njezinim pokazateljima na koje nitko nije utjecao, a bazirana po načelima tržište ekonomije i održivog razvoja trgovačkog društva.

AŠ Bruno je usporedila svoje cijene predmeta PPSP i UV s cijenama HAK-a koji prema navodima ove autoškole ima veće cijene ovih predmeta, a znatno niže troškove.

AŠ Bruno zaključuje kako svi koji se nalaze u sustavu osposobljavanja vozača imaju cijene veće od iste kao autoškole, koja pak ima najveće troškove poslovanja. Prema tome, itekako je vidljivo da je AŠ Bruno imala ispunjene sve ekonomske preduvjete - razloge za podizanje cijene svojih usluga i to upravo u povod tome je isključivo bila izmjena zakonodavstva početkom 2018., te neodrživost poslovanja sa dotadašnjom iskazanom cijenom, a nikakvi zabranjeni sporazumi s drugim autoškolama i slično.

AŠ Bruno je posebno istaknula kako je bila od strane administratora imenovanih WhatsApp grupa uključena u iste, u njihovim razgovorima nije ni na koji način sudjelovala. S obzirom da je AŠ Bruno, kao i ostali članovi tih grupa, bila član Udruženja AŠ Dalmacije, nije vidjela ništa sporno u činjenici što je bila dio iste, s obzirom da je riječ o dugogodišnjim kolegama od kojih su neki i dobri prijatelji.

### 9.6.3. AŠ Golf

AŠ Golf osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, osposobljava kandidate i za A1, A2, A i B kategoriju. AŠ Golf posluje od 2001. godine. U razdoblju od 2001. do početka 2005. ista je samostalno određivala svoje cijene, s obzirom da do tog trenutka nisu postojale minimalne tarife propisane zakonskim i podzakonskim aktima koje su regulirale ovu materiju. Nakon stupanja na snagu Pravilnika o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli, a kojim je bila propisana minimalna cijena jednog sata iz nastavnog predmeta PPSP i UV, ova autoškola je uskladila svoje cijene osposobljavanja kandidata B kategorije s istim. U tom trenutku to je bilo ekonomski i tržišno gledano dovoljno za normalan rad AŠ Golf. Isto se nastavilo i u 2009. stupanjem tadašnjeg Pravilnika o

jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli („Narodne novine“, br: 88/2009), te napokon i u 2011. kada je isti stupio na snagu.

Pravilnik o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli („Narodne novine“, br: 141/2011) u kojem je također bila propisana minimalna cijena jednog sata iz nastavnih predmeta PPSP i UV, pa je AŠ Golf, a temeljem kalkulativnih elemenata svoju cijenu izrazio u visini od 22,40 kn iz PPSP-a, a za Upravljanje vozilom (UV) 115,20 kn, sve bez PDV-a.

AŠ Golf je naglasila kako je od 2011. pa nadalje, a naročito u 2017. što se nastavilo i u 2018., došlo do naglog povećanja rashoda u poslovanju AŠ Golf, rashoda koji u kombinaciji s troškovima cijene rada i cijene goriva (dizel) koji su u tom među periodu nesporno narasli, bili glavni uzrok donošenja odluke o povisivanju cijene koštanja usluge osposobljavanja kandidata B kategorije. Ovo je bila samostalna poslovna odluka, bez pritiska drugih, ali i bez dogovora sa drugima, već donesena vlastitom voljom i u trenutku kada je odlučeno da je to najpogodnije. Upravo izmjene zakonskih okvira AŠ Golf je ocijenila kao takvim trenutkom. Također je opisala obnovu voznog parka u 2017. i početkom 2018. godine, te kako je krajem 2017. zaposlila dva nova instruktora. Navedeni podaci bili su baza AŠ Golf za novi izračun nove cijene na temelju, s obzirom da je bilo jasno kako nije ekonomski isplativo i ekonomski održivo dugoročno ne mijenjati cijenu, odnosno ista se morala povećati.

AŠ Golf također je nabrojala nastavne predmete koje svaki kandidat obuke za B kategoriju mora odslušati i polagati, te je usporedila svoje cijene s cijenama HAK-a, ističući kako AŠ Golf iste predmete naplaćuje značajno manje.

Zaključuje kako je AŠ Golf imala ispunjene sve ekonomske preduvjete za podizanje cijene svojih usluga i to upravo u visini koja je iskazana u njegovom novom cjeniku, a povod tome je isključivo bila izmjena zakonodavstva početkom 2018. i ekonomski održivi razvoj Poduzetnika, a nikakvi zabranjeni sporazumi s drugim autoškolama i slično.

#### 9.6.4. AŠ Princ

AŠ Princ osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, osposobljava kandidate i za A1, A2, A i B kategoriju. Ova autoškola svoje cijene usluge osposobljavanja kandidata B kategorije nije mijenjala od 2008. godine, što je uzrokovalo teško financijsko stanje odnosno rad na granici ekonomske isplativosti. Predmetnim podneskom je dostavila Godišnje financijske izvještaje s Računom dobiti i gubitka i bilancom, za 2015., 2016. i 2017. godinu iz kojih je vidljivo kako sve te godine posluje s gubitkom. Stoga se AŠ Princ odlučila na povećanje cijena, a riječ je o odluci koju je ta autoškola donijela samostalno i bez pritiska drugih, ali i bez dogovora sa drugima, već vlastitom voljom i u trenutku kada je odlučila da je to najpogodnije.

Samu metodologiju formiranja ukupne cijene sata osposobljavanja kandidata B kategorije AŠ Princ je prikazala Agenciji u „Očitovanju uz cjenik“ iz kojeg je vidljivo koje je kalkulativne elemente za formiranje cijene AŠ Princ koristila da bi došla do iznosa sata u tzv. „starom“ cjeniku od 22. studenoga 2012. i novom cjeniku koji je stupio na snagu 2. siječnju 2018. AŠ Princ je navela kako je iz navedene kalkulacije troškova razvidno kako su kalkulativni troškovi apsolutno narasli u promatranom razdoblju i kako je bilo nužno i ekonomski opravdano povećanje cijene. U svezi samo jednog od tih troškova (troškovi rada) AŠ Princ je dostavila u spis 38 zbirnih naloga za prijenos kao dokaza na okolnost isplaćenih troškova (plaće) za djelatnike odnosno opravdanog razloga povećanja cijene.

AŠ Princ je ponovila svoje ranije navode kako je putem društvenih mreža obavijestila kandidate o povećanju cijena do kojega će doći u 2018. godini, a iz čega je očito kako je ta autoškola donijela odluku o povećanju cijene daleko prije nego li je formirana prva grupa na WhatsApp-u, a od kojeg dana AZTN utvrđuje početak povrede.

AŠ Princ se pozvala na podatke Instituta Economique Molinari za 2017., sukladno kojima je plaća u Republici Hrvatskoj triput niža od plaće europskog prosjeka. Ovakvi trendovi su prisutni i u djelatnosti autoškola, te je primjetan veliki nedostatak stručnih kadrova za rad u autoškoli. AŠ Princ je navela kako želi zadržati kvalitetan kadar zaposlenika, a ne da oni zbog potplaćenosti napuste ovu djelatnost, jer sve skupa se odražava onda i na broj upisa kandidata u ovu autoškolu.

Temeljem svega navedenog, AŠ Princ zaključuje kako je ista imala ispunjene sve ekonomske preduvjete za podizanje cijene svojih usluga i to upravo u visini koja je iskazana u novom cjeniku, a povod tome je isključivo bila izmjena zakonodavstva početkom 2018. i ekonomski održivi razvoj, a nikakvi zabranjeni sporazumi s drugim autoškolama.

#### 9.6.5. AŠ Sprint

AŠ Sprint je navela kako osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, osposobljava kandidate i za A, A1 i A2. Podneskom je dostavila grafikom kojim ilustrira poslovanje u razdoblju od 2013. do 2017., te drugu dokumentaciju kojom pojašnjava kako se broj kandidata u AŠ Sprint kontinuirano smanjuje (izuzev 2016.), a što je popraćeno padom prihoda i gubicima, izuzev 2016. kada je ostvarena manja dobit. Kako bi održala likvidnost i podmirila obveze prema dobavljačima, AŠ Sprint je u 2018. morala uzimati pozajmice, a zbog smanjenog obujma poslovanja u rujnu 2018. bila je primorana dvojici djelatnika promijeniti ugovore sa punog na pola radnog vremena i tako smanjiti troškove.

Jedan o članova društva i zakonski zastupnik društva T.S., u AŠ Sprint je došao 1. veljače 2017., a nakon odlaska instruktora i tadašnjeg direktora u mirovinu, te je pristupio stvarnoj analizi poslovanja. Tablicu izračuna kalkulativnih elemenata cijene nastavnog sata (PPSP i UV) za 2016. i za 2017. je dostavila u spis. Zaključno s početkom prosinca 2017. postojao je drastični pad broja kandidata od gotovo [20-30]% u odnosu na prošlu godinu u isto vrijeme. Troškovi u odnosu na 2016. povećani su za [0-5]%, najviše iz razloga troškova plaća. Utjecaj na ukupne troškove je imao i rast cijene goriva, kao i povećana potrošnja (provedba obvezne obuke na autocesti ili brzjoj cesti). Prihodi iz djelatnosti su bili u padu za nekih [5-15]%, a zbog prethodno opisanih razloga 2017. godina je također završena s gubitkom od [...] kuna. Stoga je AŠ Sprint u prosincu 2017. bila primorana napraviti novi izračun cijena nastavnih sati, koji obrazlaže u podnesku, a s obzirom da je bilo jasno kako nije ekonomski isplativo i ekonomski održivo dugoročno ne mijenjati cijenu, donosno ista se morala povećati. To je bila samostalna poslovna odluka AŠ Sprint, utemeljena na pokazateljima na koje nitko nije utjecao, a bazirana po načelima tržište ekonomije i održavanog razvoja trgovačkog društva.

Trenutak za donošenje nove cijene AŠ Sprint je vidjela u stupanju na snagu novog zakona i to je pokušala iskoristiti kao vid marketinškog trika. Napominje se kako je početkom prosinca 2017. na Facebook stranici autoškole AŠ Sprint najavila povećanje cijene (međutim ta objava je trajno izbrisana). Isto tako je zadnji tečaj u 2017. reklamirao kao prigodu jer će u idućoj godini cijena porasti.

Slijedom navedenog, AŠ Sprint zaključuje kako je ista imala ispunjene sve ekonomske preduvjete - razloge za podizanje cijene svojih usluga i to upravo u visini koja je iskazana u njegovom cjeniku od 2. siječnja 2018., a povod tome je isključivo bila izmjena zakonodavstva

početkom 2018., te neodrživost poslovanja sa dotadašnjom iskazanom cijenom, a nikakvi zabranjeni sporazumi s drugim autoškolama.

#### 9.6.6. AŠ Hajduk

AŠ Hajduk osim osposobljavanja kandidata za vozače B kategorije, osposobljava kandidate i za AM, AI, A2, BE, C, CE, D, KOD 96, vrši periodičku izobrazbu vozača KOD 95, obavlja međunarodni i domaći prijevoz putnika, vrši stjecanje početnih kvalifikacija za taksi vozače i iznajmljuje poslovne prostorije.

AŠ Hajduk skreće pozornost kako se u Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku ne uzima u obzir činjenica kako u AŠ Hajduk, osim što je cijena osposobljavanja B kategorije navedena u visini 6.600,00 kuna, nigdje nije navedeno da je cijena osposobljavanja na vozilu B kategorije s automatskim mjenjačem 7.650,00 kuna (1 sat UV = 190,00 kuna). Ovo je, po mišljenju AŠ Hajduk važno da se vidi raznovrsnost ponude ovog poduzetnika u pružanju usluga, a koju cijenu ponude je formirao isključivo po svojim kriterijima, nikako dogovorno s drugim autoškolama kako mu se stavlja na teret.

AŠ Hajduk je istaknula kako je 2. siječnja 2018. povisila cijenu usluge osposobljavanja vozača za upravljanje vozilima B kategorije isključivo donoseći samostalnu odluku, odluku baziranu na financijskim pokazateljima održivog razvoja tog poduzetnika te trenutne situacije na tržištu, sve to potaknuta citiranim zakonskim izmjenama koje su se dogodile. Kao dokaz svojih tvrdnji u istom podnesku izložila je pregled - usporednu rekapitulaciju porasta troškova u 2018. u odnosu na 2017., i usporedbu s uprihođenim novčanim sredstvima po obračunu iz starog cjenika te novog cjenika od 2. siječnja 2018., a što potvrđuje dostavljenom dokumentacijom (Rekapitulacije plaća, izvodi računa, Obrazac R-Sm i Isplatna lista za 10/2018, popis vozila i popis instruktora za 2009. i 2017). AŠ Hajduk je detaljno opisala prihode od osposobljavanja kandidata B kategorije u 2017. i 2018. godini, te zaključuje kako bi troškovi bili veći od prihoda da je AŠ Hajduk u 2018. nastavila poslovati sukladno starom cjeniku, odnosno ista bi poslovala s gubitkom. Navodi kako ovo minimalno povećanje cijena u novom cjeniku od 1. siječnja 2018., dovodi AŠ Hajduk u ekonomsku situaciju da jedva radi na tzv. pozitivnoj nuli, odnosno da je povećanje cijena bilo apsolutno opravdano štoviše nužno, te naglašava kako je riječ o minornoj dobiti koju AŠ Hajduk ostvaruje opisanim povećanjem cijene. Povećanje cijene bilo je nužno jer je AŠ Hajduk tijekom svih prošlih godina radila na granici isplativosti, odnosno čak i u gubicima iz ove djelatnosti B kategorije, što je ozbiljno dovodilo u opasnost cjelokupnu likvidnost iste, te je ista bila prisiljena uzimati višestruke pozajmice. Tako je u razdoblju od 2009. do 2014. godine na ime pozajmica uzetih radi poboljšanja likvidnosti zaprimila iznos od ukupno [...] kuna.

AŠ Hajduk je dostavila u spis kalkulaciju moto sata B kategorije PPSP "kolovoz 2009", kalkulaciju moto sata B kategorije UV "kolovoz 2009", kalkulaciju moto sata B kategorije PPSP "studen 2017", kalkulaciju moto sata B kategorije UV "studen 2017", usporedbu kalkulativnih elemenata nastavnih satova PPSP, usporedbu kalkulativnih elemenata nastavnih satova UV, te grafički prikaz povećanja troškova kalkulativnih elemenata nastavnih satova UV u 2018 u odnosu na 2009.

Iz dostavljenih pokazatelja, zaključuje AŠ Hajduk, vidljiv je enorman porast kalkulativnih elementa (plaće zaposlenika, trošak goriva, troškovi vozila) koji određuju cijenu sata u razdoblju od 2009. do 2018., a iz čega je razvidno kako je poskupljenje bilo ekonomski utemeljeno.

I AŠ Hajduk se pozvala na podatke Instituta Economique Molinari za 2017., sukladno kojima je plaća u Republici Hrvatskoj triput niža od plaće europskog prosjeka, a što se odražava i u

djelatnosti autoškola kroz gubitak stručnog kadra koji zbog potplaćenosti napušta ovu djelatnost. Također je usporedila svoje cijene obuke za B kategoriju s cijenama HAK-a, koji sukladno navodima AŠ Hajduk ima značajno manje troškove, a veće cijene obuke.

AŠ Hajduk je dostavila izlist komentara s društvene mreže Facebooka AŠ Hajduk nakon 1. siječnja 2018. u kojem potrošači - kandidati istoj autoškoli daju najbolje - maksimalne ocjene 5,00 za kvalitetu usluge, očito ne smatrajući povećanje cijene dvojbene.

Stoga naglašava kako je AŠ Hajduk imala ispunjene sve ekonomske preduvjete - razloge za podizanje cijene svojih usluga i to upravo u visini koja je iskazana u njegovom cjeniku od 2. siječnja 2018., a povod tome je isključivo bila izmjena zakonodavstva početkom 2018., a nikakvi zabranjeni sporazumi s drugim autoškolama.

### 9.7. AŠ Super-Start

Podneskom od 20. ožujka 2019. AŠ Super-Start, zastupana po opunomoćeniku [...], odvjetniku u [...], se očitovala kako je odluka AZTN-a da pokrene predmetni postupak protiv iste autoškole, kao i zaključak da je AŠ Super-Start sudjelovala u zabranjenom sporazumu u smislu članka 8. ZZTN-a pogrešna i neutemeljena, te navedeno obrazlaže kako slijedi:

- Ne ulazeći u razloge kreiranja navedenih grupa te je li između autoškola čije su odgovorne osobe/zaposlenici bili članovi tih grupa sklopljen zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a, AŠ Super-Start u odnosu na iste je istaknula kako I.Ž., direktor i odgovorna osoba AŠ Super-Start, kao ni netko od zaposlenika te autoškole, nije bio član niti jedne od navedenih dviju grupa, od njihova kreiranja pa sve do njihova zatvaranja, odnosno od kad su ih napustili članovi. Da je uistinu bio sudionik bilo kakvih razgovora i dogovora tada bi ga administratori (kreatori) tih dviju grupa zasigurno dodali u grupe, ako ne odmah prilikom kreiranja grupa, onda barem naknadno.

- AŠ Super-Start, odnosno I.Ž. se uopće ne spominje unutar grupe J.O.K.S. 2, dok se unutar grupe J.O.K.S. spominje u dvjema porukama. Iz sadržaja tih dviju poruka ne proizlazi da je kontaktiran. Upravo suprotno, proizlazi da ga se usputno spominje: "[20.12.2017. 16:20:24]: [...] Evo vidim i Z. je objavljuje", odnosno pokušava kontaktirati i dodati u grupu: "[03.01.2018. 12:44:24] Lj.K.: t. zovni z. i p. neka pošalju.

- AŠ Super-Start navodi kako prva poruka sadrži netočnu informaciju, jer je ta autoškola novi cjenik objavila tek 8. siječnja 2018. Iz prepiske koja slijedi nakon druge poruke vidljivo je da I.Ž. nije dodan u grupu i nije poslao cjenik u grupu, što nije slučaj s drugom osobom koja se spominje u poruci i koja je bila član grupe, ali do tada nije bila uključena u prepisku unutar grupe (Ž.P.). Štoviše, prva sljedeća poruka je upravo njegova poruka.

- Sveukupno dvije poruke unutar jedne WhatsApp grupe, i to jedna u kojoj se samo spominje prezime direktora AŠ Super-Start, i druga u kojoj se jednog člana grupe traži da ga nazove kako bi poslao svoj cjenik u grupu, što on nije učinio, zasigurno ne predstavljaju dokaz da je i on kontaktiran.

- Analizom sadržaja poruka unutar grupa J.O.K.S. i J.O.K.S. 2 proizlazi da I.Ž., osim što nije bio član tih grupa niti je komunicirao s njihovim članovima izvan grupa, nije nazočio niti jednom od sastanaka dogovaranih unutar grupa. U razdoblju od 13. do 26. siječnja 2018. nije ni mogao biti na tim sastancima jer je u tom istom razdoblju bio u Sjedinjenim Američkim Državama. Kao dokaz navedenom, AŠ Super-Start dostavila je u spis ispis povratne avionske karte na ime I.Ž. i presliku putovnice I.Ž.

- Nadalje, „tajming“ objave novog cjenika nije dokaz, pa čak ni indicija, da je AŠ Super-Start sudjelovala u bilo kakvom sporazumu. Objavu novog cjenika AŠ Super-Start treba promatrati u svjetlu ukidanja Pravilnika o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli te izmjene članka 202. ZSPC-a, što su sve autoškole u Republici Hrvatskoj shvatile kao ukidanje dotadašnjih ograničenja i liberalizaciju tržišta na način da sada sve autoškole cjenik osposobljavanja određuju samostalno. Kako bi potkrijepio tu svoju tvrdnju AŠ Super-Start je predložila da AZTN od HAK-a zatraži podatak o broju autoškola u Republici Hrvatskoj koje su svoje cjenike izmijenili tijekom siječnja 2018., odnosno u prvoj polovini 2018. godine.

- U odnosu na novu cijenu programa osposobljavanja za B kategoriju, AŠ Super-Start je odluku o povećanju cijene programa osposobljavanja za B kategoriju donijela nakon analize svog poslovanja, i to prihoda i (povećanih) rashoda, a ne u dogovoru sa prijavljenim autoškolama. Kako bi potkrijepila navedenu tvrdnju, kao i tvrdnju da su autoškole u Republici Hrvatskoj ukidanje navedenog pravilnika i izmjenu članka 202. ZSPC-a shvatili kao liberalizaciju tržišta i mogućnost samostalnog određivanja cijena, AŠ Super-Start je predložila da Agencija od HAK-a zatraži i podatke o ukupnom broju autoškola u Republici Hrvatskoj koje su od 1. siječnja 2018. godine do danas povećale cijenu autoškole za B kategoriju, podatke o ukupnom broju autoškola koje su od 1. siječnja 2018. godine do danas povećale cijenu autoškole za B kategoriju u rasponu od 500.00 do 900,00 kuna, i podatke o ukupnom broju autoškola koje od 1. siječnja 2018. godine imaju, ili su imale, cijenu autoškole za B kategoriju (osposobljavanje iz nastavnih predmeta PPSP i UV) u iznosu od 6.400.00 kuna ili više.

- AŠ Super-Start smatra zaključak AZTN-a da navedene tri okolnosti (spominjanje I.Ž. u prepisci WhatsApp grupe J.O.K.S., „tajming“ objave novog cjenika i nova cijena programa osposobljavanja za B kategoriju) ukazuju kako je i AŠ Super-Start sudjelovala u dogovoru pogrešnim i vrlo nategnutim, što najbolje pokazuje primjer AŠ Nino iz Splita. Naime, navedena autoškola se isto tako spominje u prepisci grupe J.O.K.S. 2, te je i ona povećala cijenu programa osposobljavanja za B kategoriju, i cijena je identična cijeni AŠ Super-Start (6.590,00 kuna). Jedina razlika između AŠ Super-Start i AŠ Nino je ta što je AŠ Super-Start objavila novi cjenik 8. siječnja 2018., dok je AŠ Nino novi cjenik objavila 5. ožujka 2018. Ovim navodom AŠ Super-Start ne tvrdi da je i AŠ Nino sudjelovala u zabranjenom sporazumu, ako takav i postoji, već da niti AŠ Nino niti AŠ Super-Start nisu sudjelovali u takvom sporazumu.

## 9.8. AŠ Sušić

Podneskom od 27. ožujka 2019., I.M., direktor AŠ Sušić je naveo kako je odgovorna osoba iste autoškole postao u siječnju 2019., te u tom trenutku nije bio upoznat da se vodi bilo kakav postupak protiv ove autoškole, odnosno za predmetni postupak je saznao zaprimanjem Obavijesti Agencije. Naveo je kako se ne može smatrati odgovornim za nešto što je nastalo u vrijeme kada je bila druga osoba odgovorna za društvo. U AŠ Sušić je ušao jer je ista bila u minusu na računu, sa dugom prema poslovnoj banci i poreznoj upravi. Naveo je kako je obavio razgovor sa osobom od koje je preuzeo autoškolu i koja je bila odgovorna za društvo u vrijeme kad je došlo do ovog slučaja, B.Š. koji je demantirao da je bilo kad i bilo s kim dogovarao zajedničko dizanje cijena, te je naveo kako je cijena osposobljavanja u AŠ Sušić bila nešto niža od konkurencije, pa je zbog financijskih problema u poslovanju iskoristio mogućnost da poveća cijenu osposobljavanja na iznos koji je u tom trenutku bio u okruženju. Njegov sin i djelatnik u autoškoli, Ž.Š. tvrdi da ni on nije nikada niti sa bilo kime dogovarao zajedničko dizanje cijena osposobljavanja. U WhatsApp grupu nije ušao nego su ga ubacili. Smatra da je pogriješio što odmah iz nje nije istupio, a ostao je jer mu je u tom trenutku bilo zanimljivo vidjeti o čemu sve priča i raspravlja konkurencija, smatrajući da će im

to pomoći da izađu iz financijskih problema. Slijedom navedenog, zakonski zastupnik AŠ Sušić je predložio da se isti kao odgovorna osoba i AŠ Sušić oslobodi od odgovornosti iz predmetnog postupka.

#### 10. Usmena rasprava

Radi pružanja mogućnosti strankama da se u postupku očituju o činjenicama i okolnostima koje su od važnosti za donošenje rješenja, AZTN je 28. svibnja 2019. i 13. lipnja 2019., sukladno odredbi članka 50. stavka 1. ZZTN-a, održao usmenu raspravu.

Na usmenoj raspravi su prisustvovali zakonski zastupnici i/ili opunomoćenici stranaka, koji su iskoristili svoje pravo da se očituju o činjenicama i okolnostima koje smatraju važnim za donošenje rješenja u ovoj upravnoj stvari.

Sve stranke u postupku su u cijelosti ostale kod svih svojih dosadašnjih očitovanja u predmetnom postupku, te su ista upotpunila kako slijedi:

Opunomoćenik AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia Start i AŠ Sprint, [...] odvjetnik iz [...], ostao je pri svim ranijim navodima, te je dodatno u spis priložio cjenike 17 autoškola s područja 4 primorske županije, konkretno Zadarske županije, Šibensko-kninske županije, Splitsko-dalmatinske te Dubrovačke županije, iz kojih je, kako je naveo, razvidno da se raspon cijena usluga osposobljavanja kandidata za B kategoriju kreće u iznosu od 6.412,50 kuna do 6.655,00 kuna. Predložio je AZTN-u da od HAK-a zatraži službenim putem potvrdu gornjih cjenika, a sve kako bi se utvrdilo činjenično stanje u ovoj pravnoj stvari i tvrdnja ovih 6 poduzetnika da je njihova cijena formirana upravo sukladno tržišnoj cijeni pružanja ove usluge, a ne rezultat zabranjenog sporazuma iz članka 8. stavak 1. točka 1. ZZTN-a.

U kontekstu navoda obrane o djelovanju HGK – strukovne grupacije autoškola pri istoj koje je prethodilo donošenju Pravilnika iz 2018., u dokazne svrhe priložio je dopis naziva Očuvanje i razvoj sustava osposobljavanja kandidata za vozače u Republici Hrvatskoj od 16. prosinca 2016., koji je ista uputila MUP-u, Ravnateljstvu policije, te iz kojega je razvidno zbog čega su poduzetnici koji djeluju u sklopu iste strukovne grupacije, zagovarali očuvanje jedinstvene minimalne cijene pružanja ove usluge na tržištu. Imenovani poduzetnici naglašavaju kako između njih nikakvog zabranjenog sporazuma nije bilo, a čak i da jeste, što se kategorički odbija, notorno je da i po ZZTN-u, ali i po sudskoj praksi koja se elaborira u očitovanju, poduzetnik može osloboditi od upravno-kaznene mjere, ukoliko takav sporazum nije utjecao na tržište, a iz netom predloženog dokaza razvidno je da nije.

Zakonski zastupnik AŠ Bruno, M.P. ostao je kod svih svojih dosadašnjih navoda te je predao u spis popis realizirane obuke B kategorije u 2017. i 2018. godini, uz napomenu kako je u 2018. godini u kojoj su povišene cijene, ostvario gubitak u odnosu na 2017. Od promjene cjenika početkom 2018., AŠ Bruno nije mijenjala cijene B kategorije. Na upit voditeljice postupka o njegovom sudjelovanju u WhatsApp grupi J.O.K.S. i J.O.K.S.2, isti je naveo kako ne zna kako je uključen u te grupe, ne sjeća se da je ikada komentirao išta u navedenoj prepisci te ne zna što ime tih grupa znači.

Opunomoćenik AŠ Dalmacija [...], odvjetnik iz [...], se očitovao kako se pridružuje svemu ranije iznesenom od strane punomoćnika šest autoškola, a posebno u dijelu u kojem se iznose činjenice koje se odnose na sve autoškole te dokaznu građu koja se primjenjuje i na AŠ Dalmacija.

Zakonski zastupnik AŠ Dalmacija A.M. je naveo kako u predmetnoj stvari nije riječ o sporazumu o cijenama, pa tako niti o zabranjenom sporazumu iz članka 8. ZZTN-a, već je povećanje cijena do kojega je došlo početkom 2018., bilo nužno za opstanak poslovanja autoškola. Na upit voditeljice postupka o sudjelovanju istoga u WhatsApp prepisci grupa J.O.K.S. i J.O.K.S. 2, A.M. je odgovorio kako o tome ne zna ništa. Na pitanje voditeljice postupka je li AŠ Dalmacija nakon izmjene cjenika početkom 2018. mijenjala cijene B kategorije, A.M. odgovorio je da nije. Dalje je dodao na svoj iskaz kako su posljednjih godina cijene najma porasle, te isti svoj poslovni prostor veličine 140 m<sup>2</sup> plaća [...] kuna mjesečno.

Zakonski zastupnik AŠ Golf, J.K., naveo je kako se autoškole već godinama sastaju u sklopu svoje strukovne udruge te kako je svrha tih sastanaka isključivo tehničke prirode vezanih za struku kao i za zaštitu struke. Također se nada kako će im u skoroj budućnosti nadležno ministarstvo izaći u susret te urediti propise koji se odnose na djelatnost autoškola na način da se ta djelatnost ponovno uredi, budući da je ista nakon posljednjih izmjena Pravilnika ostala nezaštićena, te su autoškole ostale zbunjene oko točne primjene istih. Vezano uz WhatsApp grupe J.O.K.S. i J.O.K.S.2, J.K. je naveo kako skraćena J.O.K.S. znači „J... onoga ko nas sastavi“. Grupa je formirana u predbožićno vrijeme 15. prosinca 2017. u 23,53 sati, uz večeru i alkohol. Dakle, riječ je o grupi čija je svrha šala, a ne dogovor o cijenama. Dalje je napomenuo kako odbacuje tvrdnju da je riječ o zabranjenom sporazumu, te je izjavio kako AŠ Golf nakon izmjene cjenika početkom 2018., nije mijenjala cijene B kategorije.

Na pitanje voditeljice postupka tko je još bio na navedenoj večeri na kojoj je osnovana grupa J.O.K.S., J.K. je naveo kako ih je bilo 10-ak, što vlasnika autoškola, što djelatnika. Bili su J.K. (AŠ Golf), Lj.K. (AŠ Croatia Start), T.S. (AŠ Sprint), I.K. (AŠ Kružni tok), I.M. (AŠ Semafor), R.D. (AŠ Instruktor), A.M. (AŠ Dalmacija), M.P. (AŠ Bruno), B.V. (AŠ Bul) i Ž.J. (AŠ Telefax).

Prisutni na usmenoj raspravi koje je J.K. naveo, potvrdili su da su bili na istoj večeri.

Na posebno pitanje opunomoćenika AŠ Super-Start, je li na spomenutoj večeri na kojoj je osnovana grupa J.O.K.S., bio I.Ž., direktor AŠ Super-Start, J.K. je naveo da nije.

Zakonski zastupnik AŠ Hajduk, D.O. pojasnio je kako je situacija na tržištu djelatnosti autoškola od 2016. teška za poduzetnike koji se bave tom djelatnošću, a zakonske izmjene koje su uslijedile, još su više otežale poslovanje istih, iako su se autoškole trudile svojim sudjelovanjem u prijedlozima za izradu novih propisa pojasniti nadležnim institucijama situaciju na tom tržištu, iste nisu imale razumijevanja, a što je razvidno iz Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozače („Narodne novine“, bj: 132/17) koji je izašao 29. prosinca 2017., a morali su ga primjenjivati od 1. siječnja 2018. Pravilnik je pun pogrešaka koji utječu na izradu cjenika, metodologija izrade cjenika je nejasna, odnosno netočna. O tome su izvijestili nadležno ministarstvo, te je 17. siječnja 2018. izašao Ispravak Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozače („Narodne novine“, br: 6/18). I dalje su zapazili 9 pogrešaka i o tome su obavijestili nadležno ministarstvo i HAK. Zbog mogućih kazni i gubitka licence za rad, autoškole su međusobno pokušale doći do zajedničke metodologije izrade cjenika. Naveo je kako su zbog toga dostavljali cjenike u J.O.K.S. grupe, a ne radi dogovora o cijenama. Naglasio je kako konačna cijena B kategorije svake pojedine škole nikada nije bila predmet razgovora, nego samo metodologija, a ukoliko autoškola povrijedi propis (članak 213. ZSPC), može izgubiti licencu za rad.

Dalje je naveo kako AŠ Hajduk od početka 2018. nije mijenjala cijenu B kategorije, uz napomenu kako ulazni troškovi opet rastu, gorivo, iznos minimalne plaće, evidentan je nedostatak radne snage, broj polaznika u Splitsko-dalmatinskoj županiji je sve manji, a broj upisanih srednjoškolaca je za 18% manji. Troškovi prometnog vježbališta u Splitu su najskuplji u državi. Izjavio je kako se osjeća tužno i žalosno što mora opravdavati što je nakon 10-ak godina u svojoj autoškoli povećao cijenu nastavnog sata za 10,12 kuna. AŠ

Hajduk obavlja i druge djelatnosti, primjerice provodi teorijske ispite za stjecanje početne kvalifikacije vozača, periodičku izobrazbu vozača, obavlja međunarodni promet autobusima, iznajmljuje poslovne prostorije. Na ranije spomenutoj večeri na kojoj je osnovana grupa J.O.K.S., nije bio prisutan, već je navedenoj grupi naknadno nadodan bez da ga je itko pitao.

Zakonski zastupnik AŠ Croatia-Start, Lj.K. pojasnio je kako je on taj koji je osnovao grupu J.O.K.S., te da svrha te grupe nikada nije bila dogovor o cijenama, a što se vidi iz sadržaja prepiske. Sukladno poslovnom planu osnovao je trgovačko društvo 2017., a u cilju otvaranja druge autoškole koja je počela s radom početkom 2018. Povećanje cijena je javno najavio u prosincu 2017., a na sastanku zaposlenika AŠ Croatia-Start, održanom u listopadu 2017. donesena je odluka o povećanju cijene, o čemu su se svi složili i potpisali. AŠ Croatia-Start je samostalno odlučila povećati cijene prije osnivanja grupe J.O.K.S. Od navedene promjene cjenika, isti nije mijenjao.

Opunomoćenica AŠ Instruktor je ostala pri svim navodima iz podneska od 13. ožujka 2019. te se pridružila navodima ostalih prisutnih poduzetnika koji nisu u suprotnosti s navodima iz istog podneska.

Zakonski zastupnik AŠ Instruktor, R.D. naveo je kako je izjava bivše ministrice gospodarstva iz 2017., o tome da će autoškole sniziti cijene, direktno utjecala na poslovanje autoškola, a što se vidi iz bilanci istih. Naime, iz izjave iste proizlazi neupućenost u stvarno stanje na tržištu djelatnosti autoškola na kojemu realno nije bilo prostora za snižavanje cijena, već uzimajući u obzir sve troškove, kako bi održale svoje poslovanje, autoškole su se morale odlučiti na povećanje cijena. Naglasio je kako je žalosno da je djelatnost autoškola koja je od općeg i društvenog interesa, tako obescijenjena u odnosu na druge djelatnosti jer jedan izlazak na teren servisera bijele tehnike, košta kao i sat vožnje u autoškoli, a ispit kod HAK-a na vozilima autoškola košta 250,00 kuna. Vezano uz grupu J.O.K.S., naveo je kako je u istoj imao tek nekoliko komentara koji nisu bili vezani uz cijenu. Naveo je kako od početka 2018., AŠ Instruktor nije mijenjala cijene. Napomenuo je kako razlike u cijenama B kategorije u 4 dalmatinske županije variraju unutar 200 kuna. Dakle, riječ je o realnim tržišnim cijenama, i to najnižim mogućim profitabilnim cijenama. Isto tako, prije stupanja na snagu predmetnog Pravilnika, razlika u cijenama autoškola u postocima bila je ista kao i sada.

Zakonski zastupnik AŠ Kružni tok, I.K. ostao je pri svim svojim navodima, te se pridružio navodima D.O., J.K. i R.D., kao i navodima Ž.P. koje je isti dostavio u spis. Napomenuo je kako mu je Ž.P. bio uzor u poslovanju. Izjavio je kako je žalosno da se mora opravdavati za poteze u poslovanju svoje autoškole u kojoj radi 30-ak ljudi i koja posluje od 1991. godine. Smatra kako su svi uvjeti njegovim djelatnicima osigurani, dakle božićnice, uskrsnice, darovi za Svetog Nikolu i plaće koje su sada više nego 2008. Vezano za grupu J.O.K.S., naveo je kako je ista rezultat pijanstva, te potrebe da navedeni sudionici na tržištu autoškola riješe tehničke probleme u struci s kojima su se susreli promjenom propisa, a budući da se nisu imali kome drugome obratiti jer nadležne institucije nisu imale odgovore na njihove upite. Od početka 2018. AŠ Kružni tok nije mijenjala cijene. Napomenuo je kako dvije državne autoškole, jedna u Splitu, jedna u Trogiru, nisu mijenjale, odnosno povisile cijene iz razloga što im država subvencionira dio troškova. Dakle, kandidati mogu odabrati i jeftiniju autoškolu, međutim, isti se ne odlučuju na navedene autoškole, budući da iste ne mogu pružiti kvalitetu koju imaju privatne autoškole.

Zakonski zastupnik AŠ Sprint T.S. naveo je kako je ta autoškola ranije u prosincu 2017. na svojoj Facebook stranici najavila povećanje cijene, a isto je bila samostalna odluka tog poduzetnika, neovisna o odlukama drugih autoškola. Istaknuo je kako u predmetnoj stvari nije riječ o zabranjenom sporazumu, već da su se razgovori unutar J.O.K.S. grupe, kao i drugi razgovori među autoškolama odnosili isključivo na tehničke poteškoće s kojima se susreću u svojoj struci, kao i na primjenu novih propisa kojima su se u izuzetno kratkom

vremenu morali prilagoditi. Od zadnje promjene cijena, početkom 2018., AŠ Sprint nije mijenjala cijene.

Opunomoćenik AŠ Super-Start je ostao pri svim ranijim navodima, te je predao u spis Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018., Prijavu poreza na dobit i Podatke o upisanim kandidatima B kategorije u 2018. (koji su obuku i odradili u 2018.), a iz koje dokumentacije je vidljivo da je AŠ Super-Start zadržala cijene važeće prije 2018. ista bi poslovala s gubitkom. Od izmjene cjenika u siječnju 2018. do dana usmene rasprave AŠ Super-Start nije mijenjala cijene.

Opunomoćenica AŠ Telefax je navela kako ostaje pri svim ranijim navodima, te se priključila onim navodima drugih stranaka koji nisu u suprotnosti s navodima AŠ Telefax. Napomenula je kako Ž.J. nije sudjelovao niti mogao sudjelovati u dogovorima o cijenama u vremenu o kojem se raspravlja, prvenstveno zbog svog zdravstvenog stanja, a također i zato što nema smartphone već običan preklopni mobilni telefon, tako da nije ni bio u mogućnosti sudjelovati u navedenim grupama. Dalje je navela kako je, uslijed najave bivše ministricе gospodarstva o drastičnom smanjenju cijena usluga autoškola, udruženje autoškola pri HGK, kao i županijske komore (Split, Pula, Osijek, Krapina, Čakovec, Zagreb), razmatralo postupanje povodom najavljenih promjena legislative, te iz navedenog razloga smatra da je mjerodavno tržište u stvari tržište Republike Hrvatske, gdje posluje oko 330 autoškola. S obzirom da je za postojanje zabranjenog sporazuma osim kriterija cijene bitan „tajming“, bitno je utvrditi ponašanje svih poduzetnika iz ove djelatnosti na teritoriju Republike Hrvatske. Ukoliko bi AZTN teritorij Republike Hrvatske uzeo kao mjerodavno tržište, tada bi poduzetnici iz ovog predmeta činili 4,5% mjerodavnog tržišta. Objašnjenje „paralelnog ponašanja“ proizlazi iz činjenice promjene zakonske regulative te nužnosti usklađenja internih akata u vrlo kratkom roku, te u tom smislu ne postoji uzajamnost postupanja autoškola. Kod AŠ Telefax nije postojala bilo kakva svijest o protukonkurentskom dogovoru niti je evidentiran bilo kakav sporazum o cijenama, pod uvjetom da AZTN utvrdi da bi isti postojao. Ponašanje poduzetnika isključivo je uvjetovano strukturom i karakterom mjerodavnog tržišta. Čak i ako AZTN utvrdi da bi postojalo paralelno ponašanje, isto ne znači nužno i usklađeno djelovanje, već bi se radilo o inteligentnom prilagođavanju tržištu i konkurentima. U konkretnom predmetu radi se o normalnom funkcioniranju tržišta, a što pokazuje i činjenica o tržišnom udjelu i legitimnim poslovnim razlozima. AŠ Telefax se nikome nije obvezao ponašati na određeni način na tržištu, stoga nema ni usklađenog ponašanja, a ako nema usklađenog ponašanja, odnosno uzajamnosti nema ni povrede zakonske odredbe. Dakle, da bi došli do povrede navedene zakonske norme, potrebno je uzajamno ponašanje najmanje dva poduzetnika koji imaju cilj i namjeru protutržišno se ponašati, što u konkretnom slučaju ne postoji. Očitovala se i kako AŠ Telefax od predmetne promjene cjenika, od početka 2018. nije mijenjala cijenu B kategorije već samo A i C.

Opunomoćenik AŠ Bul [...], odvjetnik iz [...], u zamjeni za [...], odvjetnika iz [...], je ostao pri svim ranijim navodima AŠ Bul, te se priključio onim navodima drugih autoškola koji nisu u suprotnosti s navodima AŠ Bul. Naglasio je kako B.V. koji je sudjelovao u WhatsApp prepisci J.O.K.S. i J.O.K.S.2, nije ovlaštena osoba AŠ Bul niti je isti ovlaštenim osobama prenosio ikakve informacije o razgovorima u navedenim grupama. Riječ je o privatnom broju mobitela B.V. koji se ne koristi u poslovne svrhe AŠ Bul. Ovlaštene osobe AŠ Bul o istome su saznale tek primitkom zaključka o pokretanju postupka, odnosno Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku. AŠ Bul od početka 2018. nije mijenjala cijene B kategorije.

Zakonski zastupnik AŠ Sušić, I.M., naveo je kako ostaje pri svim ranijim iskazima, te kako AŠ Sušić od 15. siječnja 2018. nije mijenjala cijene B kategorije.

Opunomoćenik i zaposlenik u AŠ Classic-R, I.L. ostao je pri svim ranijim iskazima, te je naveo kako su tvrdnje o sporazumu o cijenama apsurdne, budući da je riječ o minimalnom i

za poslovanje nužnom i još uvijek nedovoljnom povećanju cijena. Naveo je kako nikada nije sudjelovao u bilo kakvim dogovorima o cijenama, te kako neke ljude u ovoj prostoriji niti ne poznaje. Sa činjenicom postojanja J.O.K.S. grupe upoznao se iz dokumentacije koju je zaprimio od AZTN-a, te je tu saznao da je u istoj sudjelovao njegov bivši zaposlenik M.G., sa, pretpostavlja, svojim privatnim telefonskim brojem i isključivo u svoje ime, a ne u ime AŠ Classic-R. M.G. je u to vrijeme namjeravao otvoriti svoju autoškolu, međutim, od toga su ga odvratili nepovoljni uvjeti i nemogućnost poslovanja u plusu. Dodao je kako bi u AŠ Classic-R za profitabilno poslovanje cijena B kategorije trebala biti barem 1.000,00 kuna veća, s obzirom da imaju mali upis kandidata koji ne omogućava prihode za pokriće minimalnih troškova poslovanja. To su riješili otkazom trojici instruktora, umjesto šest imaju tri instruktora. Od početka 2018. do danas, AŠ Classic-R nije mijenjala cijene za B kategoriju.

Na upit voditeljice postupka tko od djelatnika autoškola može unositi izmjene cjenika i drugih podataka u HAK-ov Portal autoškola, I.L. je naveo kako je za to ovlašten voditelj. U to vrijeme voditelj je bio M.A. Isti navedenom portalu pristupa sa svojom šifrom, te uvid u unesene podatke ima samo osoba koja ih je unijela i HAK.

Opunomoćenik i djelatnik u AŠ Semafor, I.M. naveo je kako ostaje pri svim ranijim iskazima koji nisu u suprotnosti s iskazima AŠ Semafor. Naglasio je kako cilj AŠ Semafor nisu cijene već sigurnost u prometu, te se osvrnuo na sve ranije navode Ž.P. dostavljene u spis, o doprinosu AŠ Semafor obuci prvašića, biciklista i drugih sudionika prometa o općoj sigurnosti u prometu. Napomenuo je kako je cilj sastanaka koji se spominju uvijek bio tehničke naravi, zaštita minimalne cijene rada djelatnika, moguće osnivanje sindikata radi zaštite struke, ali nikada dogovor o cijenama usluga autoškola. AŠ Semafor nikada nije bila niti imala želju biti dio bilo kakvih dogovora o cijenama. Od početka 2018. do danas, AŠ Semafor nije mijenjala cijene obuke za B kategoriju.

Na upit voditeljice postupka vezano uz navod Lj.K. u grupi J.O.K.S. od 3. siječnja 2018. u 12:44 sati, koji glasi: „T., zovni Z. i P. neka posalju“, na što se odnosi taj navod, Lj.K. je naveo kako se ne sjeća, te kako ne poznaje I.Ž. Također je naveo kako ne zna na kojeg T. bi se navod mogao odnositi budući da to ime ima T.S., a tako zovu i A.M.

T.S. je naveo kako ne poznaje I.Ž. niti ima njegov broj.

A.M. je naveo kako u to vrijeme nije poznao I.Ž. Istoga je upoznao tek prije nekoliko dana. Također je naveo kako danas prvi puta vidi I.L.

Na nastavak usmene rasprave koja je zakazana za 13. lipnja 2019. uredno je pozvan, radi saslušanja B.V., člana AŠ Bul, na okolnost sudjelovanja istog u J.O.K.S. grupi, koji nije pristupio raspravi. Svoj nedolazak je ispričao podneskom koji je zaprimljen 13. lipnja 2019. nakon zaključenja usmene rasprave.

Opunomoćenik AŠ Princ je podneskom od 10. lipnja 2019. obavijestio AZTN kako taj poduzetnik zbog poslovnih obaveza neće pristupiti zakazanoj raspravi, te moli da se ista održi u njegovoj odsutnosti.

Na nastavku usmene rasprave 13. lipnja 2019. opunomoćenica poduzetnika AŠ Telefax predala je u spis podnesak kojim se dostavlja potvrda o ukupnom prihodu tog poduzetnika za 2017. i 2018. godinu, kao i o prihodu ostvarenom obavljanjem djelatnosti osposobljavanja vozača za B kategoriju, dopunila je dokumentaciju koja se odnosi na zdravstveno stanje Ž.J., te je povukla je dokazni prijedlog da se sasluša Ž.J. na okolnost donošenja odluka o poslovanju AŠ Telefax.

AZTN je odbio dokazne prijedloge AŠ Super-Start za dostavom dodatnih podataka od HAK-a, te dokazne prijedloge AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia-Start i AŠ Sprint za saslušanjem svjedoka I.D., voditelja Auto škole Nino iz Splita i A.M., vlasnika Auto škole Marušić j.d.o.o. iz Splita, budući da nisu od značaja za utvrđivanje činjeničnog stanja u predmetnoj upravnoj stvari.

#### 10.1. Očitovanje B.V. (AŠ Bul)

Dana 13. lipnja 2019., po završetku usmene rasprave, AZTN je zaprimio podnesak B.V. iz AŠ Bul, s pečatom AŠ Bul, u kojemu je isti naveo kako je zbog zdravstvenih razloga spriječen pristupiti usmenoj raspravi zakazanoj za 13. lipnja 2019., te predmetnim podneskom dostavlja svoje pisano očitovanje: Naveo je kako je upoznat s iskazima svoje kolegice, zakonske zastupnice AŠ Bul, M.K. i punomoćnika AŠ Bul, te da se s istima slaže u potpunosti jer su njegov iskaz AZTN-u usmeno prenijeli. Vezano uz sudjelovanje u grupi J.O.K.S. naveo je kako je dodan u taj razgovor od strane drugih, kako su dopisivanja započela u kasnim večernjim satima, u predbožićno vrijeme uz par čašica alkohola. Naveo je kako se jasno ne sjeća što su drugi pisali, kao i da se ne sjeća ni što je on sam pisao. Izričito je napomenuo kako je sve bilo bezazleno, kako to nitko nije smatrao nikakvim dogovorom, te da je dobro poznato da se izjave u alkoholiziranom stanju svakako ne prihvaćaju, odnosno ne uzimaju za zlo. Izjavio je kako on osobno nema ništa više za dodati iskazu zakonske zastupnice i opunomoćenika AŠ Bul. Cijene AŠ Bul formiraju sami vlasnici, a odluke o visinama donose na temelju tržišne vrijednosti, a ne na temelju bilo kakvih dogovora.

#### 11. Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju

Sukladno odredbi članka 52. stavka 1. ZZTN-a, nakon što je Vijeće na 30/2019 sjednici održanoj 21. listopada 2019. utvrdilo da su četrnaest (14) autoškola AŠ Bruno, AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia Start, AŠ Instruktor, AŠ Kružni tok, AŠ Sprint, AŠ Telefax, AŠ Bul, AŠ Sušić, AŠ Classic-R i AŠ Semafor sklopile zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a, na način da su dogovorile povećanje cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije koje je u primjeni počevši od 1. siječnja 2018., AZTN je strankama dostavio Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju i obavijestio ih o sadržaju odluke Vijeća donesene na temelju utvrđenog činjeničnog stanja.

AZTN je utvrdio kako je predmetni zabranjeni sporazum između četrnaest (14) autoškola sa splitskog područja trajao od 15. prosinca 2017. do 28. svibnja 2019.

Vezano uz AŠ Super-Start protiv koje je također pokrenut predmetni postupak, Vijeće je zaključilo kako temeljem provedenog dokaznog postupka nisu utvrđeni dokazi o sudjelovanju iste u predmetnom zabranjenom sporazumu. Vijeće svoju odluku temelji na činjenicama kako u WhatsApp grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2 nije utvrđeno sudjelovanje AŠ Super-Start, kao što nije utvrđeno niti sudjelovanje iste na sastancima ili drugoj komunikaciji s prethodno navedenih četrnaest autoškola vezano uz predmetni dogovor o povećanju cijena.

#### 12. Postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznenih mjera

Temeljem odredbe članka 52. stavka 2. ZZTN-a, AZTN je strankama uz Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju dostavio i poziv na glavnu raspravu kako bi strankama bilo omogućeno davanje obrane te u svrhu izvođenja dokaza s ciljem utvrđivanja postojanja

uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere te utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a.

### 12.1. Pisane obrane i očitovanja na Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju

AŠ Classic-R je 13. studenoga 2019. dostavila svoju pisanu obranu u kojoj je u cijelosti ostala pri ranijim navodima te je odbacila svaku mogućnost sudjelovanja u bilo kakvim dogovorima, a osobito udruživanju u kartel. Istaknula je kako bivši djelatnik M.G. nikada nije bio u ime te autoškole ovlašten bilo pismeno, bilo usmeno, razgovarati, dogovarati i slično, a AŠ Classic-R nije bila upoznata sa nikakvim sastancima i možebitnim razgovorima na temu problematike autoškola jer nitko iz te autoškole u zadnjih desetak godina nikada nije bio niti na kakvom sastanku s drugim autoškolama ako ih je uopće i bilo. Predstavnik AŠ Classic-R je naveo kako se je s većinom kolega iz drugih autoškola prvi put vidio, a s nekima i prvi put upoznao na usmenoj raspravi 28. svibnja 2019., iz čega se može zaključiti kako ova autoškola funkcionira zasebno i pomalo izolirano od drugih autoškola. Autoškole su imale minimalne cijene od cca 5800.00 kuna zadnjih desetak godina, definirane od strane resornog ministarstva koje kod tih cijena nije ostavilo nekakav velik prostor za zaradu vlasnicima autoškola, već da su to minimalni elementi za određivanje minimalnih cijena autoškola. S obzirom da su u tih desetak godina značajno poskupili gorivo, vozila, porezna davanja, zakupi prostora, režije kao npr. struja, plin, voda i slično, a plaće djelatnika su narasle minimalno za tridesetak posto onda je lako zaključiti da povećanje od cca 750,00 kuna odnosno 600,00 kuna bez PDV-a, predstavlja nedostatno i skromno povećanje u odnosu na narasle troškove poslovanja. Kada bi danas neka autoškola objavila cijenu od primjerice 6900,00 kuna (znači veću za naizgled neznatnih 250,00 kuna) ista bi u kratkom vremenu počela ubrzano gubiti na upisima i to je razlog zašto to nitko ne želi napraviti. Isto tako ako bi škola ili dvije oglasila cijenu 6400,00 kuna (znači 250.00 kuna manju), upis bi im brzo počeo značajno rasti na uštrb drugih škola koje bi zadržale ove veće postojeće cijene i pretpostavlja da im druge škole ne bi ostavile tu mogućnost već bi trenutno formirale svoje cijene da zadrže kakvu-takvu konkurentnost. U Splitu se u 10-ak minuta hoda pješice može doći više-manje do svih 15-ak škola i za tu razliku u novcu će velika većina kandidata potražiti školu s nižom cijenom (čak i ako je riječ o simboličnim 250,00 kuna).

AŠ Classic-R dalje je navela kako svi djelatnici ili vlasnici autoškola na dnevnoj bazi prate međusobno tko što radi, kakve ima cijene, kakve radi objave na facebooku ili instagramu i svi nastoje pratiti ukorak jedni druge. To što je bivši djelatnik AŠ Classic-R M.G. došao do cjenika iste autoškole nije ništa neobično. Očito je pitao kolegu voditelja da mu pošalje cjenik, vjerojatno mu je i rekao za što mu treba, te pretpostavlja ako je to napravljeno u kontekstu kako to AZTN navodi, jedini mogući razlog bi mogao biti da ovlaštene predstavnike AŠ Classic-R nije niti pitao, jer od istih takav dokument ne bi dobio, a budući da je ionako cjenik isti čas bio objavljen i na web stranici kao i na facebooku i instagramu. S obzirom da predstavnika AŠ Classic-R većina kolega nije niti poznavala, siguran je kako su procijenili da niti nemaju osnovu, a niti mogućnost da bi ga tako nešto pitali.

U trenutku sastavljanja ove pisane obrane, AŠ Classic-R ima svega dva instruktora i radi u iznimno teškim poslovnim i financijskim okolnostima i bilo kakva kazna bi predstavljala ogroman, a možda i završan udar na ovu autoškolu.

Podneskom od 18. studenoga 2019. AŠ Telefax je dostavila u spis račun dobiti i gubitka za 2018. godinu, te je predložila na glavnoj raspravi saslušati direktora AŠ Telefax Ž.J. i dopunski saslušati J.K. (AŠ Golf), obojicu na okolnost vremena/trajanja prisustva Ž.J. večeri dana 15. prosinca 2017.

Podneskom od 22. studenoga 2019. AŠ Instruktor se očitovala na Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju navodeći kako je utvrđeno stanje netočno i neosnovano s obzirom da do

sklapanja zabranjenog sporazuma nije došlo te je ustrajala u svim navodima istaknutim tijekom dosadašnjeg postupka. Navela je kako je AŠ Instruktor cjenik za B kategoriju od 1. siječnja 2018. uskladila s realnim, dokazivim i stvarnim potrebama i troškovima. AŠ Instruktor smatra kako su se u konkretnom slučaju ostvarili uvjeti temeljem kojih je u postupku izricanja upravno-kaznene mjere opravdano primijeniti odredbe članka 64. stavka 7. i 8. ZZTN-a. Također je navela kako poduzetnici obuhvaćeni predmetnim postupkom obučavaju kandidate i za upravljanje motornim vozilima drugih kategorija, osim B kategorije na koju se odnosi predmetni postupak, te kako cijene i prihodi od obuke po tim kategorijama nisu sporni. Među njima je činjenica kako je učinak navodne povrede odnosno zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, na tržište u cijelosti izostao, odnosno posljedice takve povrede za druge poduzetnike na tržištu i za potrošače nisu nastupile, a iz razloga što su cijene obuke kandidata za B kategoriju na području cijele Republike Hrvatske bile kao i sporne s obzirom da odražavaju realnu cijenu kao rezultat stvarnih potreba i troškova, odnosno zbog činjenice postojanja navodne povrede na tržištu nisu nastupile okolnosti koje odstupaju od normalnih tržišnih uvjeta. AŠ Instruktor je navela kako povreda pravila tržišnog natjecanja eventualno može biti posljedica nesvjesnog nehaja na strani AŠ Instruktor, a niti u kojem slučaju posljedica namjernog postupanja. AŠ Instruktor je naglasila kako je cijene svojih usluga uvijek određivala posve samostalno, sukladno zahtjevima tržišta, te u okviru postojećih tržišnih uvjeta. Na strani AŠ Instruktor nije postojala namjera za postupanjem na način koji bi bio protivan pravilima tržišnog natjecanja, te se postojanje, od strane AZTN-a, utvrđene povrede može podvesti jedino pod nehaj, a što sukladno odredbi članka 64. stavka 4. točke 2. ZZTN-a, također predstavlja olakotnu okolnost pri izricanju upravno-kaznene mjere. Od olakotnih okolnosti koje se tiču same povrede AŠ Instruktor je dodatno ukazala na činjenicu da je tijekom cjelog postupka otvoreno i potpuno surađivala s Agencijom, kao i na činjenicu da protiv AŠ Instruktor, osim predmetnog postupka, do danas od strane Agencije nije pokrenut niti je vođen bilo kakav postupak zbog povrede ZZTN-a, niti je AŠ Instruktor izrečena neka upravno-kaznena mjera. Kao naročitu olakotnu okolnost AŠ Instruktor je istaknula nepostojanje otegotnih okolnosti iz članka 64. stavka 5. točke 1. do točke 3. ZZTN-a. Također je navela kako se nalazi u nezavidnoj financijskoj situaciji zbog koje bi izricanje upravno-kaznene mjere sukladno članku 61. ZZTN-a nepovratno ugrozilo njezinu ekonomsku održivost i dovelo do mogućeg prestanka obavljanja djelatnosti čime bi i zaposlenici i njihove obitelji ostale bez mjesečnih primanja. Izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu propisanom člankom 61. ZZTN-a bilo bi u očitom nerazmjeru sa težinom i značenjem konkretne povrede koja se AŠ Instruktor stavlja na teret, a posebice u nerazmjeru s posljedicama koje je za druge poduzetnike na tržištu i potrošače proizvela navodna povreda, te bi izricanje takve mjere istovremeno imalo i izravan nepovoljan utjecaj na radnike zaposlene u toj autoškoli. Slijedom navedenog, AŠ Instruktor je predložila AZTN-u da ukoliko dođe do izricanja upravno-kaznene mjere, tom poduzetniku izrekne simboličnu upravno-kaznenu mjeru čime bi ujedno u smislu članka 6. u vezi s odredbom članka 32. Prekršajnog zakona, svrha kažnjavanja u cijelosti bila postignuta.

Dana 22. studenoga 2019. AZTN je zaprimio pojedinačna očitovanja AŠ Croatia Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Sprint i AŠ Hajduk. Navedene autoškole imaju istog opunomoćenika, te su dale ista očitovanja. Ostale su pri svojim dosadašnjim navodima, ističući kako su u istima detaljno obrazložili razloge povećanja cijena B kategorije od 1. siječnja 2018. i koje je prema navodima istih u cijelosti opravdano, te su još jednom odbacile zaključak AZTN-a o sudjelovanju u bilo kakvom kartelskom udruživanju te povredi ZZTN-a.

Navode kako je tvrdnja Vijeća u točki 12. Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju „...bile propisane samo minimalne cijene nastavnog sata u autoškoli, ukidanje istog može dovesti jedino do smanjenja cijena.“ apsolutno netočna i zadire u slobodu poduzetnika i govori o nemogućnosti AZTN-a da prepozna realne situacije stanja ekonomskih trendova, kako u Hrvatskoj tako i u Europskoj uniji. Pri tome postavljaju pitanje kako je moguće da utvrđena minimalna cijena iz srpnja 2009. godine bude konkurentna u 2018.? Tvrde kako je navod iz Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju, Odluka Vijeća „Petrošači plaćaju višu cijenu

proizvoda ili usluge za nižu kvalitetu tog proizvoda ili usluge.“ apsolutno netočan i proizvoljan – nije utemeljen na nikakvim pokazateljima. Navode kako je istina upravo suprotna, te zaključuju da kada se iščitava napisano proizlazi kako Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja ima pravo donositi odluku da cijene usluge autoškola ne mogu rasti. Istaknuli su primjedbu kako se AZTN uopće nije osvrnuo na postavljeno procesno pitanje - zahtjev za izuzećem nezakonito pribavljenih dokaza iz očitovanja poduzetnika od 12. ožujka 2019., niti je uzela u obzir recentnu praksu Europskog suda iz točke 4. istog očitovanja poduzetnika.

Navedene autoškole dalje su navele da kad bi se i prihvatio zaključak AZTN-a o postojanju kartelnog udruživanja i sklapanja zabranjenog sporazuma, postoji niz olakotnih okolnosti koje je potrebno uzeti u obzir. Jedna od njih je nesporno podizanje kvalitete pruženih usluga koje su rezultirale činjenicom da, čak i kada bi postojao zabranjeni sporazum, nema posljedica takvog sporazuma na tržištu kod korisnika usluga – polaznika B kategorija. I nakon povećanja cijena oni su nastavili koristiti usluge ovih autoškola te nastavili biti zadovoljni s tim uslugama – jer su za veću cijenu dobili i veću razinu usluge (kroz nova vozila, zadovoljnije/bolje plaćene/ instruktore i slično).

„Tajming“ o kojem AZTN priča je definitivno postojao, a on je bio obveza da od 1. siječnja 2018. izmijene postojeći cjenik i formiraju ga sukladno novom Pravilniku o osposobljavanju kandidata za vozače (Narodne novine, br. 132/2017) i Ispravku Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozače (Narodne novine, br. 6/2018), kao što je u očitovanju od 12. ožujka 2019. i obrazloženo. Zaključuju kako su povećanje cijena izazvano promjenama u zakonskoj regulativi na tržištu pozitivno prihvatili potrošači – kandidati za B kategoriju, pa je jasno kako AZTN ovu činjenicu pri vrednovanju kriterija za izricanje kazne ne može zanemariti. Smatra kako bi odmjerena visina upravno-kaznene mjere trebala biti minimalna.

AŠ Sprint je dodala kako je cijenu obuke za B kategoriju donijela isključivo samostalno i na temelju vlastitog izračuna, te je postavila pitanje koja bi bila svrsishodnost kažnjavanja te autoškole s obzirom da je riječ o maloj, gotovo obiteljskoj autoškoli, te kao takva sigurno nije niti je mogla negativno utjecati ili narušiti tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu.

AŠ Hajduk se uz ranije navode o podizanju kvalitete usluge pohvalio komentarima polaznika na društvenim mrežama s najvišom ocjenom, te da je postigao europski standard kvalitete poslovanja što potvrđuju i certifikati tvrtki Boisnode i CompanyWall, dani temeljem postignutih rezultata u 2018. godini, kao i zahvala tvrtke Bisnode kako svojim načinom poslovanja i primjerom ova autoškola oplemenjuje hrvatsko poslovno okruženje. AŠ Hajduk je mišljenja da bi trebalo promatrati i ponašanje tog poduzetnika nakon promatranog razdoblja odnosno u 2019. godini, gdje ovaj Poduzetnik mijenjao tri puta cijenu B kategorije, radi održavanja marketinških akcija i to 29. srpnja 2019. (B kategorija 30+35 sati, 6.250,00 kuna), 3. rujna 2019. (isto, 6.250,00 kuna) i 12. studenoga 2019. (isto 5.990,00 kuna) čije cjenike je dostavio u privitku.

Dana 25. studenoga 2019. AZTN je zaprimila podnesak AŠ Bul u kojem se očituje na Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju te tvrdi kako je iz iste razvidno da AŠ Bul nije sudionik predmetnog dogovora (ne ulazeći u njegov sadržaj i ako uopće isti postoji) jer nenajavljenom pretragom kod određenih autoškola je utvrđeno da bilo koja ovlaštena osoba od strane AŠ Bul nije sudionik nikakvih razgovora niti dogovora. Posebice kad se uzme u obzir navod pod točkom 8.2. – podaci prikupljeni s mobilnog telefona D.O., jasno je naznačeno da osoba B.V. nije se nalazio u WhatsApp imeniku D.O. nego je ime navedeno u aplikaciji uz telefonski broj. Nije poznato iz kojeg razloga je naveden B.V. kad isti nije ovlaštena osoba AŠ Bul niti je ikada bio. Ustrajala je u svim ranije iznijetim navodima te predložila obustaviti postupak protiv AŠ Bul.

## 12.2. Glavna rasprava

Kako bi se strankama dala mogućnost za davanje obrane te u svrhu izvođenja dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno kaznene mjere i utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a, AZTN je 26. studenoga 2019. i 11. prosinca 2019. godine održao glavnu raspravu na kojoj su prisustvovali predstavnici stranaka.

Na glavnu raspravu održanu 26. studenoga 2019. pristupili su predstavnici AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia-Start, AŠ Instruktor, AŠ Kružni tok, AŠ Telefax, AŠ Sušić, AŠ Classic-R, AŠ Semafor, te opunomoćenik AŠ Bul.

Na nastavak glavne rasprave održane 11. prosinca 2019. pristupili su predstavnici AŠ Sprint i AŠ Telefax.

Uredno pozvana AŠ Dalmacija nije pristupila glavnoj raspravi održanoj 26. studenoga 2019., niti nastavke iste 11. prosinca 2019., dok je AŠ Bul podneskom zaprimljenim 10. prosinca 2019. ispričala svoj nedolazak na nastavak glavne rasprave i dostavila svoje očitovanje.

Sve stranke koje su pristupile glavnoj raspravi su u cijelosti odbacile tvrdnje o sudjelovanju u zabranjenom sporazumu, te kako stoga ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere. Međutim ukoliko do istoga ipak dođe, svi su predložili da se istima uzmu u obzir sve olakotne okolnosti iz članka 64. ZZTN-a.

AŠ Bruno se očitovao kako unatoč utvrđenjima AZTN nije sudjelovao u zabranjenom sporazumu, niti mu je to bila namjera, te kako zbog toga ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere. Međutim, ukoliko do istoga dođe, napomenuo je kako je podružnica Supetar odvojena od sjedišta u Splitu i kako istu zastupa drugi zastupnik, te stoga smatra da prihodi iste ne bi smjeli biti uključeni u predmetni postupak. Također je naveo kako nema smisla udruživanje autoškola koje vrše samo tu djelatnost s drugim poduzetnicima među kojima neki obavljaju i po deset djelatnosti.

AŠ Golf je napomenuo kako cijeli sustav utječe na poslovanje autoškola te zbog čega iste imaju slične troškove i slične cijene, te stoga nema uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere.

AŠ Hajduk je ostao kod svih svojih navoda iznijetih tijekom predmetnog postupka istaknuvši kako je promjena cijene do koje je došlo početkom 2018. godine u cijelosti opravdana kao i da u predmetnoj stvari nema uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere.

AŠ Princ je naveo kako odustaje od djelatnosti autoškola te će navedeni podaci biti evidentirani u sudskom registru kad procedura bude ispunjena, odnosno kad zaprime rješenje MUP-a i HAK-a o zatvaranju te djelatnosti. Očitovao se kako nije sudjelovao u nikakvom zabranjenom sporazumu te se ne osjeća krivim za podizanje cijena B kategorije o kojem je u predmetnoj stvari riječ, a budući je isto bilo neophodno za opstanak poslovanja autoškole. Ukoliko ipak dođe do izricanja upravno-kaznene mjere u predmetnom postupku, predložio je da se činjenica da prestaje obavljati djelatnost autoškola uzme u obzir kao okolnost za dodatno smanjenje iz članka 64. stavka 7. ZZTN-a.

AŠ Croatia Start je navela kako je povećanje cijena te autoškole bilo u svakom slučaju opravdano, cilj je bio osnovati još jednu autoškolu, društvo krajem 2017., a počelo je s radom početkom 2019.

AŠ Instruktor je navela ne osjeća se krivom za ono što se istoj stavlja na teret u Obavijesti o utvrđenim činjenicama u postupku. Navela je kako je povećanje cijena za koje se AŠ

Instruktor odlučila početkom 2018. opravdano, a što potvrđuje i sva do sad dostavljena dokumentacija i očitovanja u spisu. Smatra da bi AZTN prilikom odlučivanja o predmetnoj stvari trebao imati razumijevanja prema poduzetnicima koji se bave djelatnošću autoškola te uzeti u obzir i zakonske promjene do kojih je došlo krajem 2017., odnosno početkom 2018. vezano uz navedenu djelatnost, kao i činjenicu da mnoge autoškole unatoč navedenom povećanju cijena posluju na rubu likvidnosti.

AŠ Kružni tok smatra neosnovanim zaključke AZTN kako je riječ o nekakvom dogovoru o cijenama, a ne o povećanju cijena koje je nužno za poslovanje te autoškole. Navela je kako će u spis dostaviti platne liste svih zaposlenika iz čega je razvidno kako posluje AŠ Kružni tok i koji su joj prioriteti. U 2019. osnovala je poslovnicu u Kaštelima, te planira osnovati još tri poslovnice u Splitu, a navedeno može zahvaliti zadovoljnim kandidatima i djelatnicima te autoškole.

Predstavnik AŠ Telefax je predao u spis poziv na sastanak udruge Auto škole Dalmacije koji se održao 20. studenoga 2019. s dnevnim redom inicijativa za promjene pri provedbi ispita upravljanje vozilom, prisustvo instruktora u vozilu prilikom provedbe ispita. Naveo je kako na navedeni sastanak nije otišao iako je riječ o temi koja se tiče struke, a kako se ne bi izložio stresu, kao i da se navedeno ne bi tumačilo kao sudjelovanje u protukonkurentskim dogovorima. Takvi sastanci su uobičajeni, održavaju se nekoliko puta godišnje i uvijek se tiču pitanja vezanih uz struku. Naveo je kako autoškole o tehničkim pitanjima i pitanjima struke moraju raspravljati među sobom, a budući da je HAK zaštićen od strane države, dok zakonodavac nema razumijevanja za probleme ove djelatnosti.

Vezano uz večeru na kojoj su bili neki od predstavnika i djelatnika autoškola protiv kojih se vodi predmetni postupak, a koja se održala 15. prosinca 2017., Ž.J. je naveo kako je isti bio na navedenoj večeri koja se tradicionalno održava u predbožićno vrijeme te je istu kao najstariji zajedno sa Z.D. napustio oko 23 sata. Njih dvojica su najstariji u tom društvu i oni su izdvojeno od ostalih sjedili i razgovarali. Napomenuo je kako je bilo riječi o blagdanskim temama, bilo je veselje i glasna glazba, te dok je on bio prisutan nitko nije govorio ni o poslu niti o cijenama. Također je naveo kako na večeri nije bio prisutan njegov sin I.J.

Naglasio je kako se ni prije ni tijekom večere 15. prosinca 2017., a ni kasnije nikome nije obvezao na određeno ponašanje vezano uz poslovanje svoje autoškole ili određivanje cijena. Dodao je kako se zastupnici – djelatnici autoškola sa splitskog područja tradicionalno družu već desetak godina i to ne nužno uvijek vezano uz poslovanje, već ponekad je riječ samo o veselju i hrani i piću.

Na upit opunomoćenice AŠ Telefax, J.K. (predstavniku AŠ Golf) o ponašanju Ž.J. na večeri 15. prosinca 2017., J.K. je odgovorio kako je točno da su Ž.J. i Z.D. koji je već tada bio u mirovini, sjedili zajedno, nisu bili za piće i rano su otišli.

Predstavnik AŠ Telefax dalje je napomenuo kako su na službenim stranicama AŠ Telefax i na facebook stranici te autoškole objavljeni službeni brojevi AŠ Telefax i niti jedan od njih nije broj s kojim je I.J. sudjelovao u WhatsApp grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2. Također je napomenuo kako u prostorijama AŠ Telefax tijekom nenajavljene pretrage nisu pronađeni dokazi o postojanju zabranjenog sporazuma.

AŠ Telefax je navela kako se svi do sad iznijeti navodi te autoškole tijekom postupka imaju smatrati pisanom obranom, te kako ista nije sudjelovala u nikakvom zabranjenom sporazumu, međutim ukoliko dođe do izricanja upravno-kaznene mjere predlaže usvajanje svih olakotnih okolnosti iz članka 64. ZZTN-a, te dodatno smanjenje iznosa upravno-kaznene mjere iz članka 64. stavka 7. ZZTN-a, a za što se obvezala dostaviti dokumentaciju.

Opunomoćenik AŠ Bul je naveo kako će zakonska zastupnica te autoškole M.K. naknadno dostaviti pisanu obranu, te je predložio njezino saslušanje kao i saslušanje člana društva B.V.

Predstavnik AŠ Sušić naglasio je kako isti u sporno vrijeme nije bio zastupnik AŠ Sušić, međutim zna da kada se predstavnici autoškola sastaju to je isključivo kao bi se raspravljalo o problemima struke s kojima se susreću u svom poslovanju, a osobito u odnosu na inicijative i poteze HAK-a kao krovne nadzorne organizacije, koja nema razumijevanja za probleme s kojima se susreću u svom poslovanju. Naveo je kako se sastanci uglavnom održavaju između lokalnih autoškola, međutim HAK organizira seminare za sve autoškole koje posluju u Republici Hrvatskoj. Dodao je kako se vezano za probleme struke i instruktori iz cijele Republike Hrvatske međusobno čuju, odnosno rasprave o problemima djelatnosti autoškola ne odvijaju se samo među vlasnicima autoškola.

AŠ Classic-R smatra apsurdnim da se ta autoškola uključuje u bilo kakve tvrdnje o sudjelovanju u nekom sporazumu o cijenama samo zato što je bivši zaposlenik iste iz razloga nepoznatih predstavniku AŠ Classic-R sudjelovao u WhatsApp prepisci s drugim autoškolama. Napomenuo je kako je službeni cjenik autoškole Classic-R bio objavljen na web stranicama autoškole kao i na društvenim mrežama, te je svatko mogao fotografirati isti i dostaviti u grupu. Naveo je kako zahvaljujući povećanju cijena s početka 2018. nije ostvarena nikakva korist, već samo prihod nužan za pokrivanje troškova poslovanja. Naveo je kako je vezano uz navedenu komunikaciju među autoškolama sigurno bilo nekakvih propusta i nespretnosti, međutim siguran je kako nije bilo nikakve namjere za sklapanjem zabranjenog sporazuma ili stjecanjem bilo kakve protupravne koristi. Slijedom navedenog smatra kako u predmetnoj stvari uopće ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere, međutim, ukoliko do istoga dođe, predložio je izricanje simbolične upravno-kaznene mjere iz članka 64. stavka 8. ZZTN-a.

Predstavnik AŠ Semafor je naveo kako ne zna tko je i s kojom namjerom osnovao grupu J.O.K.S., on je samo u jednom trenutku dobio poruku pa je na istu morao i odgovoriti. Nikada nije imao namjeru dogovarati se o povećanju cijena. Djelatnost autoškola smatra djelatnošću od općeg interesa, te se uvijek zalagao za sigurnost u prometu i obuku sudionika u istom, a sve kako je navedeno u svim ranijim očitovanjima. Naveo je kako su autoškole odgojno-obrazovne institucije kojima je prvi cilj osigurati sigurnost u prometu, stoga smatra sramotnim optužbe da je sudjelovao u kartelu. Naglasio je kako nikad nije postojala intencija za dogovorom o cijenama već kad su se sastajale autoškole su raspravljale o problemima struke, a jedan od istih su i plaće djelatnika. Iste su bile tema sastanka u Sinju u hotelu Alkar krajem 2017. Predložio je izricanje simbolične upravo-kaznene mjere toj autoškoli.

Vezano uz navode Ž.P. o tome da mu nije jasno tko je i s kojom namjerom osnovao grupu J.O.K.S., Lj.K. (AŠ Croatia Start) koji je istu kreirao 15. prosinca 2017. u 23:53 je naveo kako je isti navedenu grupu kreirao isključivo s ciljem razmjene fotografija s večere od tog istog dana.

Na nastavku glavne rasprave održanom 11. prosinca 2019., predstavnik AŠ Sprint je odbacio tvrdnje AZTN-a kako je riječ o zabranjenom sporazumu u smislu članka 8. ZZTN-a. Vezano uz navode AZTN-a iz Obavijesti o utvrđenim činjenicama u postupku kako su autoškole i prije 1. siječnja 2018. mogle povisivati cijene, naveo je kako je na mjesto direktora AŠ Sprint došao u veljači 2017. te se tada prvi puta upoznao s navedenom djelatnošću, stoga ne zna zašto AŠ Sprint prije tog datuma nije povisivala cijene. Nakon što je postao direktor iste, proveo je temeljnu analizu poslovanja te je utvrdio kako je s tadašnjim cijenama nemoguće poslovati, a budući da su se očekivale promjene ZSPC-a smatrao je i poslovno praktičnim pričekati stupanje na snagu novog zakona i pravilnika koji se slijedom tih promjena donose, te potom donijeti nove cijene obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima. Novi cjenik je stupio na snagu prvim radnim danom 2018. godine.

Vežano uz navode AZTN-a kako je postupanjem autoškola stvoren privid tržišnog natjecanja, predstavnik AŠ Sprint se očitovao kako su na svakom lokalnom tržištu cijene približno iste, a budući da samo tržište i troškovi formiraju cijene. Naglasio je kako na poslovanje autoškola utječe regulatorni, tehnički i financijski okvir. Stoga radi uspješnog poslovanja, odnosno opstanka na tržištu nije moguće niti sa cijenama istupati iz zadanog okvira. Pojasnio je kako stoga nisu moguće veće razlike u cijenama autoškola na određenom tržištu. Također je naveo kako je broj korisnika usluga autoškola ograničen, odnosno svodi se na mlade ljude od 17 ili 18 godina na određenom području.

Vežano uz sudjelovanje u WhatsApp grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2, naveo je kako ne zna tko je kreirao navedene grupe, u iste je pozvan te je ostao kao što je prijavljen i u druge WhatsApp grupe u koje ga je administrator grupe stavio, a da uopće nije imao namjeru u istima sudjelovati. Naglasio je kako u predmetnim WhatsApp grupama nije niti aktivno sudjelovao, a zbog inercije nije odmah izašao. Također nije u navedene grupe slao cjenik AŠ Sprint, Međutim, naveo je, kako su cjenici autoškola javni, iste su ih dužne objaviti prvenstveno na HAK-ovom Portalu autoškola, kao i na svojim web stranicama ukoliko ih imaju. Vežano uz sastanke o kojima se pisalo u WhatsApp prepisci, naveo je kako je riječ o sastancima tehničke prirode vežano uz primjenu propisa na djelatnost autoškola.

Smatra kako u predmetnoj stvari ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere AŠ Sprint, međutim ukoliko do istoga dođe, smatra kako su ispunjeni svi uvjeti za olakotne okolnosti iz članka 64. ZZTN-a odnosno kako postoje uvjeti za dodatno smanjenje iznosa upravno-kaznene mjere iz članka 64. stavka 7. ZZTN-a, a dokaz navedenom je Račun dobiti i gubitka za 2018. godinu koji je prethodno dostavljen u spis.

Navodi kako AŠ Sprint spada u malu, gotovo obiteljsku autoškolu te kao takva sigurno ne može negativno utjecati ili narušiti tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu. Također smatra da je AŠ Sprint opravdanim povećanjem cijene unaprijedila njen rad te time pružila razmjernu korist njihovim korisnicima.

Predstavnik AŠ Telefax, Ž.J. dopunio je svoj iskaz predajući u spis svoju izjavu s ovjerenim potpisom od strane javnog bilježnika, kojom „energično i pod punom materijalnom, moralnom i krivičnom odgovornošću“ dopunjuje svoje tvrdnje iznesene tijekom cijelog predmetnog postupka. U izjavi u bitnome je ponovio svoje navode o sudjelovanju na večeri 15. prosinca 2017., ne sudjelovanju u bilo kakvom dogovoru o cijenama, kako u nenajavljenoj pretrazi 8. veljače 2018. u prostorijama AŠ Telefax nisu nađeni bilo kakvi diskreditirajući materijali koji bi ga mogli teretiti, o neprofesionalnom postupanju novinarkе Nove TV koja je intervjuirala Z.Ć. na poligonu, o službenim brojevima AŠ Telefax, pitanje zašto AŠ Telefax nije oslobođena kao i AŠ Super-Start kad protiv iste nisu pronađeni dokazi, te vežano uz sudjelovanje njegovog sina i zaposlenika AŠ Telefax I.J. u grupi J.O.K.S. naveo je kako se isti samo jednom javio u grupu i to s ciljem da smiri tenzije, a budući da se stvarala negativna klima u vezi instruktora Z.Ć. gdje je bilo i prijetnji fizičkim napadima i razbijanjem vozila.

Vežano uz sudjelovanje njegovog sina I.J. u WhatsApp prepisci, naglasio je da je samo jednom na zamolbu Ž.J., isti dao izjavu, a isključivo zbog fizičkih prijetnji Z.Ć. koje je isti primio na poligonu zbog izjave koje je dao. Tom prilikom je I.J. izjavio „ovo je opomena svima nama, a pogotovo nama u Telefax da instruktorima isto naglasimo da izbjegavaju novinare“. Dakle, cilj navedene izjave u grupi je bio isključivo smirivanje situacije zbog prijetnji koje je primio Z.Ć. nakon izjave u Dnevniku Nove TV.

Naveo je kako 43 godine posluje na tržištu autoškola te kako su oduvijek cijene na nekom mjerodavnom tržištu bile izrazito slične, odnosno tijekom njegovog poslovanja u djelatnosti autoškola, cijene autoškola na određenom lokalnom tržištu nikada nisu bitno odstupale jedne

od drugih. Također je predao u spis dokumentaciju o očekivanim troškovima u 2020. godini, a u svrhu ispunjavanja uvjeta iz članka 64. stavka 7. ZZTN-a.

### 12.3. Očitovanja stranaka zaprimljena tijekom i nakon zaključenja glavne rasprave

Dana 28. studenoga 2019. AŠ Princ je dostavila u spis rješenje MUP-a o zatvaranju djelatnosti autoškole. Rješenje MUP-a, Ravnateljstva policije KLASA: UP/I-211-03/19-02/546, URBROJ: 511-01-53-19-2, od 11. studenoga 2019. kojim se iz registra autoškola tvrtka Auto škola Princ d.o.o. iz Splita, Vukovarska 148, upisana u registar autoškola Ministarstva unutarnjih poslova.

Podneskom od 10. prosinca 2019. AŠ Kružni tok je dostavila u spis podnesak kojim je dostavila platne liste svih zaposlenika iz 2018., kada je imala 23 zaposlena, i 2019. godine, u kojoj ima 31 zaposlenog. Smatra kako njegovo pozitivno poslovanje i velik broj kandidata neće biti ni veća kazna jer oni nisu zbog povećanja cijena već truda AŠ Kružni tok te zadovoljnih djelatnika. Navodi kako nije kriv i da će kazna biti simbolična jer bi zbilja uzdrmla temelje ove firme.

Dana 10. prosinca 2019. zaprimljen je podnesak AŠ Bul napisan od strane B.V. i supotpisan od zakonske zastupnice M.K., kojim je isti naveo kako je spriječen prisustvovati glavnoj raspravi zakazanoj za 11. prosinca 2019. zbog zdravstvenih problema. Naveo je kako je u grupu J.O.K.S. dodan bez svog dopuštenja. Vidjevši da kolege iz drugih autoškola u istoj prisustvuju, nije tome predavao veliku važnost. Kako je već poznato AŠ Bul imala je tada 5 vlasnika što automatski govori da pojedinac ne može odlučivati sam. Što se samih razgovora u WhatsApp grupi tiče, naveo je kako se ne sjeća detalja razgovora jer to uistinu smatra nevažnim i neozbiljnim. Podneskom od 19. prosinca 2019. AŠ Bul dopunila ranije dostavljene podatke tražene pozivom na glavnu raspravu.

Dana 11. prosinca 2019., nakon zaključenja glavne rasprave, zaprimljen je podnesak opunomoćenika Antonia Mamuše, AŠ Dalmacija, kojim je dostavio podatke zatražene pozivom na glavnu raspravu te je u naveo kako nije pristupio glavnoj raspravi zakazanoj za dan 11. prosinca 2019. zbog bolesti, o čemu će naknadno dostaviti liječničku dokumentaciju. Do dana otpreme predmetnog rješenja ista nije zaprimljena.

Istim podneskom AŠ Dalmacija je istaknula kako je utvrđeno činjenično stanje pogrešno i nepotpuno, te rezultat protupravnog postupanja AZTN-a. Smatra spornim da AZTN nije Visokom upravnom sudu podnio zahtjev već je zaključkom zatražio nalog za provođenje nenajavljene pretrage u prostorijama AŠ Hajduk, te što u rješenju Visokog upravnog suda kojim je naložena nenajavljena pretraga u AŠ Hajduk nisu navedena imena poduzetnika protiv kojih je AZTN pokrenuo predmetni postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja. Iz navedenog zaključuje kako je zahtjev uopćen i kao takav narušava pravnu sigurnost i ustavna prava. Smatra kako nalazi koji su pretragom utemeljenoj na navedenom nalogu pronađeni, nisu zakoniti jer se prije započinjanja pretrage nije navelo protiv kojih se poduzetnika vodi postupak. Konačni nalaz te na tome utvrđeno činjenično stanje temelji se na prepisci sa aplikacije društvene mreže WhatsApp i u toj aplikaciji formiranih grupa J.O.K.S. i J.O.K.S.2. Sukladno navodima AŠ Dalmacija, notorna je činjenica o mogućnosti manipuliranja s takvim aplikacijama te stoga ukazuje da takvi nalazi ne mogu biti dokaz u ovom postupku. Također je napomenula kako se takvim nalazima narušava pravo na dopisivanje, te kako je nenajavljena pretraga regulirana člankom 42. ZZTN-a, ali isti ne predstavlja pravni temelj za provedbu nenajavljene pretrage. Sukladno navedenom članku ovlaštene osobe mogu pregledati poslovne knjige i drugu dokumentaciju na koju se odnosi poslovanje poduzetnika, neovisno o mediju na kojem su te knjige ili dokumentacija pohranjeni, pa tako i na telefonskim uređajima. Stoga zaključuje kako ovlaštene osobe koje provode pretragu ne mogu pretraživati korespondenciju grupe J.O.K.S. na društvenoj mreži

jer to ne predstavlja poslovne knjige niti dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje. Ovlaštene osobe mogu obavljati i druge radnje potrebne za postizanje cilja pretrage, ali pri tome se ne smiju kršiti Ustavom zajamčena prava i za takve radnje je potrebno imati preciznije obrazložen nalog za nenajavljenu pretragu. Pretragom WhatsApp grupa J.O.K.S. i J.O.K.S.2. i pregledom korespondencije trećih osoba koje nisu bile obuhvaćene nalogom, niti su predmet poslovne dokumentacije, AZTN je, prema mišljenju AŠ Dalmacija, protupravno narušio ustavna prava pa su takvi dokazi nezakoniti i na istima se ne može temeljiti odluka.

### 13. Utvrđenja AZTN-a

#### 13.1. Zabranjeni sporazum

AZTN je temeljem provedenog postupka utvrdio kako su četrnaest (14) autoškola sa splitskog područja i to AŠ Bruno, AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia Start, AŠ Instruktor, AŠ Kružni tok, AŠ Sprint, AŠ Telefax, AŠ Bul, AŠ Sušić, AŠ Classic-R i AŠ Semafor sklopile zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a, na način da su dogovorile povećanje cijena usluga obuke kandidata autoškola za upravljanje motornim vozilima B kategorije koje je u primjeni počevši od 1. siječnja 2018.

Člankom 8. stavkom 1. točkom 1. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti.

Sporazumima u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a smatraju se osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Temeljem točke 20. Smjernica, kada se utvrdi da sporazum ima za cilj sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, nema potrebe uzimati u obzir i njegove konkretne učinke. To znači da su takvi sporazumi zabranjeni *per se* bez obzira jesu li nastupili njihovi stvarni učinci na tržišno natjecanje ili ne.

Sukladno točki 21. Smjernica, ograničenja tržišnog natjecanja prema cilju jesu ona ograničenja koja već po samoj svojoj prirodi imaju mogućnost ograničavanja tržišnog natjecanja, a sukladno točki 22. Smjernica, sadržaj konkretnog sporazuma i njegovi objektivni ciljevi relevantni su pri ocjeni ima li taj sporazum za cilj ograničiti tržišno natjecanje. Prema točki 23. Smjernica, u slučaju horizontalnog sporazuma, o kakvom je sporazumu u konkretnom slučaju riječ, ograničenja tržišnog natjecanja prema cilju uključuju dogovaranje cijena ili drugih trgovinskih uvjeta, ograničavanje proizvodnje i podjelu tržišta.

Sukladno odredbi članka 202. stavka 4. ZSPC-a, koja je bila na snazi do 31. prosinca 2017., osposobljavanje kandidata za vozače obavljalo se prema najmanjim jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata za nastavni predmet Prometni propisi i sigurnosna pravila (PPSP) i Upravljanje vozilom (UV), za pojedinu kategoriju vozila koje je propisivao ministar nadležan za unutarnje poslove.

Člankom 7. Pravilnika o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli („Narodne novine“, br. 141/11, dalje: Pravilnik 2011.) bilo je propisano kako su autoškole dužne utvrditi minimalnu cijenu nastavnog sata na način da izračun cijene nastavnog sata za pojedinu kategoriju vozila ne smije biti manji od propisanih jedinstvenih minimalnih izračunskih elemenata nastavnog sata za pojedini nastavni predmet propisanih istim Pravilnikom, kao i da autoškola navedenu cijenu ne smije na bilo koji način umanjivati. Dakle, sukladno odredbama navedenog Pravilnika 2011., za vrijeme važenja istog, nije bilo nikakve zapreke za donošenje viših cijena nastavnog sata autoškola od onih propisanih Pravilnikom 2011.

Navedeni Pravilnik je prestao važiti izmjenama i dopunama ZSPC-a koje su stupile na snagu 1. siječnja 2018.

Člankom 15. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, („Narodne novine“, br. 108/17, dalje: Zakon o izmjenama i dopunama ZSPC), izmijenjen je članak 202. ZSPC-a. Odredbe članka 15. Zakona o izmjenama i dopunama ZSPC-a stupile su na snagu 1. siječnja 2018.

Sukladno odredbi članka 202. stavka 6. Zakona o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine“, br.: 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 19/14, 64/15 i 108/17, dalje: važeći ZSPC), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2018., autoškola samostalno izrađuje cjenik za uslugu osposobljavanja kandidata za vozača iz nastavnih predmeta PPSP i UV u autoškoli za pojedinu kategoriju vozila. Cijena osposobljavanja kandidata za vozače je sastavni dio ugovora koji sklapaju kandidat za vozača i autoškola.

Dokumentacija, podaci i očitovanja prikupljeni u predmetnom postupku potvrđuju kako navedenih četrnaest (14) autoškola koje pružaju usluge osposobljavanja kandidata za vozače na splitskom području, nisu sukladno odredbi članka 202. stavka 6. važećeg ZSPC-a, od 1. siječnja 2018., počele samostalno određivati cijene usluga, već su sklopile sporazum o povećanju cijena svojih usluga koji predstavlja zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a.

Uvidom u izjave u medijima pojedinih predstavnika i zaposlenika autoškola, u dokumentaciju i podatke prikupljene u predmetnom postupku, a osobito u prepisku u WhatsApp aplikaciji preslikanu s mobitela D.O., direktora AŠ Hajduk, te u iskaze i očitovanja koje su navedene autoškole dale tijekom predmetnog postupka, AZTN je utvrdio kako su četrnaest (14) autoškola sa splitskog područja dogovorile povećanje cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije koje će primjenjivati od 1. siječnja 2018., te kao dokaz pridržavanja predmetnog dogovora razmjenjivale podatke o cijenama.

U konkretnom slučaju AZTN je nedvojbeno utvrdio postojanje sveukupnog plana o zajedničkom povećanju cijena koje će navedene autoškole primjenjivati počevši od 1. siječnja 2018., a što su iste i učinile. Ovaj plan je najbolje vidljiv iz WhatsApp prepiske između četrnaest (14) autoškola iz koje je razvidno ne samo kako su sastanci na kojima su stranke raspravljale o zajedničkom povećanju cijena prethodile navedenoj prepisci, već su i dogovarani i održavani novi sastanci. Također je razvidno kako su se navedene autoškole međusobno podržavale i ohrabrivale u ustrajanju na primjeni novih cjenika, te u nepopuštanju pritiscima kandidata i medija za sniženjem cijena.

Na usmenoj raspravi održanoj 28. svibnja 2019., dio predstavnika autoškola, i to J.K. (AŠ Golf), Lj.K. (AŠ Croatia Start), T.S. (AŠ Sprint), I.K. (AŠ Kružni tok), I.M. (AŠ Semafor), R.D. (AŠ Instruktor), A.M. (AŠ Dalmacija) i M.P. (AŠ Bruno), su izjavili kako su 15. prosinca 2017. bili na večeri, na kojoj je i formirana WhatsApp grupa J.O.K.S. B.V. (AŠ Bul) je svoje sudjelovanje na navedenoj večeri potvrdio u podnesku od 13. lipnja 2019.

J.K. (AŠ Golf) je u svojem iskazu na usmenoj raspravi naveo kako je spomenutoj večeri nazočio i Ž.J. (AŠ Telefax), a što je u suprotnosti s navodima AŠ Telefax u očitovanjima prije i na usmenoj raspravi 28. svibnja 2019. u kojima je navela kako isti zbog bolesti u navedenom razdoblju nije bio u mogućnosti sudjelovati nikakvim sastancima. Međutim, na glavnoj raspravi 26. studenoga 2019. i 11. prosinca 2019., Ž.J. (AŠ Telefax) je potvrdio kako je bio na navedenoj večeri, ali je otišao prije kreiranja grupe J.O.K.S., te kako je I.J. (AŠ Telefax), jedinu poruku koju je unio u grupu J.O.K.S., napisao po uputi Ž.J. Zakonski zastupnik AŠ Croatia-Start Lj.K. je naveo kako je on kreirao grupu J.O.K.S., a što je i razvidno iz podataka prikupljenih s mobilnog telefona D.O.

Navode predstavnika autoškola kako je riječ o neozbiljnoj prepisci koja je rezultat pijanstva, te kako nikako nije riječ o sporazumu o cijenama AZTN smatra neosnovanom. Prvenstveno zbog sadržaja prepiske koji se tiče cijena autoškola, dostave cjenika u grupu i razgovora o mjerama opreza kako ista ne bi bila otkrivena, a osobito uzimajući u obzir što je prepiska autoškola u grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2 trajala od kreiranja grupe J.O.K.S. 15. prosinca 2017. do 8. veljače 2018., dakle nešto manje od dva mjeseca.

Činjenica da naziv grupe predstavlja skraćenicu vulgarnog izraza, te da je osim razgovora o cijenama u grupi bilo i neozbiljnih komentara i fotografija, ne utječe na ozbiljnost povrede koja se sastoji u dogovoru o povećanju cijena i izvršenju istog, razmjeni podataka o cijenama, odnosno dokaza o tome kako su postupili po dogovoru i uistinu podigli cijene (dostava fotografija konačnih cjenika unesenih u HAK-ov Portal autoškola u WhatsApp grupu) i ustrajnosti sudionika u dogovorenom povišenju cijena koja je razvidna iz predmetne prepiske.

AŠ Croatia-Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk, u podnescima od 18. ožujka 2018., a potom i na usmenoj raspravi, navele su kako je cilj kreiranja grupa J.O.K.S. i J.O.K.S.2 bila metodologija izračuna cijena. Iste su navele kako su grupe J.O.K.S. i J.O.K.S. 2 stvorene kako bi se spomenute autoškole "informirale o načinu i metodologiji formiranja cijena B kategorije, a u svrhu izrade novog obligatornog cjenika", te dalje kako su sastanci održavani s ciljem informiranja o metodologiji izračuna, a ne o konačnoj cijeni.

Sukladno očitovanjima AŠ Croatia-Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk od 18. ožujka 2019. autoškole su održale niz sastanaka i u konačnici formirale grupe J.O.K.S. i J.O.K.S.2 s ciljem da se u njima objave cijene do kojih su došle pojedine autoškole, a nakon što su primijenile metodologiju izračuna koju su ranije usuglasile. Iz navedenih očitovanja razvidno je kako je dogovor o zajedničkom povećanju cijena B kategorije sklopljen prije kreiranja grupe J.O.K.S., te kako je svrha istih bila svojevrsna kontrola i podrška u provedbi istog. Navedena očitovanja također potvrđuju ozbiljnost sadržaja grupe J.O.K.S. i J.O.K.S.2 koji se odnosi na nove cjenike, a što je u suprotnosti s navodima pojedinih autoškola kako je riječ o prepisci isključivo neozbiljnog sadržaja.

U prilog ozbiljnosti sadržaja navedene prepiske koji se odnosi na cijene autoškola, govore i navodi AŠ Instruktor iz očitovanja od 18. ožujka 2018., kako je navedena WhatsApp prepiska vezana uz cjenike imala isključivo informativni karakter s obzirom da je svaka autoškola radila svoju kalkulaciju stvarnih troškova i potreba te je rezultate svoje kalkulacije objavljivala.

Jedno od obilježja kartela je i kontrola sudionika zabranjenog sporazuma u tome pridržavaju li se svi sudionici dogovorenog. U konkretnom slučaju to je najbolje vidljivo na inzistiranju pojedinih sudionika da svi pošalju u WhatsApp grupu svoje nove službene cjenike koje su dostavili HAK-u.

Novi Pravilnik o osposobljavanju kandidata za vozače ("Narodne novine", br. 132/17 i 6/18) uređuje obvezan broj sati obuke za pojedini nastavni predmet po kategoriji obuke, ne cijenu. Cijenu je dužna svaka autoškola samostalno odrediti.

Uzimajući u obzir međusobno ohrabivanje i upozoravanje kako moraju odoljeti pritiscima kandidata i medija te ustrajati u povišenim cijenama, te činjenicu da su autoškole u grupe J.O.K.S. i J.O.K.S.2 slale gotove cjenike s konačnim cijenama, koje su već unijele u HAK-ov Portal autoškola, jasno je kako je u predmetnoj stvari riječ o dostavi dokaza da se pridržavaju prethodnog dogovora o povećanju cijena, a ne o metodologiji izračuna koji će tek primijeniti.

Nadalje, iz prikupljenih podataka nedvojbeno je utvrđeno postojanje svijesti o protupravnosti djela kod sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma. Na navedeno ne upućuje samo sadržaj prepiske iz koje je razvidno kako su sudionici svjesni kako je njihovo postupanje u suprotnosti s pravilima tržišnog natjecanja i kako navedeni sporazum moraju držati u tajnosti ("[07.01.2018. 21:02:21] A.M.: Kad je pametnjakovic ovo napravija, dovea nas je u priliku za kazne i po nekoliko stotina tisuca kuna";

"[07.01.2018. 22:42:44] A.M.: ... Problem je AZTN. Ima si 200 kandidata po 6000 kn je 1200 000 kn. Kazna je do 10 % prometa. To ti je kazna do 120 000 kn. A di je onome ko je ima jos vise kandidata. Pa ti gledaj. Autoskola je u rijeci prije nekoliko godina i kaznjena od aztn-a ne od kandidata."

„[23.01.2018. 22:01:35] A.M.: dogovor na sastanku je da izbrišemo svu konverzaciju i ugasimo grupu. Sutra ćemo opet otvorit novu i tako opet i opet. Da ne bude nikakvih pisanih tragova ...“), već na svijest o protupravnosti upućuje i samo sredstvo komunikacije.

Naime, iako je iz zapisnika Udruženja autoškola HGK i Udruženja autoškola županijske komore Split koje je dostavila HGK razvidno kako je jedna od tema o kojoj su članovi Udruženja raspravljali i stupanje na snagu izmjena i dopuna ZSCP-a 1. siječnja 2018., sudionici predmetnog zabranjenog sporazuma za dogovor o povišenju cijena i kontrolu istog su koristili mobilne telefone, a sastanke su održavali u svojim prostorima ("[09.01.2018. 14:47:49] A.M.: Sastanak onda u petak za 3 dana. 13.00 mozemo opet u mene.").

U prilog svijesti o protupravnosti postupanja članica grupe J.O.K.S. i J.O.K.S.2. govori i činjenica da je na dan provođenja nenajavljenih pretraga u AŠ Telefax i AŠ Hajduk, 8. veljače 2018. u vremenu između 9:36 do 12:29 sati trinaest (13) članova napustilo grupu J.O.K.S.2, počevši s I.J. (AŠ Telefax).

Iz navedene WhatsApp prepiske također je razvidna rasprava o konkurenciji koju sudionici predmetnog zabranjenog sporazuma vide u drugim autoškolama koje nisu povisile cijene, a iz čega je razvidno da predmetni kartel funkcionira na tržištu kao jedan *kolektivni* poduzetnik ("[25.01.2018. 11:18:46] A.M.: Dobro sta je sad vama veci problem ? Skola koja jos nije ni otvorena ili skola koja ima nizu cijenu od nase 1700 kn ???"), odnosno zajednica između čijih članova nema natjecanja, već se kao konkurencija doživljavaju autoškole koje nisu sudionici sporazuma i koje donose drukčije poslovne odluke. Opisano ponašanje predstavlja obilježje kartela koji se smatraju najtežim povredama tržišnog natjecanja jer na opisani način u potpunosti eliminiraju konkurenciju, na štetu drugih tržišnih takmaca, potrošača i gospodarstva u cijelini.

Iz nagovaranja sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma da odustanu od otvaranja novih autoškola, te samog miješanja u poslovanje drugih članova kartela ("[05.02.2018. 22:02:17] Z.P.: D. molim te ti samo trebaš odustati od namjere da sad otvoriš novu školu, to neće biti dobro za nikog. Razbit će se kohezija koja je prisutna između naših škola. S novima ćemo lako svi zajedno, ali ako bude najezda novih idemo svi u strelce pa kako bude!") također je razvidno shvaćanje sudionika kartela, koji bi trebali biti konkurenti, kao zajednice između čijih članova je isključeno tržišno natjecanje i njihovo usklađeno djelovanje.

Vežano uz navode zakonske zastupnice AŠ Bul iz podneska od 24. kolovoza 2018. kako ni ona niti njezini djelatnici nisu komunicirali s drugim autoškolama, te ni putem WhatsApp grupe ni na drugi naćin, AZTN je uvidom u internetsku stranicu [www.imenik.hr](http://www.imenik.hr) 10. listopada 2018. utvrdio kako telefonski broj [...] pripada pravnoj osobi Bul d.o.o. sa sjedištem u Mravincima, 21210, Solin, Tonći Petrasov Marović 8a. Isto tako uz telefonski broj u aplikaciji u mobilnom uređaju D.O., ime uz navedeni broj mobitela je B.V. Uvidom u sudski registar, AZTN je utvrdio kako je B.V. iz [...], ćlan društva Bul d.o.o. AŠ Bul je u svojim oćitovanjima u predmetnoj upravnoj stvari također navela kako su svi vlasnici AŠ Bul ujedno i njezini djelatnici. Dakle nesporno je kako je rijeć o telefonskom broju AŠ Bul, koji je koristio ćlan društva i djelatnik AŠ Bul. Navedena utvrđjenja AZTN-a također su u suprotnosti s kasnijim navodima AŠ Bul kako je B.V. koristio svoj privatni broj, a ne broj AŠ Bul.

Također, navode AŠ Bul kako ćlan društva B.V. nije obavještavao zakonsku zastupnicu i druge djelatnike u istoj školi o sudjelovanju u grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2, AZTN ocjenjuje neosnovanima. Ovdje je bitno napomenuti kako je J.K. (AŠ Golf), na usmenoj raspravi, naveo kako je na večeri 15. prosinca 2017. na kojoj je kreirana WhatsApp grupa J.O.K.S. bio prisutan i B.V., a isti je to potvrdio podneskom od 13. lipnja 2019.

Temeljem ćlanka 3. i 4. Pravilnika o osposobljavanju kandidata za vozaće („Narodne novine“, br. 132/17 i 6/18), autoškole ovlaštenoj stručnoj organizaciji (HAK) dostavljaju Pravilnik o organizaciji i uvjetima rada autoškole u elektronićkom obliku ili putem jedinstvenog informatićkog sustava.

Uvidom u navedene Pravilnike o organizaciji i uvjetima rada autoškola koje je HAK dostavio AZTN-u, AZTN je utvrdio kako je u Pravilniku o organizaciji i uvjetima rada AŠ Telefax kao odgovorna osoba nositelja ovlaštenja naveden Ź.J., a službeni kontakt broj mobitela AŠ Telefax [...], koji odgovara telefonskom broju I.J. iz telefonskog imenika D.O. Kako je prilikom provođjenja nenajavljene pretrage u AŠ Telefax Ź.J. izjavio kako isti koristi mobilni telefon koji nema mogućnosti smartphoea, iz navedenog proizlazi kako navedeni službeni broj mobitela AŠ Telefax koristi I.J., stručni voditelj i predavać u AŠ Telefax.

Nadalje, u Pravilniku o organizaciji i uvjetima rada AŠ Croatia Start kao ovlaštena osoba naveden je Lj.K. sa službenim brojem telefona [...]. U Pravilniku o organizaciji i uvjetima rada AŠ Sprint kao ovlaštena osoba naveden je T.S. sa službenim brojem [...]. U Pravilniku o organizaciji i uvjetima rada AŠ Semafor Sinj kao ovlaštena osoba naveden je Ź.P. i službeni broj telefona [...], u Pravilniku o organizaciji i uvjetima rada AŠ Golf kao ovlaštena osoba naveden je J.K. i službeni broj mobitela [...]. U Pravilniku o organizaciji i uvjetima rada AŠ Bruno kao ovlaštena osoba naveden je M.P. i službeni broj telefona [...]. Dakle, rijeć je o istim telefonskim brojevima autoškola kako su navedeni u telefonskom WhatsApp imeniku D.O.

Uvidom u dokumentaciju dostavljenu od strane HGK, AZTN je utvrdio kako je službeni broj zastupnika AŠ Dalmacije A.M. [...]. Za AŠ Semafor i AŠ Golf u dokumentaciji HGK stoje isti službeni brojevi telefona kao i u Pravilnicima o organizaciji i uvjetima rada istih autoškola dostavljenih od strane HAK-a. Rijeć je o istim telefonskim brojevima autoškola kao i u telefonskom WhatsApp imeniku D.O.

Uvidom u internetske stranice [imenik.hr](http://imenik.hr) i [imenik.tportal.hr](http://imenik.tportal.hr) AZTN je utvrdio kako je broj telefona AŠ Kružni tok [...], te kako je telefonski broj [...] broj AŠ Princ. Dakle isti brojevi telefona navedenih autoškola koji su navedeni i u telefonskom WhatsApp imeniku D.O.

Korišćenjem internetskog pretraŹivaća [google.hr](http://google.hr), AZTN je utvrdio kako se kao telefonski broj AŠ Sušić navodi [...], odnosno broj iz imenika D.O.

Pretragom internetske stranice AŠ Instruktor [www.instruktor.hr](http://www.instruktor.hr) AZTN je utvrdio kontakt broj Z.D. [...], odnosno isti broj kao u imeniku uređaja D.O.

Sukladno podacima iz Pravilnika o organizaciji i uvjetima rada autoškole AŠ Classic-R, M.G. zaposlen je na radnom mjestu instruktora vožnje u AŠ Classic-R od 21. rujna 2015.

Ovdje je bitno napomenuti kako je prema očitovanju samog D.O. prilikom provođenja nenajavljene pretrage u AŠ Hajduk riječ o telefonskim brojevima koji pripadaju autoškolama koje su i navedene u Tablici 2., te kako su na usmenoj raspravi održanoj 28. svibnja 2019., J.K. (AŠ Golf), Lj.K. (AŠ Croatia Start), T.S. (AŠ Sprint), I.K. (AŠ Kružni tok), R.D. (AŠ Instruktor), A.M. (AŠ Dalmacija) i M.B. (AŠ Bruno), te B.V. (AŠ Bul) podneskom od 13. lipnja 2019. potvrdili svoje sudjelovanje na večeri na kojoj je grupa J.O.K.S. formirana kao i sudjelovanje u samoj grupi.

AZTN dalje ističe da za sudjelovanje poduzetnika u zabranjenom sporazumu nije potrebno da osoba koja sudjeluje u samom činu koji dovodi do sklapanja zabranjenog sporazuma bude zakonski zastupnik tog poduzetnika ili da ima formalno ovlaštenje za zastupanje tog poduzetnika. Ukoliko bi za sudjelovanje nekog poduzetnika u zabranjenom sporazumu bilo nužno da zakonski zastupnik izravno sudjeluje u radnji koja dovodi do sklapanja zabranjenog sporazuma, bilo bi gotovo nemoguće dokazati postojanje zabranjenog sporazuma, jer bi poduzetnici zabranjene sporazume sklapali, odnosno radnje koje dovode do narušavanja tržišnog natjecanja, uvijek poduzimali putem zaposlenika koji nisu članovi uprave odnosno koji nemaju ovlaštenja za zastupanje tog poduzetnika.

Europski sud je takav stav zauzeo u predmetima *Musique Diffusion française* (točka 97), i *Slovenska Sporitelna* (točke 25, 26 i 28) u kojima su poduzetnici optuženi na temelju postupanja njihovih zaposlenika. Stav je Suda kako za primljenu članka 101. UFEU-a nije nužno postojanje djelovanja, pa ni saznanja, partnera ili glavnih upravitelja predmetnih poduzetnika, dostatna je radnja osobe koja je ovlaštena djelovati za račun poduzetnika, te nije nužno, kako bi se utvrdilo da neki sporazum ograničava tržišno natjecanje, dokazati postupanje osobe koja je prema statutu poduzetnika ovlaštena da ga zastupa, odnosno pristanak koji je, u obliku punomoći, ta osoba dala u vezi s postupanjem zaposlenika toga poduzetnika, koji je sudjelovao na protutržišnom sastanku. Stoga su (*VM Remonts*, točka 24) za potrebe utvrđenja povreda prava tržišnog natjecanja eventualni protutržišni postupci zaposlenika pripisivi poduzetniku čiji je on dio, te se u načelu taj poduzetnik smatra odgovornim.

Tvrdnje AŠ Classic-R kako zaposlenik M.G. nije sudjelovao u navedenoj WhatsApp prepisci u ime te autoškole, već vjerojatno u svoje, AZTN smatra neutemeljenim. Naime, M.G. je u vrijeme prepiske bio zaposlenik AŠ Classic-R i u grupu J.O.K.S. je dostavio fotografiju cjenika AŠ Classic-R s HAK-ovog Portala autoškola, dakle gotov cjenik unesen u navedeni Portal. Sukladno iskazu opunomoćenika i zaposlenika AŠ Classic-R I.L. s usmene rasprave održane 28. svibnja 2019., ovlaštenje i šifru za unos podataka u Portal autoškola ima samo voditelj autoškole koji je u to vrijeme bio M.A. Isti navedenom portalu pristupa sa svojom šifrom, te uvid u unesene podatke ima samo osoba koja ih je unijela i HAK.

U pisanoj obrani od 13. studenoga 2019. predstavnik AŠ Classic-R zaključuje kako je M.G. pitao kolegu voditelja da mu pošalje cjenik, te mu je vjerojatno i rekao za što mu treba, dok je na glavnoj raspravi održanoj 26. studenoga 2019. naveo kako je vezano uz navedenu komunikaciju među autoškolama sigurno bilo nekakvih propusta i nespretnosti, međutim siguran je kako nije bilo nikakve namjere za sklapanjem zabranjenog sporazuma ili stjecanjem bilo kakve protupravne koristi.

Slijedom navedenog, jasno je kako je M.G. 3. siječnja 2018. u grupu J.O.K.S. dostavio gotov cjenik AŠ Classic-R uz pomoć voditelja AŠ Classic-R, odnosno isti je postupao u ime navedene autoškole.

Navode stranaka kako je djelatnost autoškola djelatnost od općeg interesa, što AZTN ne osporava, i kako je istima uvijek u cilju kvaliteta obuke i sigurnost u prometu, a na što svakako utječe i kvaliteta instruktora i predavača u autoškolama, za koje navode kako su već dugi niz godina potplaćeni, AZTN smatra kontradiktornima obrazloženju autoškola o tzv. *tajmingu* odnosno vremenu povećanja cijena. Naime, sukladno Pravilniku 2011. postojala je donja granica cijene obuke ispod koje autoškole nisu smjele određivati cijene, odnosno povećavati cijene su smjele. Stoga je neobično da su naglašavajući važnost kvalitete obuke i sigurnosti u prometu, čekale promjenu propisa da bi povisile plaće instruktorima, koji su prema očitovanjima samih autoškola potplaćeni, a mogle su to učiniti i ranije.

Većina autoškola u ovom postupku je detaljno opisao svoje poslovanje i financijsko stanje, navodeći kako su razlozi povećanja cijena obuke kandidata za upravljanje vozilima B kategorije isključivo ekonomske prirode, odnosno likvidnost i opstanak trgovačkog društva, a odabir tzv. *tajminga odnosno vremena* je vezan uz prestanak važenja Pravilnika 2011., te stupanje na snagu novih propisa koji se odnose na djelatnost autoškola. Pri tome su autoškole osobito obrazlagale kako imaju povećanje troškove već godinama i kako problem potplaćenosti instruktora i predavača utječe na kvalitetu obuke i u konačnici opću sigurnost u prometu, koju su označili kao najvažniji cilj.

U odnosu na navedeno, AZTN prvenstveno naglašava kako niti jedan sudionik na tržištu ne mora opravdavati vlastite odluke o povećanju cijena svojih proizvoda i usluga povećanjem troškova, mogućnošću podmirenja obveza, profitom i drugim ekonomskim razlozima, niti isto ulazi u nadležnost AZTN-a. Ono što ZZZT zabranjuje je donošenje zajedničkih odluka o cijenama, uključujući slučajeve fiksiranja istih cijena, do slučajeva promjena cijena sukladno kojima cijene nisu dogovorene u jednakim iznosima, ali su njihove promjene dogovorene, što znači jednako su zabranjeni dogovori o smanjenju i dogovori o povećanju cijena među poduzetnicima, neovisno o tome je li sam iznos ili postotak kao takav dogovoren ili ne.

Imajući u vidu propise koji su se primjenjivali na djelatnost autoškola prije 1. siječnja 2018., AZTN ponavlja kako nije bilo nikakve zapreke da sve prethodne godine svaka autoškola donese odluku o povećanju cijena.

Stoga su osobito kontradiktorni navodi autoškola o problemu potplaćenosti instruktora i borbi za njihove plaće s ciljem što kvalitetnije obuke vozača i sigurnosti u prometu, kad istovremeno nije bilo baš nikakve zakonske zapreke da svaka autoškola upravo to, samostalno, i učini, već se čekalo da prestane primjena propisa koji je ograničavao smanjivanje cijena da bi cijene povećali.

Navodi o tome kako je razlog opisanog ponašanja *hrvatski mentalitet* i mentalitet opisan izrekom „kud svi Turci tu i mali Mujo“ u cijelosti je neutemeljena, te se postupanja koja predstavljaju povrede prava tržišnog natjecanja ne mogu izuzeti od primjene ZZZT-a, pod izlikom mentaliteta.

Vezano uz zahtjev AŠ Croatia-Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint, AŠ Hajduk te AŠ Dalmacije za izuzećem dokaza, konkretno podataka skinutih s mobilnog telefona D.O. (AŠ Hajduk), zbog neosnovanosti rješenja VUSRH o provedbi nenajavljene pretrage, AZTN navodi kako je navedeni zahtjev autoškola neosnovan te kako ocjena o osnovanosti odluka VUSRH nije u nadležnosti AZTN-a.

Vezano uz navode AŠ Croatia-Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk kako poduzetnicima nije omogućen pregled preslikane dokumentacije u AZTN-u, napominje se kako poduzetnici kod kojih je provedena nenajavljena pretraga imaju pravo istaknuti zahtjev za sudjelovanjem u pregledu preslikane dokumentacije i podataka, niti jedna autoškola kod kojih je nenajavljena pretraga provedena, dakle ni AŠ Hajduk niti AŠ Telefax, takav zahtjev nije istaknula.

Vezano uz navode AŠ Dalmacije kako je podacima u WhatsApp aplikacijama moguće manipulirati, AZTN navodi kako se preslike svih dokumenata i drugih dokaza prikupljenih u nenajavljenim pretragama izrađuju u dva identična primjerka na licu mjesta, koje je potom nemoguće mijenjati, a od kojih jedan kao privitak zapisnika o nenajavljenoj pretrazi ostaje poduzetniku kod kojega je nenajavljena pretraga provedena. D.O. (AŠ Hajduk) s čijeg mobilnog telefona je preslikana predmetna WhatsApp prepiska nije osporio sadržaj iste, kao što isto nisu učinile niti ostale stranke u postupku.

Vezano uz navode AŠ Dalmacija kako ovlaštene osobe koje provode nenajavljenju pretragu ne mogu pretraživati korespondenciju grupe J.O.K.S. na društvenoj mreži jer to ne predstavlja poslovne knjige niti drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje poduzetnika u smislu članka 42. stavka 6. točke 2. ZZTN-a, AZTN napominje kako se odluka o povećanju cijena, cjenici koji su se u WhatsApp grupama razmjenjivali te ostali razgovori koje su članovi grupe vodili vezano uz stanje na mjerodavnom tržištu na kojemu AŠ Hajduk i ostale stranke u postupku posluju, svakako predstavljaju dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje poduzetnika.

Vezano uz navode AŠ Croatia-Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk kako je AZTN prvo trebao dokazati da su poslovni postupci autoškola za cilj imali zajedničko povećanje cijena, a zatim kako je isto dovoljno štetno za tržišno natjecanje pozivajući se pritom na presudu Europskog suda u predmetu C-67/13 P (*Groupement des Cartes Bancaires*), AZTN naglašava kako je cjelokupni dokazni postupak u predmetnoj upravnoj stvari pokazao kako je riječ o povećanju cijena koje je dogovoreno, a ne spontano kako tvrde navedene autoškole, zatim primijenjeno i nadzirano međusobno među članicama sporazuma, te kao takvo dovoljno štetno jer je među istima isključilo tržišno natjecanje i samostalnost u donošenju poslovnih odluka.

U grupi J.O.K.S. spominje se i moguće kontaktiranje I.Ž. iz AŠ Super-Start protiv koje je također pokrenut predmetni postupak, međutim budući da isti nije uključen u navedenu prepisku, te temeljem iskaza stranaka u postupku nije utvrđeno sudjelovanje AŠ Super-Start u dogovorima i sastancima, AZTN nije utvrdila sudjelovanje navedene autoškole u predmetnom zabranjenom sporazumu.

Iz WhatsApp prepiske autoškola preslikane s mobilnog telefona D.O., također je utvrđeno kako se spominju autoškole Grant Promet i Satur iz Trogira, te kako je moguće da su iste također izmijenile svoje cjenike pod utjecajem predstavnika autoškola koji su sudjelovali u WhatsApp grupama J.O.K.S. i J.O.K.S. 2.

Vezano uz navedeno spominjanje istih, Agencija je uvidom u dokumentaciju dostavljenu od strane HAK-a utvrdila kako autoškola Satur Trogir ima cijenu B kategorije 5.915,00 kuna od 9. svibnja 2013. do dana HAK-ovog podneska (datumi cjenika na Portalu autoškola 9. svibnja 2013. i 6. ožujka 2018.). Isto tako cijena B kategorije autoškole Grant Promet iz Trogira iznosi 5.931,25 kuna te je nepromijenjena od 6. lipnja 2013. do dana izrade HAK-ovog podneska (unosi cjenika u Portal autoškola: 6. lipnja 2013. i 6. ožujka 2018.).

Sukladno podacima HAK-a, autoškola Nino iz Splita, koju se također spominje u prepisci grupe J.O.K.S. 2, imala je cijenu B kategorije 5.856,25 od 3. studenoga 2014. do 14.

studenoga 2017., 4.965,00 kuna od 15. studenoga 2017. do 5. ožujka 2018., te 6.590,00 kuna od 6. ožujka 2018. nadalje.

Slijedom navedenog, iako se autoškole Grant Promet, Satur i Nino spominju u predmetnoj WhatsApp prepisci preslikanoj s mobilnog telefona D.O., AZTN nije utvrdio dostatne indicije o mogućem sudjelovanju istih u zabranjenom sporazumu.

Vezano uz sastanak djelatnika autoškola u hotelu Alkar u Sinju 1. prosinca 2017., podatke o kojemu je dostavila AŠ Semafor, AZTN nije utvrdio postojanje dostatnih indicija da je tada došlo do sklapanja zabranjenog sporazuma među strankama u predmetnoj upravnoj stvari.

Sukladno navodima AŠ Semafor navedenome sastanku u Sinju 1. prosinca 2017. sudjelovalo je 140 djelatnika autoškola sa područja Dalmacije. Listu prisutnih koju je dostavila AŠ Semafor potpisalo je 125 osoba djelatnika 26 autoškola s područja Dalmacije, točnije 22 autoškole iz Splitsko-dalmatinske županije, 3 autoškole iz Šibensko-kninske županije i 1 iz Dubrovačko-neretvanske županije. Od 15 autoškola sa splitskog područja protiv kojih je pokrenut predmetni postupak, djelatnici 13 autoškola je, sukladno navedenom popisu, prisustvovalo navedenom sastanku, a autoškole Kružni tok i Classic-R nisu na listi potpisanih. Sukladno navodima AŠ Semafor i dostavljenoj dokumentaciji na navedenom sastanku u Sinju raspravljalo se o potrebi utvrđivanja minimalnih naknada za rad stručnih djelatnika autoškola i osnivanju sindikata.

Iako je održavanje sastanaka među poduzetnicima konkurentima na kojima se razmjenjuju informacije ili dogovora o bilo kakvim naknadama, troškovima, cijenama sporan s aspekta zaštite tržišnog natjecanja, u konkretnom slučaju nisu utvrđene dostatne indicije kako je na navedenom sastanku koji je održan u Sinju 1. prosinca 2017. sklopljen zabranjeni sporazum o povišenju cijena autoškola na splitskom području ili šire.

Slijedom navedenog, iako je iz očitovanja autoškola, osobito navoda AŠ Croatia-Start, AŠ Bruno, AŠ Golf, AŠ Princ, AŠ Sprint i AŠ Hajduk od 18. ožujka 2019. i WhatsApp prepiske u grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2 razvidno kako su dogovori o povećanju cijena od 1. siječnja 2018., bili predmet ranijih sastanaka, zbog nedostatka dokaza o točnom danu kad je sporazum o povećanju cijena autoškola sklopljen, AZTN je kao početak trajanja povrede utvrdio dan kreiranja WhatsApp grupe J.O.K.S. 15. prosinca 2017.

Prestanak povrede AZTN nije utvrdio, odnosno imajući u vidu prirodu povrede koja se prvenstveno očituje u dogovoru o povišenju cijena i samom povišenju cijena kojeg su se stranke u znatnoj mjeri pridržavale od sklapanja sporazuma pa na dalje, može se zaključiti kako je povreda kontinuirano trajala kroz cijelo promatrano razdoblje, te kako traje i dalje, ali u svakom slučaju trajala je do 28. svibnja 2019. kada su se autoškole protiv kojih se vodi predmetni postupak očitovale kako od promjene cjenika, povišenja cijena početkom 2018. godine, do dana održavanja predmetne usmene rasprave, nisu mijenjale cijene obuke kandidata za upravljanje motornim vozilom B kategorije.

Slijedom navedenog, AZTN je kao vrijeme trajanja zabranjenog sporazuma utvrdio razdoblje od 15. prosinca 2017. do 28. svibnja 2019.

### 13.2. Utvrđivanje visine upravno-kaznenih mjera

Po okončanju glavne rasprave iz članka 52. stavka 2. ZZTN-a, Vijeće sukladno članku 52. stavku 5. ZZTN-a odlučuje o postojanju uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, određuje njezinu visinu, kao i rokove i način njezina izvršenja.

Postupak utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere zbog povrede odredbi ZZTN-a, AZTN vodi sukladno pravilima propisanim člankom 52. ZZTN-a, pri čemu primjenjuje kriterije propisane člankom 64. ZZTN-a, kao i Uredbom o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Cilj upravno-kaznenih mjera, sukladno članku 60. ZZTN-a, osiguravanje je učinkovitog tržišnog natjecanja, kažnjavanje počinitelja povreda ZZTN-a, otklanjanje štetnih posljedica takvih povreda i odvraćanje drugih poduzetnika od kršenja odredaba ZZTN-a.

Prema članku 64. stavku 2. ZZTN-a, pri izricanju upravno-kaznene mjere AZTN uzima u obzir sve olakotne i otegotne okolnosti kao što su težina povrede, vrijeme trajanja povrede i posljedice te povrede za druge poduzetnike na tržištu i potrošače. Pri tome se primjenjuje dvostupanjska metodologija izračuna upravno-kaznene mjere, na način da se utvrđuje osnovni iznos upravno-kaznene mjere za poduzetnika, a zatim se tako utvrđeni iznos smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i/ili otegotnim okolnostima.

Prema članku 2. stavku 1. točki c) Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, prihod poduzetnika na osnovu kojeg se izračunava osnovni iznos upravno-kaznene mjere predstavlja vrijednost prodaje robe i/ili usluga koji je poduzetnik ostvario isključivo od obavljanja djelatnosti na mjerodavnom tržištu na kojem je AZTN utvrdio povredu ZZTN-a, i to, sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, tijekom posljednje poslovne godine u kojoj je poduzetnik povrijedio ZZTN, odnosno posljednje godine za koju postoje zaključena financijska izvješća.

Sukladno odredbi članka 5. stavka 4. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, poduzetnik za kojeg je utvrđeno da je povrijedio ZZTN obavezan je AZTN-u dostaviti podatke o prihodu utvrđenom prema članku 2. stavku 1. točki c) iste Uredbe. Ako AZTN procijeni da su dostavljeni podaci nepotpuni ili netočni, AZTN će relevantne podatke o prihodu poduzetnika utvrditi na temelju članka 41. stavka 6. ZZTN-a, odnosno prihod poduzetnika utvrdit će na temelju djelomičnih podataka koje je pribavio i/ili na temelju bilo kakvih drugih podataka koje smatra primjerenim.

U konkretnom slučaju, izračun prihoda ostvarenog isključivo od obavljanja djelatnosti na mjerodavnom tržištu na kojem je utvrđena povreda ZZTN-a temelji se na podacima koje su autoškole u predmetnom postupku dostavile tijekom postupka, na glavnoj raspravi 26. studenoga 2019. i podnescima izvanraspravno.

Budući da je predmetni zabranjeni sporazum trajao u razdoblju od 15. prosinca 2017. do 28. svibnja 2019. godine, AZTN je promatrao prihode četrnaest (14) autoškola sa splitskog područja ostvarene u 2018. godini, kao posljednjoj poslovnoj godini u kojoj su navedeni poduzetnici povrijedili odredbe ZZTN-a.

Na temelju dostavljenih podataka, AZTN je utvrdio ukupne prihode četrnaest (14) autoškola na mjerodavnom tržištu u 2018. godini.

Ukupni prihod AŠ Bruno ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. godini iznosio je [...] kuna, ukupni prihod Antonia Mamuše, vlasnika AŠ Dalmacija koji je ostvario na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Golf ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Hajduk ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Princ ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod Ljube Kuzmića, vlasnika AŠ Croatia Start koji je ostvario na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Instruktor ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Kružni tok ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Sprint ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Telefax ostvaren na

mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Bul ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod AŠ Sušić ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna, ukupni prihod Vladimira Lasića, vlasnika AŠ Classic-R koji je ostvario na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna te ukupni prihod AŠ Semafor ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2018. iznosio je [...] kuna.

Sukladno članku 4. stavku 1. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, AZTN osnovni iznos upravno-kaznene mjere izračunava određujući primjerenu visinu postotka od prihoda poduzetnika, pri čemu visina postotka ovisi o težini povrede ZZTN-a, te se dobiveni iznos množi s brojem godina trajanja povrede. Prema članku 4. stavku 3. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, postotak od prihoda u pravilu utvrđuje se u visini do najviše 30 posto prihoda poduzetnika.

Prilikom utvrđivanja težine povrede ZZTN-a, sukladno odredbi članka 6. stavka 2. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere, AZTN u svakom pojedinačnom slučaju utvrđuje treba li postotak od prihoda biti određen u gornjem ili donjem dijelu raspona. Pri tome je AZTN obavezan uzimati niz čimbenika, kao što su primjerice, vrsta povrede ZZTN-a, način sudjelovanja u zabranjenom sporazumu, zemljopisno područje na kojem povreda ZZTN-a ima ili može imati učinak te je li povreda ZZTN-a u praksi izvršena ili je samo ostavljena otvorena mogućnost za izvršenje povrede.

Sukladno odredbi članka 61. točki 1. ZZTN-a, sklapanje zabranjenog sporazuma ili na koji drugi način sudjelovanje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, na način opisan odredbom članka 8. ZZTN-a, predstavlja tešku povredu propisa o tržišnom natjecanju.

Predmetni sporazum u zemljopisnom smislu obuhvaćao je grad Split te šire splitsko područje i to slijedeće gradove u okolici grada Splita: Omiš, Supetar, Solin, Sinj i Trilj.

Utvrđeno trajanje predmetne povrede ZZTN-a iznosi jednu godinu pet mjeseci i trinaest dana, što u smislu odredbe članka 4. stavka 4. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere iznosi jednu i pol godinu.

Sukladno članku 61. točki 1. ZZTN-a, upravno-kaznenom mjerom u iznosu do najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća kaznit će se poduzetnik koji sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, na način opisan odredbom članka 8. ZZTN-a.

Nakon što utvrdi osnovni iznos upravno-kaznene mjere za svakog poduzetnika, AZTN tako utvrđeni iznos može smanjiti ili povećati ako utvrdi postojanje olakotnih i/ili otegotnih okolnosti, u smislu odredbe članka 64. ZZTN-a.

AZTN je kao olakotnu okolnost utvrdio činjenicu da su stranke surađivale s AZTN-om tijekom postupka te da niti jedna od stranaka nije ranije kažnjavana za bilo koji oblik narušavanja tržišnog natjecanja.

AZTN nije utvrdio postojanje otegotnih okolnosti na strani bilo koje od stranaka.

AZTN ističe kako najniži iznos upravno-kaznene mjere koji se može izreći poduzetniku zbog povrede odredbi ZZTN-a ne bi trebao biti manji od najnižeg iznosa upravno-kaznene mjere propisanog odredbom članka 63. ZZTN-a kojom će se kazniti poduzetnik koji nema položaj stranke u postupku, a koji ne postupi po zahtjevu AZTN-a, odnosno ne bi trebao biti manji od 10.000,00 kuna.

AZTN nije prihvatio prijedloge AŠ Princ, AŠ Telefax i AŠ Sprint za dodatnim umanjnjem upravno-kaznene mjere u smislu članka 64. stavka 7. ZZTN-a, a budući da isti nisu dostavili relevantne dokaze da bi izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu kako je to propisano ZZTN-om nepovratno ugrozilo njegovu ekonomsku održivost i dovelo do potpunog gubitka vrijednosti njegove imovine.

Prema odredbi članka 64. stavka 1. ZZTN-a, najviši iznos upravno-kaznene mjere koja se može izreći na temelju ZZTN-a, ne može niti u kojem slučaju premašiti iznos od 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća u smislu članka 61. ZZTN-a.

#### 14. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

##### 14.1. Odluka Vijeća o postojanju zabranjenog sporazuma

Na temelju provedenog postupka, Vijeće je na 39/2019 sjednici, održanoj 30. prosinca 2019. godine, sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, utvrdilo kako su četrnaest (14) autoškola AŠ Bruno, AŠ Dalmacija, AŠ Golf, AŠ Hajduk, AŠ Princ, AŠ Croatia Start, AŠ Instruktor, AŠ Kružni tok, AŠ Sprint, AŠ Telefax, AŠ Bul, AŠ Sušić, AŠ Classic-R, i AŠ Semafor narušile tržišno natjecanje u razdoblju od 15. prosinca 2017. do 28. svibnja 2019. na način da su dogovorom o budućem povećanju cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije koje je u primjeni počevši od 1. siječnja 2018., sklopile zabranjeni sporazum koji za cilj ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a.

Vezano uz AŠ Super-Start protiv koje je također pokrenut predmetni postupak, Vijeće je utvrdilo kako temeljem provedenog dokaznog postupka nisu utvrđeni dokazi o sudjelovanju iste u predmetnom zabranjenom sporazumu. Vijeće svoju odluku temelji na činjenicama kako u prikupljenim dokazima uključujući predmetnu WhatsApp prepisku nije utvrđeno sudjelovanje AŠ Super-Start, kao što nije utvrđeno niti sudjelovanje iste na sastancima ili drugoj komunikaciji s prethodno navedenih četrnaest (14) autoškola vezano uz predmetni dogovor o povećanju cijena.

Temeljem informacija iz objava u medijima, AZTN je proveo nenajavljene pretrage poslovnih prostorija AŠ Hajduk i AŠ Telefax te je pronašao dokumentaciju koja, osim što je potvrdila indicije o sporazumu autoškola o povećanju cijena, predstavlja i dodatne dokaze o postojanju kartela.

Vijeće je temeljem provedenog dokaznog postupka zaključilo kako su četrnaest (14) autoškola sa splitskog područja dogovorile povećanje cijena obuke kandidata za upravljanje motornim vozilima B kategorije te navedeni dogovor i izvršile donošenjem novih cjenika s većim cijenama B kategorije, koji su bili u primjeni od 1. siječnja 2018.

Stranke su u razdoblju od nekoliko dana objavile nove cjenike s višim cijenama, a iz usporedbe novih cijena razvidna je mala razlika kako bi se stvorio privid tržišnog natjecanja, međutim iz usporedbe samog povećanja cijena te minimalne razlike u cijenama, kao i isto razdoblje promjene, a osobito uzevši u obzir sve ostale dokaze, utvrđeno je kako su četrnaest (14) autoškola sa splitskog područja sklopile zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a.

Namjera kartelskog udruživanja i otklanjanja tržišnog natjecanja, razvidna je ne samo iz prepiske u WhatsApp grupama J.O.K.S. i J.O.K.S.2 o prethodnim sastancima i dogovoru o povećanju cijena te ohrabrivanju kako se svi dogovora trebaju držati i ne popuštati, već i o

upozoravanju na autoškole koje nisu povisile cijene i zajedničku borbu protiv istih, te u razvidnoj svijesti o protupravnosti opisanog postupanja četrnaest (14) autoškola.

Dogovori o cijenama, podjeli tržišta i slične aktivnosti poduzetnika koji posluju na istom tržištu i međusobno konkuriraju suprotni su samoj biti i svrsi tržišnog gospodarstva. Takvim se dogovorima ukida konkurencija među poduzetnicima, a postojanje više konkurenata samo je formalne naravi budući da oni zapravo djeluju kao jedan „kolektivni“ poduzetnik. U predmetnoj stvari, navedeno je osobito razvidno iz WhatsApp prepiske kojom se jača zajedništvo među sudionicima sporazuma, upozoravanje na zajednički problem koji predstavljaju autoškole koje su snizile cijene te upozoravanju jedne o članica grupe da ne osniva novu autoškolu kako ne bi razbila „koheziju“ među sudionicima sporazuma.

Takvi dogovori ili sporazumi dovode do toga da se na mjerodavnom tržištu smanjuje cjenovni izbor za istu ili zamjenjivu uslugu, a poduzetnike se ne prisiljava na učinkovito poslovanje i na pružanje kvalitetnijih usluga. Posljedično, potrošači plaćaju višu cijenu proizvoda ili usluge za nižu kvalitetu tog proizvoda ili usluge.

Vijeće nije prihvatilo navode autoškola o razlozima donošenja novih cjenika među kojima su rast troškova, potplaćenost djelatnika, pa i samo ukidanje Pravilnika. Ukidanje Pravilnika kao posljedica stupanja na snagu članka 15. Zakona o izmjenama i dopunama ZSPC-a, odnosno članka 202. važećeg ZSPC-a, ne može opravdati bilo kakve dogovore o cijenama među poduzetnicima kao sredstvo zajedničke prilagodbe liberalizaciji, odnosno novim uvjetima na tržištu. Štoviše, kako su navedenim Pravilnikom 2011. bile propisane samo minimalne cijene nastavnog sata u autoškoli, ukidanje istog može se primjeniti jedino kao razlog smanjenja cijena, a ne kao povod za povećanje istih, budući da i za vrijeme primjene navedenog Pravilnika nije bilo pravne zapreke za povećanje cijena.

Vijeće ističe kako svaki pojedini poduzetnik mora samostalno donositi poslovne odluke i odrediti svoje ponašanje na tržištu na način da ne smije postojati koordinacija i dogovor među konkurentima kojim se smanjuje nesigurnost budućeg postupanja, budući da to smanjuje rizik donošenja poslovnih odluka u kompetitivnom okruženju. U konkretnom slučaju, dogovorom o povišenju cijena u sljedećoj godini, stranke su unaprijed otklonile neizvjesnost oko njihovog budućeg postupanja te time uklonili rizike međusobnog konkuriranja.

Prema definiciji iz Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznenih mjera („Narodne novine“, br. 129/2010.) karteli su u pravilu tajni horizontalni sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika ili odluke udruženja poduzetnika ili usklađeno djelovanje poduzetnika koji svi djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije, a imaju za cilj narušavanje tržišnog natjecanja između konkurenata, putem međusobnog utvrđivanja kupovnih ili prodajnih cijena, podjele tržišta i kupaca, ograničavanjem proizvodnje i/ili prodaje i tehnološkog razvoja, dogovorom o sudjelovanju u postupcima javne nabave i slično, a posljedica kartelnih sporazuma je štetan učinak na potrošače u vidu povećanja cijena i smanjivanja izbora robe i/ili usluga.

Uvjeti za skupno izuzeće sporazuma od primjene odredbi članka 8. stavka 1. ZZTN-a pobliže su utvrđeni uredbama Vlade Republike Hrvatske o skupnom izuzeću određenih vrsta sporazuma iz članka 10. ZZTN-a. U konkretnom slučaju riječ je o primjeni Uredbe o horizontalnim sporazumima, čije se odredbe primjenjuju naročito na sporazume o istraživanju i razvoju i sporazume o specijalizaciji, ali se na odgovarajući način primjenjuju i na druge vrste horizontalnih sporazuma.

Člankom 11. stavkom 1. i člankom 13. stavkom 1. Uredbe o horizontalnim sporazumima, utvrđivanje cijena, ograničavanje proizvodnje i podjela tržišta utvrđeni su kao teška

ograničenja tržišnog natjecanja. Na sporazume poduzetnika koji sadrže takva teška ograničenja tržišnog natjecanja ne mogu se ni u kojem slučaju primijeniti odredbe o skupnom izuzeću. Kako predmetni sporazum sadrži upravo dogovor o podijeli tržišta, dakle sadrži teška ograničenja tržišnog natjecanja, isti ne ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće u smislu članka 10. ZZTN-a.

U konkretnom slučaju ispitana je i moguća primjena Uredbe o sporazumima male vrijednosti s obzirom da se, sukladno članku 1. stavku 2. navedene uredbe, na sporazume male vrijednosti koji zadovoljavaju uvjete iz te uredbe ne primjenjuju odredbe o zabranjenim sporazumima iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Člankom 6. stavkom 1. Uredbe o sporazumima male vrijednosti propisano je kako se sporazumi, koji unatoč neznatnom tržišnom udjelu sudionika sporazuma i njihovih povezanih poduzetnika sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, ne smatraju sporazumima male vrijednosti. Članak 7. iste Uredbe kao teška ograničenja tržišnog natjecanja, u sporazumima male vrijednosti sklopljenim između stvarnih ili potencijalnih konkurenata, navodi ona ograničenja koja izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s ostalim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, imaju za cilj utvrđivanje cijena kod prodaje proizvoda trećim stranama, ograničavanje proizvodnje ili prodaje te podjelu tržišta ili kupaca. Kako je u konkretnom slučaju riječ upravo o takvim ograničenjima, ne mogu se primijeniti niti odredbe Uredbe o sporazumima male vrijednosti.

Slijedom navedenog, temeljem odluke Vijeća, AZTN je odlučio kao u točkama I., II. I III. Izreke rješenja.

#### 14.2. Odluka Vijeća kojom je utvrđeno postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznenih mjera i njihovih visina

Vijeće je prilikom donošenja odluke o visini upravno-kaznene mjere uzelo u obzir sve činjenice i okolnosti utvrđene u postupku utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere zbog povrede odredbi ZZTN-a, koje su detaljno obrazložene pod točkom 13.2. obrazloženja ovog rješenja.

Prilikom određivanja osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere Vijeće je u obzir uzelo činjenicu kako je u konkretnom slučaju riječ o kartelnom sporazumu koji predstavlja najteži oblik povrede odredbi ZZTN-a koji sadrži teška ograničenja tržišnog natjecanja, a koji se u konkretnom slučaju, očituje u dogovorenom povećanju cijena obuke kandidata za upravljenje motornim vozilima B-kategorije.

Utvrđeni osnovni iznos upravno-kaznene mjere Vijeće je umanjilo za utvrđene olakotne okolnosti u vidu dobre suradnje stranaka s AZTN-om tijekom postupka, te činjenicu da isti poduzetnici nisu ranije kažnjavani zbog povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Vijeće nije utvrdilo postojanje otegotnih okolnosti na strani niti jedne od stranaka u predmetnom postupku.

Slijedom navedenog, razmatrajući sve okolnosti relevantne za utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere u svakom pojedinačnom slučaju, Vijeće je donijelo odluku o kažnjavanju poduzetnika kako slijedi:

AŠ Bruno utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 25.000,00 (dvadesetpet tisuća) kuna.

Antoniu Mamuši, vlasniku AŠ Dalmacija utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 60.000,00 (šezdeset tisuća) kuna.

AŠ Golf utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 30.000,00 (trideset tisuća) kuna.

AŠ Hajduk utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna.

AŠ Princ utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 10.000,00 (deset tisuća) kuna.

Ljubi Kuzmiću, vlasniku AŠ Croatia Start utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna.

AŠ Instruktor utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 30.000,00 (trideset tisuća) kuna.

AŠ Kružni tok utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna.

AŠ Sprint utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 10.000,00 (deset tisuća) kuna.

AŠ Telefax utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna.

AŠ Bul utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 30.000,00 (trideset tisuća) kuna.

AŠ Sušić utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 10.000,00 (deset tisuća) kuna.

Vladimiru Lasiću, vlasniku AŠ Classic-R utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 10.000,00 (deset tisuća) kuna.

AŠ Semafor utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od [...] kuna, te nakon umanjenja tog iznosa zbog olakotnih okolnosti konačni iznos upravno-kaznene mjere 50.000,00 (pedeset tisuća) kuna.

Vijeće smatra da će se izricanjem upravno-kaznenih mjera u iznosima koje je odredilo poduzetnicima, postići cilj primjerenog kažnjavanja poduzetnika te ispuniti propisani cilj upravno-kaznene mjere, odnosno postići specijalni preventivni učinak kod poduzetnika

kojima se izriče te opći preventivni učinak koji podrazumijeva upozorenje drugim poduzetnicima da se ne upuštaju u povrede propisa o tržišnom natjecanju.

Budući da je ukupni prihod AŠ Bruno u 2018. godini iznosio [...] kuna, AŠ Dalmacija [...] kuna, AŠ Golf [...] kuna, AŠ Hajduk [...] kuna, AŠ Princ [...] kuna, AŠ Croatia-Start [...] kuna, AŠ Instruktor [...] kuna, AŠ Kružni tok [...] kuna, AŠ Sprint [...] kuna, AŠ Telefax [...] kuna, AŠ Bul [...] kuna, AŠ Sušić [...] kuna, AŠ Classic-R [...] kuna i AŠ Semafor [...] kuna, AZTN je utvrdio kako konačni iznosi upravno-kaznene mjere izrečene svakom poduzetniku ne prelaze 10 posto ukupnih prihoda stranaka, stoga navedene iznose nije potrebno dodatno umanjivati.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća, odlučio kao u točki IV. izreke ovog rješenja.

#### 15. Rok i način izvršenja upravno-kaznene mjere

Temeljem odredbe članka 70. stavka 1. ZZTN-a, upravno-kaznena mjera uplaćuje se po izvršnosti rješenja ukoliko nije uložena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući iznos upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja AZTN-a do dana plaćanja.

Izrečeni iznos uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 6092-20833-(OIB uplatitelja).

Nakon izvršene uplate, četrnaest autoškola dužne su uplatnice, kao dokaz o obavljenoj uplati upravno-kaznene mjere, dostaviti Agenciji žurno, a najkasnije po isteku roka od 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja, s pozivom na broj klase: UP/I 034-03/2018-01/002.

Temeljem članka 70. stavka 3. ZZTN, ako poduzetnik u roku ne uplati upravno-kaznenu mjeru, AZTN će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Upravno-kaznena mjera koju na zahtjev AZTN-a prisilno naplaćuje Porezna uprava uplaćuju se izravno u korist državnog proračuna.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća, odlučio kao u točki IV. izreke ovoga rješenja.

#### 16. Objava rješenja u „Narodnim novinama“

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 1. ZZTN-a, ovo rješenje bit će objavljeno u Narodnim novinama, dok će se na temelju članka 59. stavka 3. ZZTN-a tekst rješenja objaviti i na internetskoj stranici AZTN-a.

Stoga je AZTN, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u točki VI. izreke predmetnog rješenja.

### Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 (trideset) dana, računajući od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća  
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

### **Napomena:**

*Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćenice naziva te postoci i podaci u rasponu.*